

RĪGAS DOME
IZGLĪTĪBAS, KULTŪRAS
UN SPORTA DEPARTAMENTS

Rīgas Centrālās bibliotēkas 2012.gada darba pārskats

Rīga, 2013

Saturs

Reģiona un bibliotēkas darbības vispārīgs raksturojums 2012.gadā	3
Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika.....	4
Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	7
Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	13
Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums	16
Novadpētniecības darbs	19
Projektizstrāde.....	23
Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums.....	26
Bibliotēkas materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	35
Bibliotēkas personāls	37
Finansiālais nodrošinājums	40
Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte	40

Pielikumi

[Pārskats par Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku kopējo krājumu](#)

[Pārskats par Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku saņemtajiem informācijas nesējiem 2012.gadā](#)

[Pārskats par Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku izslēgtajiem informācijas nesējiem 2012.gadā](#)

[Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku izmantojuma rādītāji 2012.gadā](#)

[SBA un Rīgas Centrālās bibliotēkas Repozitārija izmantojums pakalpojuma nodrošinājumā](#)

[Piekomplektēšanas aktivitāte 2012.gadā](#)

[Pārskats par RCB 2012.gadā saņemtajiem dāvinājumiem](#)

Reģiona un bibliotēkas darbības vispārīgs raksturojums 2012.gadā

2012.gadā Rīgas Centrālās bibliotēkas (RCB) darba aktualitātes un prioritātes bija:

- vienotā bibliotēku tīkla attīstība un infrastruktūras sakārtošana un attīstība;
- darbs ar personālu un darba samaksas jautājumi;
- publicitāte (dalība IFLA ģenerālkonferencē un satelītkonferences organizēšanā, iesaistīšanās sociālajos tīklos, gadagrāmata, informatīvie televizori);
- pakalpojumu attīstība (RCB jaunās telpas kā profesionālu, sabiedrisku un kultūras pasākumu norises vieta, Xbox spēļu pieejamība, krājuma marķēšana un pozīcijas precizēšana elektroniskajā katalogā);
- automatizētās krājuma inventarizācijas piecās RCB filiālbibliotēkās;
- astoņu filiālbibliotēku akreditācijas pārbaude.

2012.gada beigās RCB bibliotēku tīklu veidoja: Rīgas Centrālā bibliotēka un tās 26 filiālbibliotēkas, kā arī trīs RCB ārējie apkalpošanas punkti: „Saulaino dienu bibliotēka” Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā (BKUS), ārējais apkalpošanas punkts Dienas aprūpes centrā bezpajumtniekiem un maznodrošinātajiem rīdziniekiem un ārējais apkalpošanas punkts Brasas cietumā.

15.februārī pēc reorganizācijas, kā arī papildus telpu piešķiršanas tiek atklāta RCB, integrējot tajā divu specializēto filiālbibliotēku krājumus, 27.martā pēc mēbeļu nomaiņas un labiekārtošanas darbiem – RCB Torņakalna filiālbibliotēka, 24.maijā pēc labiekārtošanas darbiem un aprīkojuma nomaiņas darbu atsāka RCB Šampētera filiālbibliotēka.

*RCB Šampētera filiālbibliotēka un
un RCB Torņakalna filiālbibliotēka pēc mēbeļu nomaiņas*

Ar Rīgas Domes (RD) 2.oktobra lēmumu Nr. 5341 tika apstiprināti RCB lietošanas noteikumi.

Akreditācija ir bibliotēkas darbības kvalitātes vērtējums. Tās gaitā tiek vērtēts gan bibliotēkas ēku, telpu un krājuma stāvoklis, gan finansiālais un materiālais nodrošinājums, gan darbinieku kvalifikācija, gan bibliotēkas

darbības stratēģija tās pakalpojumu attīstības un citu vitāli nozīmīgu kritēriju jomā, pēc kuriem nosakāma bibliotēkas atbilstība lietotāju vajadzībām un interesēm.

4.aprīlī notika četru RCB filiālbibliotēku – filiālbibliotēkas „Strazds” un Daugavas, Grīziņkalna un Čiekurkalna filiālbibliotēkas – akreditācijas pārbaude. Akreditācijas komisijas sastāvā bija Latgales Centrālās bibliotēkas direktore Jeļena Šapkova, Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas direktores vietniece Dzintra Punga un Latvijas Republikas Kultūras ministrijas (LR KM) Kultūrpolitikas departamenta Bibliotēku un arhīvu nodaļas vecākā referente Vanda Bērziņa.

4.oktobrī notika vēl četru RCB filiālbibliotēku - filiālbibliotēkas „Zemgale” un Sarkandaugavas, Torņakalna un Šampētera filiālbibliotēkas – akreditācijas pārbaude. Šajās struktūrvienībās pārbaude jau tika veikta pirms pieciem gadiem un atbilstoši likumdošanas aktos noteiktajām prasībām tā tika veikta atkārtoti.

Akreditācijas komisijas sastāvā bija Limbažu Galvenās bibliotēkas direktore Dzintra Justa, Jelgavas Zinātniskās bibliotēkas direktores vietniece Dzintra Punga un LR KM Kultūrpolitikas departamenta Bibliotēku un arhīvu nodaļas vecākā referente Vanda Bērziņa.

Akreditācijas pārbaudes bija veiksmīgas – saņemti pozitīvi akreditācijas atzinumi ar slēdzienu par atbilstību akreditācijas nosacījumiem un vietējas nozīmes bibliotēkas statusa piešķiršanu. Kā galvenais ieteikums darba uzlabošanā – rast iespēju palielināt finansējumu krājuma papildināšanai, tajā skaitā arī periodisko izdevumu abonēšanai.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika

Noslēdzot 2012.gadu, RCB un filiālbibliotēku **kopējo krājumu veidoja 716 650 informācijas nesēji** par summu **2 201 797,42 LVL** (par bilancē esošajiem **671 656** eksemplāriem). Salīdzinot ar krājuma apjomu gada sākumā, tas samazinājies par 49 830 vienībām (skat. pārskata pielikumu Nr.1).

Kopkrājumu veido dokumenti latviešu valodā (494 848 eks. jeb 69.05%), krievu valodā (160 751 eks. jeb 22.43%), angļu valodā (39 984 jeb 5.59%), vācu valodā (14 466 jeb 2.02%), pārējās svešvalodās (6 601 jeb 0.92%). Visvairāk kopkrājumā ir grāmatas (650 391 eks. jeb 90.75%), bet to veido arī 17 747 jeb 2.48% seriālizdevumi/žurnāli, 27 247 jeb 3.80% brošūras/pārējie dokumenti, 15 823 jeb 2.21% audiovizuālie materiāli, kā arī 2 759 jeb 0.38% elektroniskie dokumenti, 1 995 jeb 0.28% nošizdevumi, 624 jeb 0.09% kartogrāfiskie dokumenti un 64 jeb 0.01% attēlizdevumi.

Lielākie krājumi 2012.gada beigās:

RCB struktūrvienība	Eksemplāru skaits
Rīgas Centrālā bibliotēka (Pieaugušo literatūras nodaļa, Bērnu literatūras nodaļa, Mākslas un mūzikas nodaļa, Repozitārija Aktīvais fonds, Bibliotēku dienests)	106 283 ¹
RCB filiālbibliotēka „Vidzeme”	47 371
RCB Imantas filiālbibliotēka	38 503
RCB filiālbibliotēka „Pārdaugava”	33 204
RCB Pļavnieku filiālbibliotēka	30 216

RCB krājuma apgrozība 2012.gadā bija 2.15, kas uzskatāms par ļoti labu rādītāju.

¹ RCB Pieaugušo literatūras nodaļas, RCB Bērnu literatūras nodaļas un RCB Mākslas un mūzikas nodaļas krājums 2012.gada beigās – 91 966 eks.

Krājuma papildināšana

Komplektēšanas darbs RCB notiek atbilstoši „Rīgas Centrālās bibliotēkas krājumu attīstības un komplektēšanas koncepcijai 2008. – 2012.”. Gada nogalē tika sagatavots krājumu attīstības un komplektēšanas koncepcijas projekts, kura galīgā apstiprināšana notiks 2013.gada sākumā.

Lai racionāli un kvalitatīvi izmantotu RCB budžeta līdzekļus krājuma papildināšanai, RCB apstiprinātā Komplektēšanas padome reizi mēnesī rīkoja sēdes par komplektēšanas jautājumiem. Gada laikā notikušas 11 Komplektēšanas padomes sēdes. Pirms katras sēdes sagatavoti iepirkt paredzēto informācijas resursu tematiski grupēti saraksti, kuri izsūtīti visiem padomes locekļiem. Vadoties pēc RCB krājuma komplektēšanas koncepcijas, liela vērība tika veltīta krājuma kvalitātes uzlabošanai un sadarbībai ar filiālbibliotēkām, lai izzinātu lietotāju vajadzības un vēlmes. Reizi mēnesī RCB struktūrvienībām tika nosūtīts intelektuālās literatūras saraksts krievu valodā plānotā iepirkuma precizēšanai, kā arī vairāki piedāvājumi; saņemtie dati tika apkopoti. Par RCB un filiālbibliotēkām piekomplektēšanai nepieciešamajiem izdevumiem informācija pieejama RCB veidotajā Piekomplektēšanas datubāzē (skaitliskos datus par pieprasījumiem skat. pārskata pielikumā Nr.6.). Lai uzlabotu un pilnveidotu komplektēšanas darba kvalitāti, tika veikta jaunu informācijas nesēju iegādes un izmantošanas iespēju noskaidrošana:

- sadarbībā ar SIA karšu izdevniecību „Jāņa sēta” par RCB Komplektēšanas un apstrādes nodaļas (KAN) speciālistu izgūtu dokumentu iepirkumu no izdevējiem ārpus Rīgas (bibliotekāri internetā vai drukātajos avotos izgūst informāciju par izdevumiem, kas nopērkami novadu pašvaldībās, muzejos u.c. iestādēs ārpus Rīgas, minēto informāciju nosūta izdevniecībai un tā pie izdevēja iepērk nepieciešamo dokumentu RCB vajadzībām);
- sadarbība ar SIA „Latvijas grāmata” par tādu izdevumu iegādi, kurus piedāvā individuāli izdevēji, izdevēji ārpus Rīgas, pēc iestāžu/organizāciju pasūtījuma tapuši izdevumi un grāmatu tirgū netiek piedāvāti, u.c. dokumenti, par kuriem RCB KAN ir pieejama informācija un kuri atzīti par vēlamiem RCB krājuma papildināšanai.

2012.gadā Rīgas Domes apstiprinātā RCB budžeta ietvaros **152 369,00 LVL** tika izlietoti krājumu papildināšanai, no kuriem **130 757,00 LVL** izlietoti jaunu informācijas resursu iepirkšanai un **21 612,00 LVL** – periodikas abonēšanai. Kopumā 2012.gadā krājuma papildināšanai tērēti 0,22 LVL uz vienu iedzīvotāju, kas neatbilst LR Ministru kabineta noteikumiem Nr.415 „Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi”, kuru 2.1.punkts nosaka, ka finansējumam pašvaldību bibliotēkās grāmatu un periodisko izdevumu iegādei jābūt ne mazākam par 0,30 LVL uz iedzīvotāju.

2012.gadā periodikas abonēšanai katram RCB struktūrvienībā reģistrētam lietotājam bija paredzēti 0,29 LVL. Kopumā 2013.gadam tika abonēti 180 oriģinālnosaukumu periodisko izdevumu, no kuriem 58 (32%) ir krievu valodā un 23 (12%) citās valodās. Bērniem un pusaudžiem 2013.gadam tika abonēti 30 nosaukumi (16%). Vidēji katrai RCB filiālbibliotēkai 2013.gadā būs pieejami 23 nosaukumu periodiskie izdevumi (kopā – 807 žurnālu un laikrakstu nosaukumi).

RCB un filiālbibliotēku kopējais krājums 2012.gadā papildināts par 43 649 eksemplāriem, no kuriem 24 450 ir pirktie jaunieguvumi² (t.sk. 870 audiovizuālie dokumenti par summu 4 053,68 LVL), 6 460 nepirktie jaunieguvumi un 12 739 periodiskie izdevumu eksemplāri (skat. arī pārskata pielikumu Nr.2).

Pārskata gadā grāmatas un citi informācijas resursi saņemti no 115 apgādiem, izdevniecībām, organizācijām un privātpersonām kā iepirkumi un kā dāvinājumi. Par RCB budžeta līdzekļiem jaunie informācijas resursi tika iegādāti 78 vietās, pievēršot uzmanību iegādājamo dokumentu informatīvajai un kultūrvēsturiskajai vērtībai. Saturiski nozīmīgākie dāvinājumi ir saņemti no Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas pilsētas arhitekta birojs” (78 eksemplāri par summu 479,43 LVL). Nozīmīgs krājuma papildinājums ir dāvinājumi no Gētes institūta (55 eksemplāri par summu 164,37 LVL) un AS „Latvijas valsts meži” (153 eksemplāri par summu 153,00 LVL) u.c. Sīkāk par dāvinājumiem skatīt pārskata pielikumā Nr.7.

RCB krājums papildināts arī Valsts Kultūrkapitāla fonda (VKKF) atbalstītajos projektos:

- lasīšanas veicināšanas programmā „Bērnu un jauniešu Žūrija Latvijas pašvaldību publiskajās bibliotēkās, diasporā un mazākumtautību skolās” tika saņemti un ievadīti 9 eksemplāri par 36,57 LVL.
- programmas „Publisko bibliotēku kapacitātes stiprināšana grāmatu un citu izdevumu iegādē nacionālās identitātes un sabiedrības saliedētības veicināšanai” ietvaros saņemti 253 eksemplāri par 1831,77 LVL, no kuriem 241 eksemplārs bija latviešu valodā, 8 – krievu valodā, 2 – angļu, 2 – pārējās valodās. Tā kā informācijas resursi tika saņemti tikai gada beigās un viena nosaukuma visi eksemplāri tiks saņemti nākamā gada pirmajos mēnešos, bibliotēkās šīs grāmatas nonāks 2013.gadā.
- mērķprogrammas grāmatu iepirkšanai publiskajās bibliotēkās „Augstvērtīgi izdevumi Rīgas publiskajās bibliotēkās” ietvaros saņemti 220 eksemplāri par 2470,96 LVL. Arī šī mērķprogramma tika atbalstīta pārskata gada nogalē, turklāt viena nosaukuma visi eksemplāri tiks saņemti 2013.gada pirmajos mēnešos, arī informācijas resursu pilnīga apstrāde tiks veikta 2013.gadā.

Krājuma organizācija

2012.gadā turpināts pārmaiņu darbs krājuma kārtojumā. Lai padarītu krājumus lietotājiem pieejamākus, RCB struktūrvienības veikušas lasītavu krājumu izvērtēšanu ar mērķi lielāko daļu informācijas resursu novirzīt ņemšanai uz mājām. Tas dod arī papildus iespēju lietotājam iepazīties ar visiem pieejamiem informācijas resursiem vienuviet. Tikai atsevišķi izdevumi ar enciklopēdisku saturu tiek paredzēti lietošanai uz vietas. Šie atsevišķie izdevumi tiek marķēti ar speciālu informatīvu uzlīmi. Kopumā jau 16 RCB struktūrvienībās ir veikta krājumu apvienošana.

Novērtējot priekšrocības pēc iepriekšējo gadu pieredzes lietotāju apkalpošanā, kā arī iepazīstoties ar savu lietotāju interesēm, atsevišķas RCB struktūrvienības turpina daļu krājuma kārtot tematiski; tā RCB Juglas un Čiekurkalna filiālbibliotēka izvēlējās tematu „Pusaudžiem” un „Ģeogrāfija”, bet filiālbibliotēka „Strazds” – „Vēsture”. Kopumā septiņās RCB struktūrvienībās daļa krājuma ir kārtota tematiski.

Pārskata gadā RCB struktūrvienību vajadzībām tika pārsietas 480 grāmatas.

² Pirkto jaunieguvumu summā ietilpst arī 2012.gada nogalē par RCB budžeta līdzekļiem iepirktie, bet vēl neapstrādātie 1 305 informācijas resursi par summu 7364,81 LVL.

Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Pārskata gadā RCB vienotajā elektroniskajā lasītāju datubāzē reģistrēti **61 043** bibliotēkas **lietotāji**, no kuriem 14 471 bibliotēkas pakalpojumus izmantot uzsāka tieši 2012.gadā.

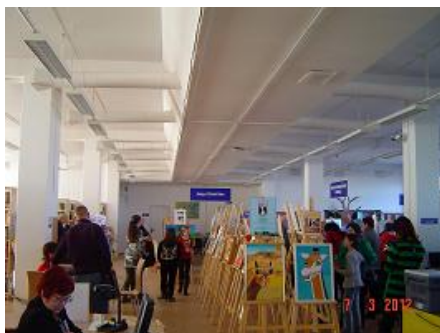
RCB pamatrādītāji 2012.gadā³:

Lietotāju kopskaits – 61 043		
t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	17 143	28%
t.sk. pārējie lietotāji	43 900	72%
Apmeklējums – 985 979		
t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	207 774	21%
t.sk. pārējais apmeklējums	778 205	79%
Izsniegums – 1 539 922		
t.sk. bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem	272 022	18%
t. sk. pārējais izsniegums	1 267 900	82%
Datoru izmantojumu skaits – 265 111		

Salīdzinot ar 2011.gadu, nedaudz samazinājies lietotāju skaits, kā arī samazinājies izsniegumu skaits, taču pieaudzis apmeklējumu skaits. Izsnieguma skaita samazinājumu ietekmēja tas, ka vairākas filiālbibliotēkas tika aizvērtas uz krājuma inventarizācijas laiku un pārkārtošanas darbiem, kā arī žurnālu izsnieguma uzskaites maiņa – izsniegumā neuzskaitot uz vietas bibliotēkā lasītos žurnālus.

Pakalpojumu attīstība

Pēc reorganizācijas un papildus telpu piešķiršanas RCB Brīvības ielā 49/53 vienuviet izvietots reorganizētās RCB Svešvalodas un Mākslas un mūzikas nodaļas krājums. Līdz ar to RCB kļuvusi par ievērojamu kultūras, interešu un sociālo kontaktu dibināšanas telpu pašā Rīgas centrā.

Līdztekus kompetentu speciālistu komplektētam krājumam, kur iespējams atrast mākslas, mūzikas un kultūrvēstures izdevumus, nozaru un daiļliteratūras izdevumus svešvalodās bibliotēkas lietotāji var saņemt skaņu ierakstus, filmas, nošu izdevumus, kā arī iepazīties ar unikālu lugu kolekciju, pilsētas iedzīvotājiem un tās viesiem iespējams tikties ar populāriem cilvēkiem, pavadīt brīvo laiku domubiedru lokā, klausīties dažādu mūziķu koncertus, kā arī baudīt mākslu gleznu izstādēs. Turklāt RCB, piedāvājot savas telpas izmantošanai, piemēram, attālinātam darbam, kļuvusi par kopāstrādāšanas telpu iedzīvotājiem.

³ Bibliotēkāra darba rādītāju sadalījumu pa struktūrvienībām skat. pārskata pielikumā Nr.4.

Uzziņu un informācijas darbs

Galvenais uzziņu un informācijas darba uzdevums - nodrošināt bibliotēkas lietotājiem informācijas pieejamību. Profesionāli bibliotekārie speciālisti palīdz lasītājiem orientēties plašajā informācijas klāstā, atlasīt vērtīgāko un attīsta pašu lietotāju informācijprasmes. Uzziņu informācijas darbs balstās uz dažādu datubāzu, interneta resursu un iespiesto informācijas avotu izmantošanu.

Visās RCB filiālbibliotēkās lietotājiem pieejami bezmaksas interneta pakalpojumi, kā arī WiFi. Pateicoties Valsts aģentūras „Kultūras informācijas sistēmas” (v/a KIS) noslēgtajiem līgumiem par interneta resursu Letonika.lv un Lursoft laikrakstu bibliotēkas izmantošanu publiskajās bibliotēkās bez bibliotēkas līdzdalības abonēšanas maksājumā, 2012.gadā šīs datubāzes bija pieejamas visās RCB filiālbibliotēkās. Resursa Letonika.lv popularitāte ir nemainīga, visvairāk to izmanto skolēni un skolotāji. Lursoft laikrakstu bibliotēku vairāk izmanto studenti mācību pētnieciskajā procesā, kā arī bibliotekāri, apkopojot novadpētniecības materiālus. Vecāka gadagājuma cilvēki nelabprāt lasa laikrakstus elektroniskā formā, priekšroku dodot iespiestajiem materiāliem. Bez tam uzziņu darbā tika izmantota arī autorizētā datubāze Nozare.lv, NAIS un Rubricon, LNB Analītikas datubāze un digitālā bibliotēka, kā arī RCB pašu veidotās datubāzes: RCB elektroniskais kopkatalogs, „Rīga latviešu daiļliteratūrā” un „Rīgas pilsētas novadpētniecība”.

Visbiežāk uzziņu darbā tiek izmantots RCB elektroniskais katalogs, kas atspoguļo visu RCB kopkrājumu. Lietotāji tiek regulāri konsultēti, kā meklēt informāciju katalogā, jo šīs prasmes ir noderīgas attālinātai lietošanai. Lai veicinātu datubāzu izmantošanu lasītāju vidū, regulāri pieejama informācija plakātu veidā par pieejamajām datubāzēm bibliotēkās, kā arī notiek individuālas konsultācijas. Vairākas RCB filiālbibliotēkas organizē bibliotekārās stundas, lai iepazīstinātu skolēnus ar RCB pieejamajām datubāzēm un attīstītu skolēnos informācijas meklēšanas iemaņas. Kā interesantu piemēru var minēt RCB filiālbibliotēkas „Pūce” bibliotekārās stundas ģimnāzijas 10.klasēm „Gatavojamies zinātniski pētniecisko darbu izstrādei”, kurās skolēni apgūst informācijas meklēšanas prasmes dažādos informācijas resursos, izveido literatūras sarakstu un tas tiek apspriests un novērtēts. Informācijpratības stundas par RCB veidotajām datubāzēm notikušas arī vidusskolas skolotājiem (RCB Daugavas filiālbibliotēkā).

2012.gadā tika abonēts viens elektroniskais žurnāls - „Skolas Vārds”, kura lietošanas paroles izdevniecība izsūtīja RCB un filiālbibliotēkām.

Bibliotēkas lietotāju vidū populāri ir dažādi interneta portāli. Tiek veicināta vecāku cilvēku integrācija interneta vidē, apmācot viņus samaksāt rēķinus, nopirkt biļetes, ievietot sludinājumu u.c. Pārskata gadā notika jaunā portāla Senioriem.lv prezentācija.

Novadpētniecības datubāze

Pārskata gadā aktīvi veikts darbs ar novadpētniecības datubāzes papildināšanu. Trijās RCB filiālbibliotēkās veikta atbildīgo darbinieku apmācības, bet pārējās filiālbibliotēkās tika turpināts iepriekšējā gadā iesāktais darbs, nepieciešamības gadījumā saņemot konsultācijas pa tālruni vai e-pastā. Kopumā minētajā laika periodā ievadīti 1700 ieraksti. Vairākumā RCB filiālbibliotēku darbu ar iepriekšējos gados uzkrātajiem materiāliem ir pabeigušas un šobrīd regulāri seko jaunākajiem materiāliem, kā arī tie tiek nekavējoties ievadīti datubāzē. Datubāzē ievadīti bibliogrāfiskie apraksti arī rakstiem no „Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmatas, 2011”.

2011.gadā RCB no izdevniecības „Mediju nams” dāvinājumā saņēma laikraksta „Rīgas Balss” komplektu, sākot ar tā pirmo iznākšanas gadu. Pārskata gadā RCB Bibliotēku dienestā tika turpināts darbs, atlasot nozīmīgākos rakstus un veicot ierakstus RCB novadpētniecības datubāzē par laika periodu no 1963. līdz 1973.gadam. Datubāzes ierakstam pievienotajā anotācijā uzrādīti rakstā minētie nozīmīgākie dati. RCB filiālbibliotēkām tiek nosūtīti saraksti, kuros apkopoti ievadītie materiāli hronoloģiskā kārtībā.

Jauniegunumi

Lai popularizētu jaunieguvumus, tiek organizētas Jauno grāmatu dienas un jaunieguvumu izstādes, kuras papildina jauno grāmatu apskati, bibliogrāfiskie saraksti, kuros atspoguļotas filiālbibliotēkā saņemtās vai konkrētai lasītāju grupai adresētās jaunās grāmatas. Ar jaunieguvumu sarakstiem tiek iepazīstinātas arī citas mikrorajona iestādes: pirmsskolas izglītības iestādes, skolas, pansionāti, dienas centri, rehabilitācijas centri, sociālās apkalpošanas centri. Sadarbības partneri ar jaunieguvumu sarakstiem regulāri tiek iepazīstināti bibliotēkā uz vietas vai nosūtot jaunieguvumu sarakstus uz e-pastu. Jaunieguvumu apskati populāri senioru klubos.

Vairākās bibliotēkās tiek veidoti jaunieguvumu apskati prezentāciju veidā (RCB filiālbibliotēkā „Rēzna” un „Vidzeme”). Jauna darba forma – informācija par jaunieguvumiem tiek rādīta informatīvajos televizoros (RCB Centrālajā bibliotēkā un RCB Daugavas filiālbibliotēkā).

Tematiskie literatūras apskati iepazīstina ar nozaru literatūras jaunumiem vai adresēti noteiktai lasītāju grupai (RCB Bišumuižas, Ķengaraga filiālbibliotēkā, RCB filiālbibliotēkā „Vidzeme”).

RCB Pieaugušo literatūras nodaļā darbojas Eiropas Savienības informācijas punkts.

Uzziņu informācijas darbā bez elektroniskajiem informācijas resursiem tiek izmantots uzziņu literatūras fonds, kā arī tematiskās laikrakstu un žurnālu klipu mapes. Jautājumā par tematisko klipu mapēm un to nepieciešamību bibliotēkuru domas dalās. Daļa RCB filiālbibliotēku darbinieku praksē pārbaudījuši, ka to veidošana nav lietderīga, jo lasītāji vairāk izmanto dažādus interneta resursus. Tie, kuri atzinuši tematisko mapju nepieciešamību, turpina papildināt jau esošās par sabiedrībā aktuāliem tematiem: „Informatīvie materiāli bezdarbniekiem”, „Darba meklēšanas iespējas Latvijā un ārzemēs”.

Sarakstu vai tematisku mapju formā tiek apkopota informācija par pieprasītākajām un nozīmīgākajām tīmekļa vietņu adresēm. Šie apkopojumi ir noderīgi ātrākai informācijas atrašanai un kvalitatīvākai atlasei. RCB filiālbibliotēkā „Vidzeme” šādi vietņu adresu saraksti kalpo kā papildinājums tematiskajām literatūras izstādēm. Tiek apkopotas interneta adreses, kurās iespējams atrast skolas ieteicamās literatūras pilntekstus (RCB Juglas filiālbibliotēkā un RCB filiālbibliotēkā „Vidzeme”). Bibliotēku dienesta galvenā speciāliste sastādījusi anotētu interneta adresu sarakstu „Ceļojumu laiks tuvojas!”, kas tika publicēts RCB izdevumā „Jaunās Vēstis” (aprīlis).

Bibliogrāfija

Visās RCB filiālbibliotēkās regulāri jaunieguvumu saraksti tiek pievienoti jaunumu izstādēm. Literatūras saraksti papildina tematiskās izstādes, bibliogrāfiskie saraksti tiek veidoti pēc skolotāju vai skolēnu pieprasījuma. Ilggadīga bibliogrāfisko sarakstu sastādīšanas pieredze ir RCB filiālbibliotēkai „Vidzeme”, pārskata gadā pēc skolu pieprasījuma izveidoti literatūras saraksti, veltīti Valdim Rūmniekam un Ērikam Kūlim. RCB Čiekurkalna filiālbibliotēka pēc Rīgas 45.vidusskolas pieprasījuma apkopojusi literatūru bibliogrāfiskajā sarakstā „Jaunākā literatūra par Rīgu”. RCB Grīziņkalna filiālbibliotēka papildinājusi savu novadpētniecības

bibliogrāfisko sarakstu klāstu ar rādītājiem: „Augustam Deglavam - 150” un „Bibliotēkas labais gariņš: Verai Gribačai-Valterei – 85”. RCB Centrālās bibliotēkas Mākslas un mūzikas nodaļa sastādījusi literatūras sarakstu „Dzīves sadedzinātais”, kas veltīts aktierim Harijam Liepiņam. RCB Juglas filiālbibliotēka izveidojusi bibliogrāfisko sarakstu par biznesa romānu. RCB Imantas filiālbibliotēka turpina darbu pie bibliogrāfiskā rādītāja „Cittautu ievērojamie cilvēki Latvijā”.

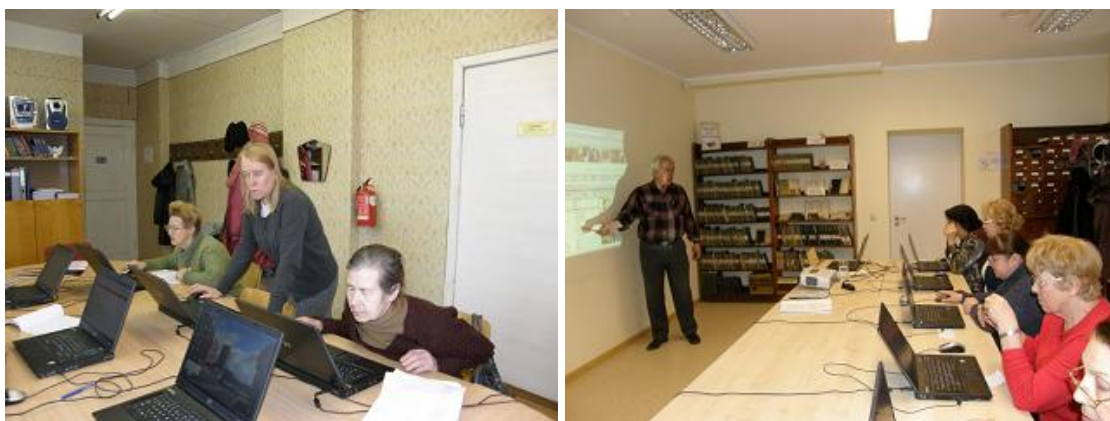
Uzziņu informācijas darbā tiek izmantotas iespējas, ko piedāvā RCB filiālbibliotēku vienotais krājums, Starpbibliotēku abonements, Repozitārija aktīvais fonds.

Lai atvieglotu RCB darbiniekiem sastādīt izstāžu un pasākumu plānu nākamajam gadam, katra gada nogalē Bibliotēku dienests sagatavo „Kalendāru bibliotēkām”, kurā atspoguļoti svarīgākie notikumi un jubilejas nākamajā gadā. „Kalendārs bibliotēkām 2013.gadam” publicēts RCB izdevuma „Jaunās Vēstis” 2012.gada novembra numurā un pieejams arī RCB mājaslapā. RCB un tās filiālbibliotēkās bibliotekārajā darbā arī tiek izmantots LNB sastādītais „Kalendārs bibliotēkām”.

RCB Bibliotēku dienestā regulāri tiek papildināta mape „Publikācijas par RCB un filiālbibliotēkām”, katru gadu tiek sastādīts bibliogrāfiskais saraksts „Publikācijas par RCB ...gadā”, kurā ietvertas grāmatas, apkopotas publikācijas presē un elektroniskās publikācijas. Bibliogrāfiskais saraksts „Publikācijas par RCB 2012.gadā” tiks publicēts izdevumā „Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata, 2012”.

Datornodarbības

RCB filiālbibliotēkās datormaņu nodarbības tiek organizētas gan grupās, gan regulāri notiek individuālas konsultācijas. Īpašs akcents tiek likts apmācībai cilvēkiem vecumā 50+. Piemēram, RCB Pārdaugavas filiālbibliotēkā datornodarbības notiek sociālā dienas centra „Ābeļzieds” apmeklētājiem, RCB Bolderājas filiālbibliotēkā apmācīti lietotāji ar īpašām vajadzībām. RCB ārējā apkalpošanas punktā Dienas centrā bezpajumtniekiem un maznodrošinātajiem regulāru datornodarbību programma sagatavota, pamatojoties uz maznodrošināto iedzīvotāju – bezdarbnieku vajadzībām. Datormaņu konsultācijām pieprasītākie temati: interneta lietošana, e-pasts, internetbankas lietošana, rēķinu apmaksa, biļešu iegāde, Word programma, fotogrāfiju saglabāšana u.c.

Datornodarbības RCB Bolderājas filiālbibliotēkā un filiālbibliotēkā „Vidzeme”

SBA un RCB Repozitārija nodaļu izmantošana⁴

Lai nodrošinātu lietotājus ar izdevumiem, kuri nav kādā konkrētā RCB struktūrvienībā, tiek izmantots RCB vienotais krājums. Īpaša nozīme šī pakalpojuma nodrošināšanai ir RCB Repozitārijam.

RCB Repozitārija Apmaiņas fonda (ārpusbilances krājums) informācijas nesēju kustība 2012.gadā:

	Fizisko vienību kopskaits		Fizisko vienību kopskaits
Fonds 2012.gada sākumā	12 482	Fonds 2011.gada sākumā	14 060
Ienācis 2012. gadā	17 749	Ienācis 2011. gadā	11 971
Izslēgts 2012.gadā	15 549	Izslēgts 2011.gadā	13 549
Fonds 2013.gada sākumā	14 682	Fonds 2012.gada sākumā	12 482

RCB Repozitārija Apmaiņas fonda izmantojamības un krājuma papildināšanas rādītāji:

Izmantojuma mērķis	Eksemplāru skaits
Izsniegumi uz laiku pēc RCB lietotāju pieprasījuma	938
RCB struktūrvienībā noliegta izdevuma aizstāšanai ar identisku	923
RCB struktūrvienību krājumu papildināšana (ar apstrādi KAN)	1 436

Papildinājuma veids	Eksemplāru skaits
RCB struktūrvienību liekie dubleti	6 971
RCB struktūrvienību lietotāju dāvinājumi	2 632
Privātpersonu dāvinājumi	1 437
2009.gadā optimizēto RCB struktūrvienību krājums	6 675
Iestāžu dāvinājumi	12
Saņemti grāmatu maiņas punktu darbības laikā	22

Ievērojams darbs RCB Repozitārija Apmaiņas fondā veikts ar dokumentiem, kuri nodoti novadu bibliotēkām, skolām un citiem sadarbības partneriem. 33 iestādes un organizācijas (63 apmeklējumi gadā) kā bezmaksas dāvinājumus saņēmušas 12 673 eksemplārus, no kuriem 4 809 eksemplāri nodoti grāmatu maiņas punktiem. 2012.gadā RCB ar grāmatām piedalījās 8 grāmatu maiņas punktos, kas jau guvuši plašu atsaucību un labu novērtējumu. 361 eksemplārs izslēgts kā noliegts, bet 156 – nodoti RCB Pasīvajam fondam.

2012.gada beigās RCB Repozitārija Aktīvo fondu veido 12 801 informācijas nesēji. Krājuma kustība pārskata gadā: jaunieguvumi – 1 116 eks. (Ls 3638,41), izslēgti – 1 413 eks. (Ls 964,74). Krājums tiek elektroniski izsniegts RCB struktūrvienībām, kā arī tas veido „Saulaino dienu bibliotēkas” kodolu.

Pārskata gada beigās RCB Pasīvā fonda krājumā ir 9 434 informācijas nesēji. Pārskata gada laikā jaunieguvumi bija 529 eks., izslēgti – 211 eks., izsniegti tika 220 eksemplāri. Dāvinājumā saņemtais laikraksts „Rīgas Balss” rosināja RCB Pasīvajā fondā veidot preses arhīvu, selektīvi komplektējot iepriekšējo gadu periodiskos izdevumus ar kultūrvēsturisku nozīmi, taču kurus RCB struktūrvienības vairs nesaglabā. Pirmie šādi izdevumi papildinās RCB Pasīvo fondu 2013.gadā.

Lai nodrošinātu lietotājus ar izdevumiem, kuri nav RCB krājumā, tiek veikta to pasūtīšana SBA kārtā. Kopumā pārskata gadā 783 pieprasījumi saņemti no RCB Pieaugušo, Mākslas un mūzikas nodaļas, „Saulaino dienu bibliotēkas”, kā arī 22 RCB filiālbibliotēkām; izpildīti 726. Pieprasījumu sadalījums pa valodām: latviski – 616, krieviski – 110, angļiski – 53, vāciski – 4. Pārsvārā pieprasīta jaunākā nozaru literatūra (pedagoģija, psiholoģija, uzņēmējdarbība, reliģija, sports, arī mūzika un mūsdienu deju stili), kā arī 20.gs. 60.-70. gadu un 30.gadu

⁴ SBA un RCB Repozitārija izsnieguma rādītāju sadalījumu pa RCB struktūrvienībām skat. pārskata pielikumā Nr.5.

izdevumi. 2012. gadā pieprasījumu izpildei visbiežāk izmantoti LNB (722) un Latvijas Universitātes (gan Centrālās bibliotēkas, gan Nozaru bibliotēku, 41) krājumi. SBA darbā palielinājusies sadarbība ar Rīgas Tehniskās universitātes un tās fakultāšu bibliotēkām (19), viens pieprasījums izpildīts, izmantojot Rīgas Stradiņa universitātes krājumu.

No RCB krājuma SBA kārtā dokuments pieprasīts vienu reizi.

SBA nodaļa saņēmusi 48 tematiskās uzziņas, SBA kārtā pasūtītie materiāli kuplinājuši izstādes un pasākumus RCB struktūrvienībās. Uzziņu piemēri: tehnikas filozofija, līdzjūtības sindroms, karš Vjetnamā, Ukrainas kūrorti, baltu folklorā (ārvalstu izdevumi), latviešu leģionāri Otrajā pasaules karā (krievu val.), leģendārais kinooperators Jānis Doreds, dzeramā ūdens avotu aizsardzība, modes leģenda – Pjērs Kardēns.

Sociāli mazaizsargāto un riska grupu bibliotekārā apkalpošana

RCB filiālbibliotēku sekmīga sadarbība ar Rīgas sociālajiem dienestiem, aprūpes iestādēm ļauj nodrošināt bibliotekāro pakalpojumu pieejamību maznodrošinātajām iedzīvotāju grupām. Informācija par RCB pakalpojumu pieejamību, pasākumiem tika izplatīta dienas centros, rehabilitācijas iestādēs, patversmēs, rajonu sociālajās nodaļās, kā arī RCB filiālbibliotēkās bija izvietoti šo iestāžu informatīvie materiāli. Kopumā 2012. gadā ievērojami pilnveidots darbs ar **sociālo centru iemītniekiem**:

- bibliotekāro pakalpojumu sniegšana sociālajās mājās, dienas centros - divas reizes mēnesī (RCB filiālbibliotēka "Strazds", "Rēzna"), reizi mēnesī (RCB Ķengaraga filiālbibliotēka);
- tematisko apskatu vadīšana (RCB filiālbibliotēkas "Avots", "Pārdaugava", "Strazds" un RCB Ķengaraga filiālbibliotēka);
- jaunieguvumu sarakstu sagatavošana (RCB filiālbibliotēka "Pārdaugava"), grāmatu, žurnālu nosūtīšana (RCB Mežciema filiālbibliotēka un filiālbibliotēka "Vidzeme") u.c.

Gados vecāku cilvēku pieprasīts bibliotēkas pakalpojums ir datora pamata prasmju apmācības (biroja programmas, internets, e-pasts, i-banka, RCB datubāzes u.c.). Individuālas konsultācijas bibliotekāri sniedza visās RCB filiālbibliotēkās, tika organizētas arī grupu apmācības "50+". Arvien populārāki kļuvuši senioru klubiņi, kur gados vecākie cilvēki tiek, lai iepazītos ar interesantām personām, kopā izklaidētos, priecātos, atklātu savus talantus, apgūtu jaunas prasmes (RCB Bišumuižas Juglas, Ķengaraga, Pļavnieku, Torņakalna filiālbibliotēka un filiālbibliotēka "Strazds", "Vidzeme").

Bezdarbnieku apmeklējumu skaits RCB 2012.gadā nav mazinājies. Ņemot vērā to, ka viņu pieprasījumi saistās ar jauna darba meklējumiem, visās RCB filiālbibliotēkās bibliotekāri sniedza konsultācijas un veica apmācības par darba meklēšanas iespējām internetā.

Cilvēki bez noteiktas dzīvesvietas (bezpajumtnieki) ir visu RCB filiālbibliotēku bieži apmeklētāji, parasti viņi ilgstoši uzturas bibliotēkās, šķirstot jaunākos preses izdevumus. Bezpajumtnieku bibliotekārā apkalpošana tiek nodrošināta RCB ārējā apkalpošanas punktā Dienas aprūpes centrā (Katoļu ielā 57), kur darbu veic filiālbibliotēkas "Rēzna" bibliotekāri. Centra apmeklētājiem pieejami gan jaunākie periodiskie izdevumi un plašs grāmatu klāsts, gan datoru pakalpojumi. Reizi nedēļā interesentiem iespējama līdzdalība latviešu valodas un datora pamata prasmju apgūšanas nodarbībās, bet reizi ceturksnī notika apmācības, kuras vadīja Nodarbinātības Valsts aģentūras pārstāvji: vakanču meklēšana internetā pieprasītākajām profesijām, personības

pilnveidošanu utt. Tematiskajos pasākumos Dienas aprūpes centra apmeklētājiem bija iespēja iepazīt dzejniekus V.Dambrāni, I.Kunceviču, L.Beļikovu, tikties ar dziesminieku un dzejnieku K.Dimiteru, psiholoģi I.Japiņu u.c.

Pasākumi cilvēkiem ar īpašām vajadzībām RCB filiālbibliotēkā „Rēzna” un Ķengaraga filiālbibliotēkā

Bibliotēkas pieejamība un lietošanas aprīkojums personām ar īpašām vajadzībām

RCB mērķtiecīgā virzība pieejamības nodrošināšanā ikvienai personai atklājas pasākumu kopumā, kas veikti pēdējo gadu laikā, - visas renovētās, remontētās RCB filiālbibliotēku telpas, kā arī aprīkojums ir atbilstošs vides pieejamības standartiem. Visās RCB filiālbibliotēkās ir izveidoti speciāli tematiski plaukti - ”Ābolu plaukti” - , kur iegūstama informācija par sociālajām iestādēm, aprūpi, rehabilitāciju, novietoti izdevumi vieglajā valodā u.c. Bibliotēkas pakalpojumus cilvēki ar īpašām vajadzībām var izmantot ar atbalsta personu (radi, kaimiņi, sociālie darbinieki u.c.) palīdzību, aizpildot un bibliotēkā iesniedzot pilnvarojuma formu. Cilvēki ar redzes problēmām RCB var izmantot tekstu palielinošās lupas, bibliotekāri apguvuši prasmes atvieglot redzamību internetā ar stila lapu palīdzību, iegūstama informācija par Latvijas Neredzīgo bibliotēkas piedāvājumu. Akcentēta ir klausāmo grāmatu iegāde (CD). Personām ar kustību traucējumiem pieejama Rīgas Centrālā bibliotēka, 11 filiālbibliotēkas un 2 ārējās apkalpošanas punkti (informācija RCB mājaslapas sadaļā ”Pieejamība visiem”). Vairākās filiālbibliotēkās šiem cilvēkiem sniegts individuāls atbalsts – izdevumu izsniegšana dzīvesvietā (RCB Daugavas, Juglas filiālbibliotēka un filiālbibliotēka ”Vidzeme”). Personas ar attīstības traucējumiem no rehabilitācijas un dienas centriem tika aicināti iepazīt bibliotēku ekskursijās, viņi piedalījās tematiskajos sarīkojumos (RCB Grīziņkalna, Pļavnieku, Sarkandaugavas filiālbibliotēka). Īpaši atzinīgi vērtējams RCB Ķengaraga filiālbibliotēkas kolektīva darbs, kas regulāri organizēja pasākumus cilvēkiem, kuriem nepieciešams atbalsts un palīdzība: tematiskie apskati, pārrunas par grāmatām, invalīdu izstāžu organizēšana, pasākumi, kuros apkaimes skolu skolēni iepazīna talantīgu cilvēku ar īpašām vajadzībām veikumu – dzeju, mūziku u.c. 2012.gadā būtiski paplašinājies RCB filiālbibliotēku sadarbības partneru – invalīdu biedrību – loks (RCB Grīziņkalna, Ķengaraga filiālbibliotēka).

Darbs ar bērniem un jauniešiem

(Vairāk skat. „Rīgas Centrālās bibliotēkas darba ar bērniem un jauniešiem 2012.gada pārskats”)

RCB darbības mērķis ir kultūras vērtību saglabāšana un izplatīšana, nodrošinot bibliotekāro pakalpojumu pieejamību visiem Rīgas iedzīvotājiem. RCB ir mērķtiecīgi veidots ģimenes bibliotēkas modelis, kur katrs var saņemt viņam nepieciešamo bibliotekāro pakalpojumu, kur vienlīdz interesanti ir mazulim, vecmāmiņai, tētim,

māmiņai, studentam, strādājošajam u.c., tomēr tradicionāli īpaši tiek akcentēts darbs ar bērniem un jauniešiem nozīmīgums. RCB un tās 26 filiālbibliotēkās ir 21 bērnu nodaļa, papildus tām - 4 atsevišķas telpas mazuļiem, 2 pusaudžiem un 3 spēlēm un rotaļām, bet tajās RCB filiālēs, kurās ir nelielas telpas, ir izdalītas bērnu zonas. Kvalitatīvi bibliotekārie pakalpojumi bērniem ir pieejami arī RCB ārējā apkalpošanas punktā BKUS "Saulaino dienu bibliotēka".

Analizējot skaitliskos rādītājus, vērojams, ka no kopējā lasītāju skaita RCB struktūrvienībās vidēji 20 - 30 % ir bērni un jaunieši. Kopumā saglabājusies iepriekšējo gadu tendence – samazinās bērnu, lasītāju, skaits, mazāk lasīšanai tiek ņemtas grāmatas. Vairāki objektīvi faktori ietekmē grāmatu lasīšanas nozīmību bērniem (mācību slodzes palielināšanās, plašā interneta resursu pieejamība u.c.), tomēr ir nepieciešams veikt padziļinātu analīzi, jāmeklē pieļautās kļūdas un jācenšas tās novērst.

Kvalitatīva krājuma bērniem veidošanai reizi mēnesī notiek RCB Komplektēšanas padomes sēdes, kur izvērtējumam paredzēto izdevumu sarakstā ir iekļauti bērnu izdevumi pa vecuma grupām, lai katrai no tām varētu piedāvāt jaunākās literatūras klāstu. 2012.gadā iepirkti visi Latvijas lielāko izdevniecību piedāvātie izdevumi bērniem un jauniešiem latviešu valodā, veikts filiālbibliotēkās pieprasīto un trūkstošo ieteicamās literatūras, kā arī izdevumu krievu valodā iepirkums. 2012.gadā atbilstoši izstrādātajai metodikai RCB struktūrvienībās veikta bērniem paredzētā krājuma kārtošana, marķēšana un informācijas precizēšana RCB elektroniskajā katalogā. Inovācija darbā ar krājumu bērniem 2012.gadā bija tematisko plauktu izveidošana. Tajos vienkopus novietoti dažādu nozaru izdevumi par vienu īpaši populāru un pieprasītu tematu.

*Xbox 360 Kinect spēles RCB
Sarkandaugavas filiālbibliotēkā*

*Bērnu literatūras nodaļa RCB
Šampētera filiālbibliotēkā*

Lai pilnveidotu bērnu prasmes meklēt un atlasīt, kārtot nepieciešamo informāciju, lai iepazīstinātu ar bibliotēkas pakalpojumiem un pieejamajiem resursiem RCB tika organizētas bibliotekārās stundas. To sagatavošanā nozīmīgs resurss ir Solvitas Brežinskas izstrādātais metodiskais materiāls "Tematisks plāns bibliotekārajām stundām Rīgas Centrālajā bibliotēkā", kas bieži tika izmantots nodarbībās bērniem. Dažās RCB filiālēs lietderīga bijusi tematisko mapju veidošana par mācību procesā pieprasītiem vai bērnus interesējošiem tematiem. Lai iepazīstinātu bērnus ar jaunajiem izdevumiem, tika organizēti jaunieguvumu apskati. Arvien biežāk RCB pasākumos tika izmantotas PowerPoint prezentācijas: par interesantākajiem pasākumiem, bibliotēku un tās pakalpojumiem, drošu interneta lietošanu, bibliotēkas novadu-apkaimi, latviešu tautas, Latvijas vēsturi u.c.

Izvērtējot pasākumu kopumu bērniem un jauniešiem, jāsecina, ka tas ir bijis ļoti intensīvs – RCB organizēti 1 870 pasākumi, no tiem bērniem – 1 186 (t.i. 63%). Informācija par pasākumiem bērniem un pusaudžiem ir pieejama RCB blogā bērniem www.bibliotekaberniem.blogspot.com, kur ir lasāmi īsi interesantāko pasākumu

apraksti, aktuālie aicinājumi piedalīties interesantās aktivitātēs, visu RCB pasākumu bērniem kalendārs utt. Popularitāti guvuši jauni pakalpojumi un pasākumu formas - Xbox 360 Kinect spēles, kuras vienlīdz aizrautīgi spēlē gan bērni, gan pieaugušie, nereti spēlē iesaistās visa ģimene; dzimšanas/vārda dienas svinības bibliotēkā, brīvprātīgo līdzdalība pasākumu rīkošanā un vadīšanā; arvien aktīvāk RCB filiālbibliotēkas sadarbojas ar dienas vasaras un rudens nometņu bērniem organizatoriem, piedaloties brīvā laika organizēšanā. Kopumā 2012.gadā pasākumi bērniem RCB iedalāmi divās lielās grupās:

- pasākumi visiem interesentiem – interešu grupu darbs;
- pasākumi klašu kolektīviem, pirmsskolas izglītības iestāžu grupām.

2012.gadā nozīmīgs darba virziens darbā ar bērniem un jauniešiem bijis interešu grupu darbs. Gandrīz visās RCB filiālēs tika organizētas regulāras vai atsevišķas nodarbības, aicinot tajās piedalīties visus interesentus. Parasti pasākumu norises laiks – skolas brīvlaiki, darbdienu pēcpusdienas, kad bērni beiguši mācības skolā, arvien biežāk aktivitātes tiek organizētas sestdienās (RCB Ķengaraga, Sarkandaugavas filiālbibliotēka). Pasākumi, kuros var piedalīties jebkurš, ir populāri, daudziem bērniem bibliotēka kļuvusi par pulcēšanās vietu, kas apliecina - viņiem te ir interesanti. Nodarbību organizēšanā izmantotas vairākas pasākumu metodes un formas: lasītāju klubi, radošās nodarbības, akcijas, viktorīnas, mīklas, sacensības u.c.

*RCB "Bibliotēkas štābiņš"
Vērmānes dārzā*

*Profesora jautrie eksperimenti RCB
Daugavas filiālbibliotēkā*

2012.gadā RCB aktīvi iesaistījās dažādās nacionālajās un starptautiskajās lasīšanas veicināšanas programmās: "Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa", lasīšanas veicināšanas programma "Bērnu un jauniešu žūrija 2012" u.c.

„Bērnu un jauniešu žūrija” piedalījās RCB Bērnu literatūras nodaļa un 20 filiālbibliotēkas, citas RCB filiālbibliotēkas programmā iesaistījās netieši, nodrošinot pakalpojumu – pieejamību. Līdzdalību programmā, aizpildot ekspertu līgumus, 2012.gadā pieteikuši 582 bērni, jaunieši un viņu vecāki.

Pirmsskolas vecuma bērniem regulāras attīstošas un izglītojošas programmas tika organizētas gan RCB filiālbibliotēku telpās, gan arī bērnudārzos. Strādājot ar mazuļiem, populāri bija priekšā lasīšanas pasākumi, kas tika papildināti ar viktorīnām, radošām aktivitātēm, ludziņu iestudēšanu, pasaku spēlēm.

RCB un tās filiālbibliotēkās tradicionāli darbs ar sākumskolas skolēniem tiek veikts visaktīvāk. Pasākumos izmantotas atraktīvas metodes un formas, biežāk izmantotās: krāsošana, zīmēšana, mīklu konkursi, viktorīnas. Atsaucoties skolu pieprasījumam, tika veidotas literārās stundas, raksturīgi, ka vairāk nekā iepriekš tika organizētas "patriotiskās stundas".

Pēdējo gadu laikā RCB ļoti palielinājies pusaudžiem organizēto pasākumu skaits. Ja agrāk tā bija auditorija, ar kuru netika strādāts daudz, pašreiz situācija būtiski mainījies. Iespējams, ka tas ir viens no iemesliem lasītāju,

5.-9.klašu skolēnu, skaita pieaugumam. Vērojams, ka pārsvarā bibliotekāri organizējuši pasākumus par tematiem, kas pusaudžiem ir saistoši: tikšanās ar stilistu, ugunsdzēsēju darba iepazīšana, sporta spēles parkā, Helovīna dienas svinēšana, tikšanās ar mūziķi u.c. Aktuāls temats visa gada garumā bija jauniešu drošība internetā, taču īpaši daudz pasākumu tika organizēti E-prasmju nedēļā (RCB Imantas, Juglas, Sarkandaugavas filiālbibliotēka un filiālbibliotēka „Vidzeme”, „Zvirbulis”).

Organizējot pasākumus vecāko klašu skolēniem, īpaši svarīgas ir bibliotekāra zināšanas un prasme tematu atklāt interesanti. Dažu RCB filiālbibliotēku bibliotekāriem tas izdevies teicami - vidusskolēnu iesaistīšana radošā projektā "Nacionālais romānu rakstīšanas mēnesis", jauno grāmatu apskati 8., 9. un 12.kl. skolēniem, tikšanās ar datorspeciālistiem u.c. Lai veicinātu datubāžu izmantošanas efektivitāti jauniešu vidū, E-prasmju nedēļas ietvaros RCB Ķengaraga filiālbibliotēka organizēja apmācības vidusskolēniem par „Lursoft” resursu izmantošanu mācībām.

Ģimenes iesaistīšana bērna lasīšanas veicināšanā ir ļoti nozīmīga, tāpēc 2012.gadā RCB tika akcentēta šī darba veikšana divos virzienos - bērnu vecāku informēšana par bibliotēku, tās pakalpojumiem; pasākumi ģimenēm (bērniem kopā ar vecākiem). Lai informētu bērnus par bibliotēku un tās pakalpojumiem, visās Rīgas vispārizglītojošās skolās un pirmsskolas mācību iestādēs tika izvietoti RCB plakāti (sadarbībā ar RD Izglītības, kultūras un sporta departamentu (RD IKSD). Pasākumus ģimenēm gada laikā visvairāk organizējuši RCB Sarkandaugavas filiālbibliotēkas un Ķengaraga filiālbibliotēkas bibliotekāri: Jāņu ieskandināšana, konkursi, spēles, koncerti utt.

Rīgā ir 12 speciālās skolas, 30 speciālās pirmsskolas izglītības iestādes, dienas un rehabilitācijas centri bērniem ar īpašām vajadzībām. Vairākumam no specializētajām iestādēm ir sekmīga sadarbība ar kādu no RCB filiālbibliotēkām. Bērni ar īpašām vajadzībām piedalījušies daudzveidīgos pasākumos vai radošās aktivitātēs: rotaļas, kustību un prāta spēles, priekšā lasīšanas pasākumi, improvizēts teātris, tematiskie pasākumi. Grāmatu apmaiņu (reizi divās nedēļās) rehabilitācijas centra bērniem veic RCB Čiekurkalna filiālbibliotēkas bibliotekāri, regulāras bērnu ar īpašām vajadzībām izstādes veidoja RCB filiālbibliotēkā "Strazds". Īpaši atzinīgi vērtējams RCB Ķengaraga filiālbibliotēkas paveiktais, kur bērniem un jauniešiem ar īpašām vajadzībām tika veltīta nedalīta uzmanība, kur ik nedēļas notika kāds nozīmīgs pasākums šai auditorijai.

Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums

Darbs BIS ALISE

Uzsākot 2012.gadu, darbs BIS ALISE tika veikts 4.2.0.14 modifikācijā. Gada laikā vairākkārt tika pāriets uz jaunākām modifikācijām. Pēdējā modifikācija – ALISE 4.5.1212.7 – tika instalēta 18.decembrī.

RCB tiek izmantoti šādi BIS ALISE moduļi: Komplektēšana, Kataloģizācija, Z39.50 klients, Lokālais OPAC, Svītrkodu druka, Administrācija, Lasītāju reģistrācija, Izdevumu izsniegšana/saņemšana, Pasūtījumu un rezervāciju apstrāde, Lasītāju apkalpošana nesaistes (offline) režīmā, Rezervēšana, Inventarizācija, Z39.50 serveris.

2012.gadā RCB tika turpināta bibliotēkas lietotāju reģistrācija un apkalpošana, izmantojot IS ALISE. Notiek regulārs darbs pie lietotāju elektroniskās datubāzes ierakstu pārbaudes. Par pamanītajām kļūdām tika norādīts to RCB struktūrvienību vadītājiem, kuras tās ir pieļāvuši.

Pārskata gadā sākumā RCB Automatizācijas nodaļas galvenā speciāliste-tīkla administratore Lelde Vilka izstrādāja metodiskos materiālus: „Elektroniskā kataloga RCB tīmekļa vietnē (WebPac) izmantošana”, „Datu ievades tabula jauno lietotāju reģistrācijai”, „Kā meklēt informāciju Rīgas Centrālās bibliotēkas elektroniskajā katalogā”, „Lasītāju ievērošanai par dokumentu rezervēšanu un lietošanas termiņu pagarināšanu”.

Krājumu elektroniskās inventarizācijas tika veiktas 5 RCB filiālbibliotēkās: Čiekurkalna, Šampētera, Mežciema filiālbibliotēkā, filiālbibliotēkā „Rēzna” un „Pūce”. Atbilstoši RCB direktora rīkojumam visās krājuma inventarizācijās piedalījās arī RCB Automatizācijas nodaļas darbinieki. Pēc krājuma inventarizācijas veikšanas attiecīgo filiālbibliotēku darbinieki tika apmācīti to bibliotēkas lietotāju pieprasījumu apstrādē, kuriem izveidoti lietotāju konti attālinātai WebPac izmantošanai, kā arī atļauts attālināti rezervēt krājumā esošos dokumentus un pieprasīt pagarināt dokumentu lietošanas termiņu.

RCB digitālie resursi, tīmekļa vietne un datubāzes

RCB vienotajā **elektroniskajā katalogā** ievadīta bibliogrāfiskā informācija centralizēti iepirktajiem jaunieguvumiem, kā arī dāvinājumiem (30 910 eksemplāri par summu 133 331,41 LVL, 9 164 nosaukumi). Turklāt tiek turpināts darbs pie ierakstu papildināšanas.

Sadalījums 2012.gadā vienotajā RCB elektroniskajā katalogā ievadītajiem jaunieguvumu bibliogrāfiskajiem ierakstiem					
Dokumentu veidi	Eks. kopā	%	Valodas	Eks. kopā	%
Grāmatas	29 715	96,14	Latviešu	17 353	56,14
Audiovizuālie materiāli	990	3,20	Krievu	12 268	39,69
Nošizdevumi	79	0,02	Angļu	1 030	3,33
Attēlizdevumi	0	0	Vācu	95	0,31
Elektroniskie inf.nesēji	19	0,06	Citas	164	0,53
Kartogrāfiskie izdevumi	10	0,03			
Seriālizdevumi	99	0,32			
Pārējie dokumenti, brošūras	70	0,23			

2012.gadā tika turpināts darbs ar reorganizēto RCB filiālbibliotēku krājumiem. Daļa no tiem tika iekļauta citu RCB filiālbibliotēku krājumos, daļa – RCB Repozitārija Apmaiņas fondā, daļa tika nodota Latvijas publiskajām bibliotēkām. Darbs ar reorganizēto filiālbibliotēku krājumiem vēl jāturpina.

Kopumā pārskata gadā no vienas RCB struktūrvienības uz citu pārvietotas 6 139 vienības.

Pārskata gadā papildus bibliogrāfiskajiem ierakstiem tika papildināta autoritatīvo ierakstu datubāze – skaits palielinājies par 6 786 ierakstiem. Kaut jaunu ierakstu skaits samazinājies, esošie regulāri tiek papildināti un rediģēti, līdz ar to ar katru gadu RCB autoritatīvo ierakstu datubāze kļūst kvalitatīvāka.

2012.gadā ievērojams darbs tika veikts, izslēdzot no RCB elektroniskā kopkataloga rekomplektētās vienības. Gada laikā tika izslēgtas 73 483 vienības par summu 121 148,06 LVL⁵.

⁵ Izslēgto vienību skaita sadalījumu pa RCB struktūrvienībām skat. pārskata pielikuma Nr.3 sadaļu „Rekomplektēts (dažādi iemesli)”.

2012.gadā RCB elektroniskajā katalogā rekomplektēto eks. sadalījums					
Dokumentu veidi	Eks. kopā	%	Valodas	Eks. kopā	%
Grāmatas	64 817	88,21	Latviešu	45 534	61,97
Audiovizuālie materiāli	1 165	1,59	Krievu	22 780	31,00
Nošizdevumi	274	0,37	Angļu	2 954	4,02
Attēlizdevumi	6	0,01	Vācu	1 729	2,35
Elektroniskie inf.nesēji	230	0,31	Citas	486	0,66
Kartogrāfiskie izdevumi	50	0,07			
Seriālizdevumi	2 487	3,38			
Pārējie dokumenti, brošūras	4 454	6,06			

RCB **tīmekļa vietnē** tika pieslēgtas norādes uz RCB resursiem tīklos Facebook.com, Twitter.com, slideshare.com un draugiem.lv. Tīmekļa vietnes serveris, kā arī lietotāju un darbinieku web aplikācijas tika pārnestas uz jaudīgāku serveri RD Informācijas tehnoloģijas centra (RD ITC) datu centrā, kas uzlaboja resursu izmantojamību.

BIS ALISE ātrdarbības uzlabošanai tika veikta RCB galvenā **servera jaunināšana**. Serverim tika dubultota operatīvā atmiņa, kā arī, pateicoties RD ITC un v/a KIS, tika iegādātas Microsoft Windows Server 2008 R2 un Microsoft SQL Server programmatūra. Tas ļāva izmantot visus servera resursus efektīvāk, kā rezultātā pirmo reizi RCB BIS ALISE parasta pieprasījuma apstrādes laiks bija mazāks par vienu sekundi.

Sadarbībā ar RC ITC tika dubultota diska vieta RD disku masīvā, kas bija jāveic datu apjoma pieauguma dēļ.

RCB serveru resursi

Sadarbībā ar RD ITC tika paplašināta diska vieta Exchange e-pastu serverim RD disku masīvā. Kopīgi ar RD ITC ir izstrādāts novecojušo serveru virtualizācijas plāns, kas tiks realizēts 2013. gada pirmajā pusē. Iegādātas arī nepieciešamās licences, lai realizētu virtualizācijas procesu.

Ieviesti uzlabojumi monitoringa sistēmā, kas ļauj pārskatāmi redzēt tīkla stāvokli gan vēsturiski, gan reālā laikā. Tika pārstrādāta arī interneta piekļuves realizācija datoriem korporatīvajā tīklā un likvidēta nepieciešamība izmantot starpniekserveri, kā rezultātā tika nodrošināts mūsdienu standartiem atbilstošs interneta piekļuves ātrums.

Sadarbībā ar RD ITC telpās Graudu ielā 59 (filiālbibliotēka „Zemgale”, Bibliotēku dienests, KAN, Automatizācijas nodaļa, Sabiedrisko attiecību nodaļa, Projektu nodaļa, darba aizsardzības galvenais speciālists, galvenais inženieris) veikta daļēja pāreja uz IP telefoniju (tika ierīkotas 3 darba vietas), kā arī modernizēts un paplašināts iekšējais vājstrāvas tīkls - ierīkots „optiskais” interneta pieslēgums ar 100Mb lielu ātrumu.

Datortehnika un tās novērtējums

RCB strādā atbilstoši Eiropas bibliotēku standartam, Rīgas iedzīvotājiem un viesiem sniedzot mūsdienīgus bibliotekāros pakalpojumus. To nodrošināšanai būtisks ir tehniskais atbalsts. Diemžēl RCB datortehnikas tehniskais stāvoklis RCB un tās filiālbibliotēkās arvien pasliktinās - datortehnika noveco gan morāli, gan fiziski. Šī iemesla dēļ bibliotēkas lietotāji, kā arī paši bibliotekāri un RCB Automatizācijas nodaļas speciālisti ikdienas darbā saskaras ar ievērojamām grūtībām.

RCB tiek izmantoti jau novecojuši no Rīgas domes laikā līdz 2007.gadam lietošanā saņemtie datori, kā arī v/a KIS 2005.gadā saņemtie 179 datori. Šiem datoriem ir beidzies garantijas laiks un to nolietojums prasa aizvien

lielāku remontu skaitu. Īpaši noliekti ir datoru monitori, kuru remonts vispār nav iespējams. Turklāt jānorāda, ka arī vecās programmatūras nepieļauj pilnvērtīgu darbu ar šo datortehniku.

Vienlaikus jāatzīst, ka fiziski noveco arī RCB bilancē esošie datori.

2012.gada beigās tika apkopoti dati par RCB datortehnikas stāvokli. RCB kopā lietošanā ir 412 datori, no tiem:

- datori, jaunāki par 5 gadiem – 186 gab. (darbiniekiem - 17; lietotājiem – 169 (2008.g.)),
- 5 – 10 gadus veci datori – 209 gab. (darbiniekiem - 162; lietotājiem - 47),
- Datori, **vecāki par 10** gadiem, vai tādi, kas nav darba kārtībā - 42 (darbiniekiem - 25; lietotājiem - 17); to darbība ir ievērojami samazināta vai tiem nepieciešams remonts.

Jāatzīmē, ka, publisko bibliotēku atbalsta projekta „Trešais tēva dēls” (3td) ietvaros RCB lietošanā 2008.gadā saņemtie 178 datori (paredzēti tikai bibliotēkas lietotājiem) pagaidām strādā, taču daudzi no tiem sāk fiziski nolietoties.

RCB darbinieku lietošanā pārsvarā ir 2005.gada datortehnika, kura fiziski ir ļoti novecojusi un tās stāvoklis traucē pilnvērtīgam bibliotēkāju un speciālistu darbam.

V/a KIS savā bilancē esošos datorus neremontē ierobežoto finanšu līdzekļu dēļ. RD ITC šobrīd atjauno RCB datortehniku tikai tās zādzību gadījumos, bet RCB budžetā nav pieejami pietiekami līdzekļi nepieciešamajai datortehnikas atjaunošanai. Lai bibliotēku darbinieki varētu sniegt pilnvērtīgus un kvalitatīvus bibliotēkāros pakalpojumus, nepieciešama neatliekama vecās datortehnikas nomaiņa. Būtu nepieciešams atjaunot vismaz 200 datorus.

2012. gadā par RCB budžeta līdzekļiem tika iegādāta šāda tehnika: datoru sistēmbloki – 4 gab., monitori – 13 gab., krāsu lāzerprinteri – 7 gab., melnbaltais lāzerprinteris, digitālā fotokamera, datorspēļu komplekti XBox 360 Kinect – 3 gab.

Tehnika tika saņemta arī no dažādām organizācijām:

- no RD ITC: čeku drukas printeri (paredzēti lietotājiem izsniegto informācijas resursu nosaukumu izdrukai uz čeka) - 12 gab., dators (darbam ar lietvedības programmu „RDLIS”), nozagtās datortehnikas vietā nodrošināta līdzvērtīga tehnika, „Windows 7” licences RCBNET domēnam
- no v/a KIS: datorkomplekti – 6 gab., monitori – 3 gab.
- no SIA „Tilde” (dāvinājums) – datoru 10 sistēmbloki (no Dell GX sērijas).

Novadpētniecības darbs

Pārskata gadā RCB un filiālbibliotēkās novadpētniecības darbs veikts, aptverot visus galvenos virzienus, meklējot jaunas iespējas, kopjot tradīcijas. Daudz laika veltīts jaunākās novadpētniecības tematikas publikāciju un darba pieredzes izpētei, novadpētniecības prezentāciju veidošanai, sadarbībai.

Bibliotēku vēstures izpēte

„RCB Gadagrāmatai, 2012” sagatavota sadaļa „Atmiņu grāmatas lappuses”, kurā apkopotas sešu RCB filiālbibliotēku esošo un bijušo darbinieku atmiņas.

Intervijās ar RCB darbiniekiem akcentēti bibliotēku vēstures jautājumi, tādējādi gūta jauna informācija par pagātnes notikumiem bibliotēku dzīvē.

RCB filiālbibliotēkā „Rēzna” veikts nozīmīgs darbs reorganizētās RCB Annas filiālbibliotēkas vēstures izpētē un 100.jubilejas pasākuma sagatavošanā.

RCB un filiālbibliotēkas veido gada notikumu hronikas, kur svarīgākie gada notikumi papildināti ar fotogrāfijām. Tika sakārtoti un papildināti iepriekšējo gadu dokumenti, kas atspoguļo bibliotēkas vēsturi. Piemēram, RCB Šampētera filiālbibliotēkā pārskata gadā ir atlasīti, izšķiroti, sakārtoti apsveikumi, telegrammas, vēstules, atskaites, ziņojumi, pavēles, paskaidrojumi, protokoli un citi materiāli. Tie apkopoti jaunā mapē „Bibliotēkas vēsture. Dokumenti 1959.-2007.gads”.

Bibliotēku vēstures elektroniskās prezentācijas tika veidotas, papildinātas, tulkotas angļu valodā, lai ar tām varētu iepazīstināt bibliotēkas viesus.

Veikts darbs pie jubilejas gadagrāmatas – „Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata, 2012” izdevuma. Desmito gadu turpināta gadagrāmatas sadaļa „Sarunas un stāsti gada garumā”. 2012.gadā gadagrāmatas projektā iekļautas I.Sallinenes intervijas ar šādiem RCB darbiniekiem: Silvu Senkāni, Maiju Mauriņu, Vinetu Augustāni, Guntu Šahovu un Natāliju Petrāni.

2012.gadā veikts darbs pie RCB otrā fotoalbuma, kas būs veltīts RCB darbiniekiem, sagatavošanas. Vairāku mēnešu garumā notika visu RCB struktūrvienību fotografēšana. Vēl jāveic fotogrāfiju atlase un albuma izdošana, taču katra struktūrvienība elektroniski saņēma fotografētos materiālus bibliotēku vēstures krājumu papildināšanai.

Pārskata gadā RCB informatīvajā izdevumā „Jaunās Vēstis” turpināta 2011.gadā iesāktā rakstu sērija „RCB un filiālbibliotēku novadpētniecības darbs”. 2012.gadā sērijā iekļautas I.Sallinenes publikācijas: „Trešā simtgadniece: RCB filiālbibliotēkas „Rēzna” novadpētniecības darbs (septembris), „Caur mūsu gadiem un šodienu savu novadu pētot: RCB filiālbibliotēkas „Daugava” novadpētniecības darbs” (oktobris), „Mīlestības saliņa Elles dīķī: pastaiga pa Daugavas promenādi (maijs).

RCB „Jaunajās Vēstīs” publicēti arī vairāki RCB darbinieku un lasītāju raksti par RCB un filiālbibliotēku vēsturi, novadpētniecības aktualitātēm.

Novadpētniecības lasītava

Pārskata gadā RCB telpās Brīvības ielā 49/53 tika atvērta lasītava „Rīgas Centrālās bibliotēkas vēsture. Rīga: novadpētniecība”. Tajā pārskatāmi izvietots RCB novadpētniecības krājums, nodrošinātas jaunas darba vietas lasītājiem. Lasītavā tiek izliktas novadpētniecības tematikai veltītas izstādes, aplūkojama bijušo RCB bibliotēkas direktoru fotogrāfiju galerija. Pārskata gadā apmeklētāju interesi raisīja izstāde „Matīss Siliņš – ievērojams kartogrāfs un RCB direktors no 1907. līdz 1922.gadam”, kas tika veidota, izmantojot LNB ceļojošo izstādi.

Novadpētniecības mapes

Pārskata gadā RCB un filiālbibliotēku novadpētnieki ir izteikuši atšķirīgus viedokļus par mapju veidošanu un izmantošanu. Dažas bibliotēkas gada pārskatos ir secinājušas, ka ir samazinājies sabiedrības pieprasījums pēc novadpētniecības satura dokumentiem. Tas ir radījis šaubas par mapju veidošanas un uzturēšanas lietderību. Tomēr darbs pie mapju izveides netika pārtraukts. Pārskata gadā uzlabots novadpētniecības mapju noformējums, papildinot tās ar satura rādītājiem, marķējot ar uzlīmēm. Tika meklētas jaunas iespējas, kā labāk

piedāvāt šo produktu bibliotēkas lietotājiem, kā arī pārdomāti temati, par kuriem mapes slēgt. Mapes nav pašmērķis, bet tikai viens no tradicionālajiem novadpētniecības krājuma organizēšanas veidiem.

Turpretī filiālbibliotēkas, kas ir iecienījušas mapes kā nozīmīgu novadpētniecības krājuma daļu, atzīmē, ka gribas veidot vēl jaunas un papildināt esošās ar jaunām sadaļām. Tā RCB Juglas filiālbibliotēkā pārskata gadā ir tapusi jauna mape par aktrisi novadnieci Daigu Gaismiņu, RCB Daugavas filiālbibliotēkas mapju klāstam ir pievienotas mapes vai to jaunas sadaļas par Zigmaru Liepiņu, Laimu Vaikuli, Dienvidu tiltu, Daugavas promenādi.

Mapes bibliotekāri izmantojuši dažādu novadpētniecības pasākumu organizēšanā, prezentāciju sagatavošanā.

*RCB Annas filiālbibliotēkas simtgadei
veltītā izstāde RCB filiālbibliotēkā
„Rēzna”*

*Novadpētniecības lasītava RCB Mākslas
un mūzikas nodaļā*

Novadpētniecības krājuma papildināšana un izpēte

Pārskata gadā veiksmīgi turpināts darbs pie novada izpētes, novadpētniecības krājuma papildināšanas ar jauniem dokumentiem. Līdztekus kārtējai dokumentu caurskatīšanai un atlasei, tika veikta retrospektīva dokumentu pārskatīšana.

RCB un filiālbibliotēku novadpētniecības krājums ir kļuvis daudzveidīgāks. Tā RCB Bišumuižas filiālbibliotēkas novadpētniecības krājums papildināts ar video ierakstu ”Bišumuižas stāsti”. RCB Ziemeļblāzmas bibliotēka ieguvusi Irēnas Matisones dāvinājumu - dzimtas pētījumu ”Vecmīlgrāvis: vietu, māju un dzimtu likteņi”, RCB Juglas filiālbibliotēkas novadpētniecības krājums papildināts ar dzejnieka Valda Rūjas rokrakstiem.

Jauna informācija par novadu un novadniekiem ir gūta, kopā ar lasītājiem izpētot novadpētniecības krājuma materiālus.

Novadpētniecības pasākumi

Bibliotēku nedēļas temats „Bibliotēkas draugi” šogad īpaši aktualizēja bibliotēkas novadpētniecības krājuma izmantošanu un veicināja bibliotēku sadarbību dažādu novadpētniecības pasākumu organizēšanā. Tā pasākumā „Pie kaimiņa ciemos gāju” RCB Grīziņkalna filiālbibliotēkas lasītāji un darbinieki viesojās RCB filiālbibliotēkā „Vidzeme”, lai nodotos pārrunām par Apollo un Ausekļa teātri, bibliotēku vēsturi. Interesantu projektu „Pāri Daugavai” saviem lasītājiem organizēja RCB Daugavas un Bišumuižas filiālbibliotēku darbinieki.

RCB Jaunciema filiālbibliotēkā vasarā noritēja akcija „Mana skaistākā vieta Jaunciemā”, kurā tika aicināti piedalīties bērni un pieaugušie rakstot, fotografējot un zīmējot. RCB Šampētera filiālbibliotēkā noritēja fotokonkurss „Šampēteris manā objektīvā”.

Bibliotēkas lietotāju atzinību ir guvušas reālas un virtuālas ekskursijas pa bibliotēkas apkaimi. Tās izstrādātas, izmantojot bibliotēkas novadpētniecības krājumu, iesaistot novadpētniekus. Tā RCB filiālbibliotēka „Zemgale” sadarbībā ar skolotāju Ēriku Liepiņu noorganizēja ekskursiju pa Pārdaugavas vēsturiskajām vietām.

Novadpētniecības tematikas elektroniskās prezentācijas tika regulāri papildinātas ar jauniem materiāliem, veidotas atsevišķas prezentācijas konkrētiem adresātiem: jaunāko klašu skolēniem, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, bibliotekāriem. RCB Imantas filiālbibliotēka sadarbībā ar citām Pārdaugavas bibliotēkām izveidoja prezentāciju „Pārdaugavas bibliotēkas.” RCB filiālbibliotēka „Vidzeme” izveidoja prezentāciju bērniem par apkaimes industriālajiem būvniecības objektiem.

Izstādes par novadu joprojām ir viena no biežāk izmantotajām darba metodēm novadpētniecības materiālu atklāsmē. Popularitāti ieguvuši izstāžu cikli, kuri vispusīgi parāda bibliotēkas apkaimi, iepazīstina ar novadniekiem. Tā RCB Daugavas filiālbibliotēkā turpināts izstāžu cikls „Sapņu taciņas likteņupes vijumā”, RCB Vidzemes filiālbibliotēkā izstāžu cikls „Mūsu novada stāsti”.

„Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmatas, 2011” autori tās atvēršanas svētkos RCB

Bibliotēku novadpētniecības darbā arvien lielāka vērība tiek veltīta **sadarbībai** ar apkaimes iestādēm, uzņēmumiem, organizācijām, novadpētniekiem, masu medijiem.

Turpinās sekmīga sadarbība ar TV raidījuma „Ielas garumā” veidotājiem, piedaloties sižetu tapšanā. Pārskata gadā RCB filiālbibliotēka „Vidzeme” sagatavots sižets par bibliotēku un tās apkaimes ielām. Notikusi bibliotēkas lasītāju tikšanās ar raidījuma veidotāju žurnālisti L.Eglīti.

Bibliotēkās jau tradicionāli notiek sabiedriskās apspriešanas par apkārtnē nozīmīgiem jautājumiem: būvniecības iecerēm, infrastruktūras izmaiņas un citas aktualitātes. Piemēram, pārskata gadā RCB Sarkandaugavas filiālbibliotēkā notika pasākums sadarbībā ar ainavu arhitekti Ilzi Rukšāni „Darbosimies kopā un veidosim savu sapņu pilsētu: diskusija par Sarkandaugavas apkaimes attīstību”.

RCB un filiālbibliotēkas kļūst arvien populārākas kā tikšanās, ierosmes un zināšanu ieguves vietas cilvēkiem ar novadpētniecības interesēm. Tā RCB Juglas filiālbibliotēkā divpadsmito gadu ļoti aktīvi darbojas neformālais lasītāju klubs „Juglas aicinājums”, kura ietvaros tiek veikts novada izpētes darbs, notiek tikšanās ar novadniekiem, kopīgi pasākumi. RCB Grīziņkalna filiālbibliotēkā sekmīgi turpina darboties pulciņš „Piemiņas glabātāji” (vadītājs – Viks), kura galvenais mērķis ir papildināt elektronisko Grīziņkalna ievērojamo personu rādītāju.

Secinājumi

RCB novadpētniecības darbu pārskata gadā joprojām negatīvi ietekmējis nepietiekams darbinieku skaits, liels noslogojums, veicot citus bibliotēku darba procesus, nepietiekams novadpētniecības darba tehniskais aprīkojums.

Turpmākai novadpētniecības darba kvalitātes paaugstināšanai pastiprināta uzmanība ir jāpievērš:

- RCB un filiālbibliotēku novadpētnieku tālākizglītībai, semināru, darba grupu, diskusiju, pieredzes apmaiņas pasākumu, mācību braucienu organizēšanai,
- Latvijas un ārzemju bibliotēku novadpētniecības darba aktuālākās pieredzes analīzei un apskatu sagatavošanai,
- novadpētniecības darba aprīkojuma uzlabošanai (diktofons, fotoaparāts, slēgtas vitrīnas ekspozīcijām u.c., dažāda izmēra papīra mapes (piemēram, avīžu glabāšanai),
- dalībai novadpētniecības projektos,
- novadpētniecības krājumu un datubāzu satura atklāsmei un popularizēšanai,
- novadpētniecības darba detalizētai plānošanai (ieplānojot arī darbu arhīvos, lielākajās bibliotēkās),
- sadarbības pilnveidošanai un citu novadpētnieku sniegto iespēju izmantošanai,
- bibliotēkas novadpētniecības darba atspoguļošanai RCB izdevumos un masu medijos.

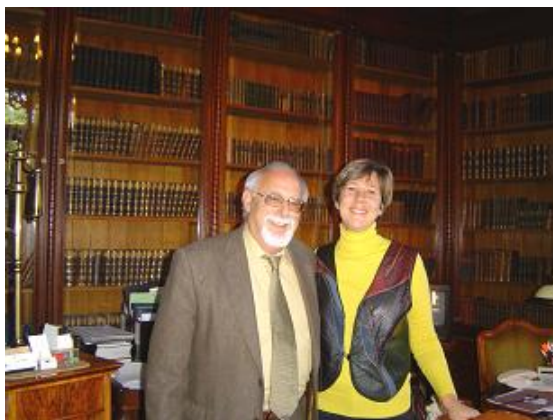
Par datubāzu veidošanu un izmantošanu RCB un filiālbibliotēkās skat. sadaļu „Bibliogrāfiskais uzziņu un informācijas darbs”.

Projektizstrāde

(Skat. arī pārskata sadaļu „Kopdarbība ar pašvaldību un citām institūcijām. Publicitāte”)

2012.gadā tika **apstiprināti pieci** RCB projekta pieteikumi, no kuriem gada laikā tika realizēti četri. 2012.gadā projektu realizācijai piešķirti 4108,25 EUR un 3237,00 LVL.

RCB sagatavošanās vizītes projekta pieteikums „**Rīgas Centrālās bibliotēkas un Budapeštas Metropoļu Ervina Sabo bibliotēkas sadarbības projekta sagatavošana**” (PVS ID 3109) (Nr. 2012-1-LV1-LEO06-03744) tika atbalstīts 2012. gadā Eiropas Kopienas (EK) Mūžizglītības programmas (2007-2013) „Leonardo da Vinci” apakšprogrammā. Apstiprinātais finansējums vizītei – **980,25 EUR**.

RCB direktore Doloresa Veilande un Budapeštas Metropoļu Ervina Sabo bibliotēkas ģenerāldirektors Pēters Fodors (Dr. Péter Fodor)

RCB direktore Doloresas Veilandes vizītes mērķis bija apmeklēt sadarbības partneru organizāciju – Budapeštas Metropoļu Ervina Sabo bibliotēku Ungārijā – kopīgai nākotnes sadarbības projektu izstrādei. RCB direktore devās uz Ungāriju laikā no 08.10.2012. līdz 12.10.2012. un iepazinās ar Budapeštas Metropoļu Ervina Sabo bibliotēku un trim no tās piecdesmit filiālbibliotēkām, piedalījās arī ikgadējā bibliotēkas jubilejas pasākumā. Vizītes laikā tika pārspriesta tālākā bibliotēku sadarbība. Sagatavošanas vizītes ietvaros tika noteiktas partneru lomas, atbildības un uzdevumi, kā arī tika aizpildīts Mobilitātes projekta pieteikums „Modernas bibliotēkas stratēģija publiskās bibliotēkās”.

RCB mobilitātes projekts **„Jaunākās tendences publisko bibliotēku menedžmentā un tehnoloģiskajos procesos”** (PVS ID 3155) (Nr.2012-1-LV1-LEO03-03419) tika atbalstīts EK Mūžizglītības programmas (2007-2013) „Leonardo da Vinci” apakšprogrammā ar apstiprināto finansējumu projektam – **3 128,00 EUR**. Projekta ietvaros no 3. līdz 9.decembrim RCB direktora vietniece Andra Vīta un RCB Automatizācijas nodaļas vadītājs Dmitrijs Lancovs piedalījās pieredzes apmaiņā uz Austriju – Vīnes pilsētas bibliotēku. Projekta mērķis – iepazīties ar jaunākām tendencēm publisko bibliotēku menedžmentā un tehnoloģiskajos procesos. Dalībnieki iepazinās ar Vīnes pilsētas galveno bibliotēku un divām tās filiālēm (darba organizācija un jaunākās tendences publisko bibliotēku menedžmentā, daudzveidīgie pakalpojumi, dažādu sociālo grupu un vecumu, nacionalitāšu lietotāju apkalpošana).

RCB direktora vietniece Andra Vīta un Automatizācijas nodaļas vadītājs Dmitrijs Lancovs Vīnes bibliotēkā

Vīnes Centrālās bibliotēkas filiālbibliotēkā izglītības centrā Simmering RCB pārstāvji iepazinās ar dažādu institūciju sadarbību - gan pieaugušo izglītības centru, gan arī mūzikas skolu. Vīnes Centrālās bibliotēkas filiālbibliotēkā Filadelphiabruke pieredzes apmaiņas dalībnieki tika iepazīstināti ar bibliotekāro darbu tieši darbā ar jauniešiem, bet Vīnes Centrālās bibliotēkas Media Wien nodaļā - sadarbību ar skolām, pirmsskolas izglītības iestādēm un citām izglītības iestādēm. Projekta dalībnieki pilnveidoja savu profesionālo kvalifikāciju un kompetences bibliotēkas vadības darbā un ieguva jaunas idejas bibliotekāru apmācību pilnveidošanai informācijas tehnoloģiju jomā.

Uzņemošās puses koordinators izsniedza Certificate of Attendance (apliecinājumu par pieredzes apmaiņas vizīti Vīnes publiskajā bibliotēkā) Andrai Vītai un Dmitrijam Lancovam.

Pēc pieredzes apmaiņas tās dalībnieki iepazīstinās RCB bibliotekārus ar jaunapgūto pieredzi profesionālās pilnveides programmas ietvaros.

2012.gadā tika atbalstīts RCB projekta pieteikums **„Bibliotēka dodas pie lasītāja”** Rīgas domes Kultūras projektu finansēšanas konkursā. Apstiprinātais finansējums projektam - **366,00 LVL**. 2012.gada vasarā IFLA

78.ģenerālkonferencē RCB aktīvi piedalījās ar četru nozīmīgu ilgtermiņa projektu prezentēšanu (par triju RCB ārējo apkalpošanas punktu izveidi, kā arī RCB 105.gadadienai veltītās ceļojošās foto izstādes „Viena diena bibliotēkas dzīvē” eksponēšana). Projekta ietvaros prezentēšanai tika sagatavoti pieci lielformāta drukas plakāti un mobilais izstāžu stends (roll-up) ar mehānisko stiprinājumu.

2012.gadā tika atbalstīts RCB projekta pieteikums „**Augstvērtīgi izdevumi Rīgas publiskajās bibliotēkās**” VKKF mērķprogrammas „Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” izsludinātajā konkursā. Apstiprinātais finansējums – **2 471LVL**. Par piešķirtajiem līdzekļiem RCB iegādājās 198 grāmatu eksemplārus (48 nosaukumi). Iegūtie jaunieguvumi tiek piedāvāti plašam lasītāju lokam brīvas pieejas krājumos, tiek eksponēti jaunieguvumu un tematiskajās izstādēs, kā arī tiek izmantoti literatūras popularizēšanas pasākumos. Projekta realizācija palielināja grāmatu eksemplāru skaitu visās RCB filiālbibliotēkās, tā palīdzot apmierināt bibliotēku lietotāju pieprasījumus.

2012.gadā tika atbalstīts RCB projekta pieteikums „**Rakstnieki dodas pie Rīgas Centrālās bibliotēkas lasītājiem**” VKKF literatūras nozarē izsludinātajā konkursā. Apstiprinātais finansējums – **400 LVL**. Projekta mērķis ir radīt iespēju rakstniekiem tikties ar saviem lasītājiem un lasītājiem sastapties ar savu iemīļoto grāmatu autoriem. Astoņas rakstnieču vizītes RCB un tās filiālbibliotēkās apmeklēs dažāda vecuma lasītāji, jo projektā piedalās rakstnieces, kuru darbi ir adresēti dažādām vecuma grupām: Dace Rukšāne, Ieva Samauska, Anna Skaidrīte Gailīte un Nora Ikstena. Projekta īstenošana paredzēta no 2013.gada 1.februāra līdz 2013.gada 31.martam.

2012.gada nogalē RCB **sagatavoja pieteikumu** starptautiskajai bibliotēku atbalsta organizācijai EIFL (Electronic Information for Libraries) publisko bibliotēku inovāciju programmā inovāciju balvas saņemšanai 1 500 USD apmērā konkursā par sociālo iekļaušanu, aprakstot RCB realizēto pieredzi ārējo apkalpošanas punktu darbībā. Diemžēl RCB pieteikums nebija starp pieciem uzvarētājiem.

2012.gada jūnijā **noslēdzās** biedrības „Prison Fellowship Latvia” izstrādātais Latvijas un Šveices sadarbības programmas grantu shēmas „NVO fonds” apakšprojekts „Rīgas Centrālās bibliotēkas ārējā apkalpošanas punkta izveide Brasas cietumā” un 29. jūnijā Brasas cietuma bibliotēkā, kas ir RCB ārējais apkalpošanas punkts, notika projekta noslēguma sanāksme. RCB direktore Doloresa Veilande iepazīstināja sanāksmes dalībniekus ar RCB ārējā apkalpošanas punkta izveidošanas gaitu, RCB speciālistu ieguldījumu projekta īstenošanā, kā arī iepazīstināja ar Starptautiskās bibliotēku asociāciju un institūciju federācijas (IFLA) izstrādātajām vadlīnijām „Vadlīnijas bibliotēku pakalpojumu sniegšanā ieslodzītajiem”, kas ir nozīmīgākais starptautiskais dokuments un nosaka cietumu bibliotēku izveides un attīstības pamatprincipus.

Projekta noslēguma sanāksmē piedalījās arī RCB direktores vietniece Andra Vīta, RCB darba aizsardzības galvenā speciāliste Linda Štamere, RCB Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Daina Ģeibaka un RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliotekāre Aiga Cakule.

Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums

Metodiskais un konsultatīvais darbs RCB

RCB Bibliotēku dienesta galvenā speciāliste **darbā ar krājumu** 2012.gadā apmeklējusi 18 RCB struktūrvienības, konsultējot un arī praktiski palīdzot bibliotekāriem; kā komisijas locekle darbojusies visās pārskata gadā notikušajās automatizētajās krājuma pārbaudēs; ir RCB Komplektēšanas padomes locekle.

2012.gada nogalē sagatavojusi tālāko RCB komplektēšanas koncepcijas projektu; piedalījies darba grupās saistībā ar reorganizēto un uz pārkārtošanas laiku slēgto RCB struktūrvienību krājumiem. Ar stāstījumu par RCB pieredzi darbā ar krājumiem referēja Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Bibliotēku attīstības institūta (BAI) rīkotajā seminārā publisko bibliotēku komplektēšanas speciālistiem. Veica centralizētu 2013.gadam paredzētās periodikas abonēšanas kampaņu RCB struktūrvienībām. Kopā ar RCB Repozitārija darbiniekiem veica informācijas resursu atlasīšanu RCB ārējā apkalpošanas punkta Brasas cietumā krājumam.

Lai uzlabotu RCB darbu ar bērniem un jauniešiem kvalitāti, veikti vairāki pasākumi:

- darbs ar RCB bērnu mājaslapu www.rcb.lv/kids (2012.gada janvāris-jūlijs) - materiālu izstrāde, to publicēšana (pamata sadaļām reizi mēnesī, aktuāliem pasākumiem pēc nepieciešamības), konkursu un aptauju veidošana;
- RCB bloga bērniem www.bibliotekaberniem.blogspot.com izveide, tā satura veidošana (jūlijs-decembris);
- metodisko materiālu izstrāde: "Krājuma bērniem kārtojuma principi Rīgas Centrālajā bibliotēkā un tās filiālbibliotēkās", "Informācijas veidošana Rīgas Centrālās bibliotēkas blogā bērniem www.bibliotekaberniem.blogspot.com";
- starptautisko un nacionālo lasīšanas veicināšanas programmu organizēšana, koordinēšana, vadība ("Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa", LNB lasīšanas veicināšanas programma "Bērnu žūrija");
- Rīgas iedzīvotāju iepazīstināšana ar RCB pakalpojumu klāstu bērnu svētkos Vērmānes dārzā - radošo aktivitāšu teltis "Bibliotēkas štābiņš" (02.09.2012.);
- RCB bibliotekāru informēšana par aktualitātēm publikācijā "Saskarsme ar desocializētiem klientiem" (t.sk. pusaudžiem ar uzvedības problēmām) RCB izdevumā "Jaunās Vēstis";
- RCB pasākumu bērniem un jauniešiem ikmēneša plānu sastādīšana;
- konsultatīvais atbalsts RCB bibliotekāriem - regulāras individuālas RCB bibliotekāru konsultācijas darba ar bērniem pilnveidošanai.

Lai iepazītu RCB un filiālbibliotēku **novadpētniecības darbu**, tā aktualitātes, sniegtu konsultācijas, veiktu gala pārbaudi pirms akreditācijas, piedalītos pasākumos, sagatavotu publikācijas un intervijas, atbildīgā RCB galvenā speciāliste pārskata gadā apmeklēja RCB un 11 struktūrvienības. Secinājumi un norādījumi turpmākajam darbam tika ierakstīti apmeklēto struktūrvienību vizitāciju burtnīcās.

RCB Bibliotēku dienesta galvenā speciāliste **uzziņu darbā** koordinē RCB un 26 filiālbibliotēku darbu šajā jomā, sniedz konsultācijas pa tālruni, e-pastu un uz vietas filiālbibliotēkās. Pārskata gadā notika praktiskas nodarbības un konsultācijas uz vietas filiālbibliotēkās (14 filiālbibliotēkas). Konsultācijas tika sniegtas par informācijas meklēšanu datubāzēs, kā arī materiālu ievadīšanu novadpētniecības datubāzē. Regulāri tiek veikta šīs datubāzes ierakstu rediģēšana.

Pamatojoties uz veiktajiem ierakstiem RCB novadpētniecības datubāzē, RCB informatīvajā izdevumā „Jaunās Vēstis” tika publicēts raksts „Laikraksta „Rīgas Balss” publikāciju (1957-1967) atspoguļojums Rīgas Centrālās bibliotēkas novadpētniecības datubāzē”.

Tika izveidota metodiska norāde, kā meklēt informāciju brīvpieejas e-grāmatu datubāzē Doabooks.org. Tika izveidota prezentācija „RCB filiālbibliotēkas “Zemgale” novadpētniecības materiālu saglabāšanas inovatīvs risinājums” - par materiālu apkopošanu portālā Gmail.com - un prezentēts RCB darbiniekiem.

RCB nodaļu un filiālbibliotēku skaitlisko rādītāju apkopošanu veic RCB Bibliotēku dienests. Lai gūtu ieskatu bibliotēku izmantošanas dinamikā, kā arī lai konstatētu neprecizitātes statistikas datu uzskaitē un tās savlaicīgi novērstu, skaitliskie rādītāji tiek apkopoti reizi ceturksnī. Nepieciešamības gadījumā Bibliotēku dienesta speciālisti sniedza konsultācijas par bibliotēkā darba uzskaiti. Bibliotēku konsultēšanu par uzskaiti un statistikas datu izgūšanu BIS ALISE veic RCB Automatizācijas nodaļas speciālists.

Līdz 2012.gada 15.februārim tika pabeigta 2011.gada skaitlisko rādītāju ievadīšana Latvijas digitālās kultūras kartes (LDKK) informācijas sistēmā, ko veica RCB filiālbibliotēku atbildīgie darbinieki. Ievadīto datu precizitāti un atbilstību pārbaudīja RCB Bibliotēku dienesta speciālists. RCB ieteiktu LDKK sadaļā „Izmantošana” pie apmeklējuma rādītājiem atsevišķi izdalīt bibliotēkas apmeklējumu klātienē (fizisko apmeklējumu) – šobrīd, vēloties iepazīties ar citu Latvijas publisko bibliotēku rādītājiem Kultūras kartē un tos salīdzināt, jāveic matemātiska darbība, lai iegūtu informāciju par bibliotēku apmeklējumu klātienē (apmeklējumu kopskaits mīnus virtuālie apmeklējumi). Tāpat LDKK varētu iekļaut ne tikai bibliotēkas rīkoto tematisko pasākumu skaitu, kā tas ir šobrīd, bet arī pasākumu apmeklētāju skaitu. Visa 2012.gada laikā RCB darbiniekiem neizdevās iegūt tiesības datu ievadīšanai par LDKK izveidoto objektu RCB Biķernieku filiālbibliotēka (datus LDKK kartē ievadīja LNB BAI Konsultatīvā centra darbiniece), un šī problēma nav atrisināta joprojām.

2012. gada decembrī RCB Bibliotēku dienests izstrādāja dienas statistikas un mēneša statistikas uzskaites lapas „Excel” formātā 2013.gadam, ko RCB nodaļas un filiālbibliotēkas izmanto kā bibliotēkas dienasgrāmatu skaitlisko rādītāju atspoguļošanai un apkopošanai. Diemžēl visu datu izgūšana no BIS ALISE nav iespējama, jo daļa skaitlisko rādītāju jāuzskaita manuāli: neregistrēto lasītāju apmeklējums, iepriekšējo gadu žurnālu izsniegums uz mājām, izsniegums bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem lasītavā. Neskaidrību gadījumos RCB darbinieki var izmantot RCB Bibliotēku dienesta izstrādāto metodisko vēstuli „Metodiskie norādījumi bibliotēkas skaitlisko rādītāju iegūšanai un apkopošanai”.

IFLA Metropoļu bibliotēku sekcijas veidotajā datubāzē tika ievadīti RCB 2011.gada statistikas dati. Dati pieejami <http://ifla.countingopinions.com/> datubāzes dalībniekiem, piesakoties ar piešķirto lietotājvārdu un paroli. Datubāzē pieejami vairāk nekā 50 pasaules lielāko pilsētu bibliotēku statistikas dati.

RCB Bibliotēku dienesta galvenais speciālists **telpu iekārtošanas darbā** sagatavojis precizētu telpu funkcionālo plānojumu un mēbeļu specifikāciju RCB Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkai, izstrādājis norāžu sistēmu Šampētera filiālbibliotēkai. Izstrādāti evakuācijas plāni RCB un vairākām struktūrvienībām. Konsultētas RCB filiālbibliotēkas par informatīvo televizoru izvietošanu labākai informācijas uztveramībai.

Sadarbības tīkla raksturojums

RCB nopietni sadarbojas ar Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācijas bibliotēkām, Latvijas publiskajām bibliotēkām SBA kārtā, rīkojot kopīgus pasākumus (konferences, seminārus), pieaicinot lektorus RCB darbinieku profesionālās pilnveides pasākumu programmā, apmeklējot sadarbības partneru seminārus un konferences. Gada laikā bija ļoti daudzi labas prakses piemēri.

Sadarbība ar Latvijas Republikas Kultūras ministriju

RCB sadarbojas ar LR KM, saņemot konsultācijas par nozari reglamentējošo tiesību aktu pielietošanu, bibliotēku reģistrāciju un akreditācijas procesu.

2012.gadā tika akreditētas 8 filiālbibliotēkas. RCB direktore Doloresa Veilande ir Bibliotēku akreditācijas Publisko bibliotēku akreditācijas apakškomisijas locekle.

RCB regulāri sagatavo informāciju un uzziņas par LR KM nepieciešamajiem jautājumiem un tematiem.

Kultūrpolitikas departamenta Bibliotēku un arhīvu nodaļas speciālisti piedalās RCB organizētajos pasākumos.

RCB sistemātiski saņem jaunāko, bibliotēku nozarei nepieciešamo informāciju.

30.maijā sadarbībā ar LR KM Kultūrpolitikas departamenta Bibliotēku un arhīvu nodaļu RCB Bibliotēku dienesta vadītāja Daiga Bērziņa un galvenā bibliotekāre Aiga Cakule piedalījās LNB Bibliotēku konsultatīvā centra (BKC) organizētajā profesionālās pieredzes apmaiņas seminārā Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā.

Sadarbība ar Latvijas Nacionālo bibliotēku

RCB ir laba sadarbība ar LNB dažādu profesionālu pasākumu organizēšanas jomā:

- IFLA satelītkonference „Informācija pilsoniskajai izglītībai”, kas no 8. līdz 10.augustam notika Rīgā.
- 28.septembrī LNB Bibliotēkzinātnes un grāmatniecības vēstures diskusijkluba „Gūtenberga galaktika” sanāksme „Bibliotēkas — pārmaiņas virzošais spēks” notika RCB Mākslas un mūzikas nodaļā. Rudens sezonas pirmā sanāksme bija veltīta IFLA gadskārtējās ģenerālkonferences, kas notika Helsinkos, iespaidiem. Savus iespaidus par konferencē redzēto un dzirdēto stāstīja RCB direktore Doloresa Veilande, RCB ārējā apkalpošanas punkta „Saulaino dienu bibliotēka” BKUS vadītāja Ilze Marga, Latvijas Bibliotekāru biedrības priekšsēdētāja Silvija Tretjakova, Latvijas Bibliotekāru biedrības Jauno speciālistu sekcijas vadītāja Dace Ūdre, Valmieras bibliotēkas pieaugušo apkalpošanas nodaļas vadītāja Olga Kronberga.

*Iespaidus par IFLA ģenerālkonferenci
Helsinkos stāsta RCB direktore
Doloresa Veilande*

*LNB organizētais seminārs komplektēšanas
speciālistiem RCB*

- 31.oktobrī RCB Mākslas un mūzikas nodaļā notika seminārs publisko bibliotēku krājuma komplektēšanas speciālistiem, ko organizēja LNB. Semināra dalībnieki ekskursijā iepazinās ar RCB nodaļām, kā arī semināra programmas ietvaros tika iepazīstināti ar RCB aktualitātēm darbā ar krājumu: RCB Bibliotēku dienesta galvenā speciāliste Gida Zepkāne stāstīja par krājuma tematisko kārtojumu un lasītavas un abonementa krājuma apvienošanu; RCB Bibliotēku dienesta galvenā speciāliste Ingūna Stranga prezentēja paveikto vecuma grupu atspoguļošanā RCB elektroniskajā katalogā bērnu un jauniešu krājumam.
- 6.martā LNB Bērnu literatūras centrā notika seminārs RCB darbiniekiem „Kā piesaistīt jauniešus bibliotēkā”, ko vadīja Valmieras integrētās bibliotēkas direktora vietniece Vita Ziediņa un Ogres Centrālās bibliotēkas direktora vietniece Jautrīte Mežjāne.

Tika saņemta metodiska palīdzība, kā arī informatīvs atbalsts, sagatavojot referātu konferencei par pilsonisko sabiedrību.

RCB tiek izmantotas un lasītājiem popularizētas LNB veidotās datubāzes, SBA.

RCB direktore Doloresa Veilande un Bibliotēku dienesta galvenā speciāliste Inta Sallinene ir LNB Mācību centra lektores. Inta Sallinene pārskata gadā sagatavoja un nolasīja jaunu lekciju kursu ”Bibliotēku novadpētniecības darbs”. Tā bija iespēja popularizēt RCB novadpētniecībā paveikto un apspriest jaunākās šī darba tendences ar citu Latvijas bibliotēku kolēģiem.

Profesionālās pilnveides jomā tiek izmantota un augsti vērtēta sadarbība ar LNB kolēģiem, īpaši LNB BAI, kā arī LNB Mācību centra un LNB Bibliotēku zinātnes un informācijas zinātnes lasītavas piedāvātās iespējas un lasītavas darbinieku veidotie jaunieguvumu saraksti. Apmeklētie pasākumi:

- 23.februārī RCB Bibliotēku dienesta vadītāja Daiga Bērziņa un galvenā bibliotekāre Aiga Cakule piedalījās LNB BAI organizētajā Latvijas pašvaldību publisko bibliotēku apaļā galda diskusijā par 2011.gada svarīgākajiem notikumiem, aktualitātēm un darba problēmām. Diskusijā piedalījās Jēkabpils, Ludzas, Rīgas, Salaspils (Pierīgas) un Tukuma reģionu galveno bibliotēku, LR KM, LNB administrācijas un BAI pārstāvji.
- 22. un 23. maijā RCB direktora vietniece Andra Vīta piedalījās Latvijas zinātnisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru 2012.gada pavasara sanāksmē, kas notika Kuldīgā. Sanāksmi organizēja LNB sadarbībā ar Kuldīgas Galveno bibliotēku.
- 11. un 12.maijā Rīgā (Eiropas Savienības mājā un Gētes institūtā) notika starptautiskā bērnu literatūras un bibliotekārā darba zinātniski praktiskā konference „Literatūra, teātris un mūzika bērniem”, ko organizēja Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padome un LNB BAI Bērnu literatūras centrs. No RCB konferencē piedalījās RCB Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Natālija Hološa un RCB filiālbibliotēkas „Vidzeme” galvenā bibliotekāre Daiga Trakina.
- 18.septembrī LNB notika seminārs „Online Computer Library Center” (OCLC, <http://www.oclc.org>), kuru apmeklēja RCB direktore Doloresa Veilande, RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliogrāfe Zinta Geršmane un galvenā bibliotekāre Gida Zepkāne.
- LNB BKC 17.oktobrī bibliotekārus - novadpētniekus – aicināja uz semināru „Latvijas Nacionālās bibliotēkas resursi novadpētniecībai”. RCB tajā pārstāvēja RCB Bibliotēku dienesta galvenās speciālistes - Zinta Geršmane un Inta Sallinene. Būtu vēlams šādus seminārus turpināt, iepazīstinot ar LNB un citu

Latvijas bibliotēku novadpētniecības resursiem. Paldies semināra organizētājiem gan par semināra saturu, gan radīto iespēju pēc ilgiem gadiem tikties Latvijas bibliotēku novadpētniekiem!

- 7.novembrī RCB direktore Doloresa Veilande piedalījās reģionu galveno bibliotēku direktoru 2012.gada rudens sanāksmē, kas notika Salaspils novada bibliotēkā.
- LNB Mācību centrā noklausītie mācību kursi: Kvalitatīva klasificēšana ar UDK – 7 stundu kursa programma (Agnese Veitas); Autoritatīvie ieraksti, to veidošana un autoritatīvo datu bāžu nozīme informācijas meklēšanas procesā – 6 stundu kursu programma (Inese Aļošina); Informācijas meklēšanas, izguves iespējas un autoritatīvā kontrole IIS Aleph 500 datu bāzēs. 2.modulis – Meklēšana autoritatīvajās datubāzēs (Monta Kaļķe).

Pārskata gadā RCB un vairākas filiālbibliotēkas savās telpās eksponējušas LNB ceļojošās izstādes.

RCB bibliotekāri ir diskusijkluba „Gūtenberga galaktika” klausītāji.

LNB izdevums „Bibliotēku Pasaule” sniedza aktuālu un interesantu informāciju bibliotēku darbiniekiem, tāpēc ir ļoti skumji, ka šis izdevums beidzis pastāvēt.

Sadarbība ar Valsts aģentūru „Kultūras informācijas sistēmas” (skat. arī pārskata sadaļu „Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums” un „Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte”)

RCB aktīvi sadarbojas ar v/a KIS:

- V/a KIS palīdz RCB ar tehnikas nodrošinājumu.
- 2012.gadā visi projekta 3td datori saņēma jauninājumu no Windows Vista uz Windows 7, kā arī tika pieslēgti v/a KIS domēnam. Tas krasi uzlaboja datoru stabilitāti, kā arī ļāva īstenot stingrāku drošības politiku.
- V/a KIS atbalstīja RCB ALISE servera programmatūras jaunināšanu, piešķirot Microsoft Windows Server 2008 R2 Licenci, kas būtiski uzlaboja sistēmas ātrdarbību.
- Sadarbībā ar v/a KIS RCB var izmantot interneta resursus un datubāzes bez līdzdalības abonēšanas maksājumā vai maksājumam ir būtiskas atlaides.
- 2012.gadā projekta 3td ietvaros organizēto mācību kursu „Bibliotēkas interešu pārstāvniecība” 10 RCB speciālisti apguva v/a KIS. Bibliotēkas interešu pārstāvniecība ir pasākumi, ko indivīdi vai organizācijas veic ar mērķi ietekmēt lēmumu pieņemšanu vietējā, reģionālā, valsts, nacionālā vai starptautiskā līmenī, lai nodrošinātu bibliotēkām labvēlīgu politiku vai finansējumu un cita veida resursus bibliotēku atbalstam
- RCB bibliotekārie darbinieki varēja noklausīties videoseminārus ar aktuālu informāciju lietotāju apkalpošanā.
- Sadarbībā ar v/a KIS RCB organizēja pasākumus ikgadējā E-prasmju nedēļā bibliotekāriem un lietotājiem.
- 25.aprīlī RCB publisko bibliotēku attīstības projekta 3td ietvaros notika seminārs „Kāda esi, 21.gadsimta bibliotēka?”.
- 2012.gada 5.decembrī RCB direktore Doloresa Veilande piedalījās pašvaldību vadītāju un bibliotēku direktoru konferencē „Līderi par bibliotēkām 119 + 119”.
- Izturot konkursu, RCB KAN galvenā bibliotekāre Agnese Veitas piedalījās Starptautiskajā jauno bibliotekāru akadēmijā, kas no 27. līdz 30.augustam notika Ventspilī.

- Sadarbībā ar v/a KIS Rīgas Reģionālajā mācību centrā notika mācības kursā „Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogs” Latvijas muzeju darbiniekiem.

Sadarbība ar SIA TietoLatvia

2012. gadā uzsāktas „apaļā galda” tikšanās. Diskusijas ļāva ātri, konstruktīvi un efektīvi risināt ar BIS ALISE saistītās problēmas, kā arī izteikt priekšlikumus. Pēc šādām kopīgām diskusijām tika uzlabota lasītāju saraksta atrādīšanas funkcionalitāte, samazinot procedūras apstrādes laiku līdz dažām sekundēm. Lielākais vairums jautājumu un konsultāciju bija par programmas darba pārtraukumiem, taču notika konsultācijas par darbu ar elektronisko katalogu: par komplektēšanas atskaitēm, pārskatiem par krājuma stāvokli, autoritatīvo ierakstu datubāzi. Visa gada garumā tika veiktas konsultācijas ar BIS ALISE speciālistiem par programmas nepilnībām un neskaidriem jautājumiem. Dažādas konsultācijas bija lūgtas par cirkulācijas jautājumiem, piemēram, jautājumi par izsniegšanu, lasītāju ievietošanu rindā, plaukta indeksiem, atskaišu veidošanu filiālēs. Notika arī tikšanās ar BIS ALISE speciālistiem gan KAN, gan RCB un filiālbibliotēkās.

Sadarbība ar citām iestādēm (skat. arī pārskata sadaļu „Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte”).

RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliotekāre Inta Sallinene 15. februārī piedalījās Talsu novada bibliotekāru seminārā un 15.martā – Ogres novada bibliotekāru seminārā, kur semināra dalībniekus iepazīstināja ar bibliotēku novadpētniecības darba metodēm un aktualitātēm, un ar RCB pieredzi novadpētniecības darbā.

7.maijā RCB saņēma Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas pateicību par dāvinājumu akadēmijas bibliotēkas krājuma bagātināšanai.

8.maijā RCB telpās notika RCB pārstāvju tikšanās ar projektā „Rīgas Centrālās bibliotēkas ārējā apkalpošanas punkta izveide Brasas cietumā” iesaistītajām pusēm. RCB viesojās: Brasas cietuma priekšnieks majors Raivis Runcis, Brasas cietuma priekšnieka vietniece pulkvežleitnante Marita Žukova, Ieslodzījuma vietu pārvaldes Sociālās rehabilitācijas daļas priekšnieks majors Valdis Groza, biedrības „Prison Fellowship Latvia” valdes priekšsēdētājs un projekta „Rīgas Centrālās bibliotēkas ārējā apkalpošanas punkta izveide Brasas cietumā” vadītājs Māris Luste.

Tikšanās laikā Rīgas Centrālajā bibliotēkā

Sarunas laikā RCB administrācija – direktore Doloresa Veilande, direktora vietniece Andra Vīta, direktora vietnieks Jānis Plaudis – un RCB Bibliotēku dienesta vadītāja Daiga Bērziņa apsprieda jautājumus par RCB un Brasas cietuma tālāko sadarbību un ārējā apkalpošanas punkta darbības nodrošināšanu.

2012.gada nogalē tika parakstīts RCB un Brasas cietuma sadarbības līgums, kurā cita starpā noteikts, ka ieslodzīto bibliotekāro apkalpošanu realizēs ieslodzītais, bet metodisko vadību RCB. RCB regulāri veiks savā krājumā esošu informācijas nesēju nodošanu lietošanā ieslodzītajiem, kā arī krājuma atjaunošanu RCB budžeta ietvaros. 2012.gadā RCB ārējā apkalpošanas punktā Brasas ciетumā reģistrēti 472 lietotāji, gada laikā apmeklējot bibliotēku 3 620 reizes.

11.maijā RD IKSD Kultūras pārvaldes (KP) priekšniece Dzidra Šmita un RCB direktore Doloresa Veilande apmeklēja Kuldīgas Galveno bibliotēku.

24.maijā RCB Bibliotēku dienesta Metodiskās nodaļas, Sabiedrisko attiecību nodaļas un Projektu vadības nodaļas speciālisti pieredzes apmaiņā apmeklēja Tukuma bibliotēku.

25.septembrī RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliotekāre Inta Sallinene piedalījās Valkas Centrālās bibliotēkas rīkotajā Valkas novada publisko bibliotēku vadītāju seminārā ar lekciju „Radoša un inovatīva pieeja novadpētniecības darba organizēšanā. Pieredze, pārmaiņas, iespējas”. Mācības notika projekta „Dziesmu un deju svētku nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana Valkas reģiona novados” ietvaros.

19.oktobrī Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas seminārā Liepājas pilsētas publisko bibliotēku un Liepājas novadu un pagastu bibliotēku darbiniekiem RCB KAN vadītāja Ineta Kaļķe piedalījās ar referātu „Krājuma komplektēšana RCB: teorija un prakse”.

26.oktobrī RCB darbinieki pieredzes apmaiņā apmeklēja Līvānu novada centrālo bibliotēku. Paldies bibliotēkas direktorei Intai Vērđinai un viņas kolēģiem par uzņemšanu! Tika apmeklēts arī Līvānu stikla muzejs.

RCB darbinieki viesojas Līvānu novada centrālajā bibliotēkā

RCB Bibliotēku dienesta galvenā speciāliste Ingūna Stranga piedalījās konferencē ”Latvijas grāmatniecības šodiena. Problēmas un perspektīvas”.

Pārrobežu sadarbība (skat. arī pārskata sadaļu „Projektizstrāde” un „Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte”)

No 8. līdz 10.augustam Rīgā norisinājās IFLA satelītkonference „Informācija pilsoniskajai izglītībai”, kas tika organizēta sadarbībā ar LNB, RD IKSD, IFLA Informācijpratības sekciju, IFLA Āfrikas sekciju un tās īpašo interešu grupu „Tīkls informācijas piekļuvei Āfrikā” (ATINA/RAJA).

RCB direktore Doloresa Veilande uzstājās ar prezentāciju „Pilsoniskā izglītība Latvijas publiskajās bibliotēkās”, kā arī mācību vizītes laikā iepazīstināja ar RCB darbību satelītkonferences dalībniekus.

No 12. līdz 17.augustam RCB direktore Doloresa Veilande piedalījās ikgadējā IFLA ģenerālkonferencē jeb pasaules bibliotekāru kongresā Helsinkos.

RCB ar diviem lielformāta mobilajiem informatīvajiem stendiem piedalījās kongresa „Bibliotēku avēnijā” (Library Boulevard).

No 12. līdz 14.augustam kongresā piedalījās RCB ārējā apkalpošanas punkta BKUS „Saulaino dienu bibliotēkas” vadītāja Ilze Marga, lai informētu kongresa dalībniekus par reklāmas standos atspoguļotajiem projektiem.

No 1. līdz 19.augustam Helsinku pilsētas bibliotēkā bija aplūkojama RCB ceļojošā fotoizstāde „Viena diena bibliotēkas dzīvē”, kas tapusi sadarbībā ar mākslinieku Valteru Poļakovu.

30.jūlijā RCB filiālbibliotēka „Vidzeme” un RCB ārējā apkalpošanas punkta BKUS „Saulaino dienu bibliotēka” uzņēma „Velobrauciena par bibliotēkām 2012” dalībniekus.

„Velobrauciena par bibliotēkām 2012” dalībniekus Rīgā sveic RD priekšsēdētāja vietnieks Andris Ameriks, RD Izglītības, kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja Eiženija Aldermane un RD IKSD KP priekšniece Dzidra Šmita

RD IKSD KP priekšniece Dzidra Šmita IFLA satelītkonferencē „Informācija pilsoniskajai izglītībai”

10.februārī RCB viesojās Rīgas dienām Sanktpēterburgā veltītā konkursa laureātes – Sanktpēterburgas M. Ļermontova Starprajonu bibliotēku sistēmas darbinieces Ksenija Morozova, Anaīda Čobanjana, Valentīna Sitņikova un Natalja Kovaļenko. Viesi apmeklēja RCB ārējo apkalpošanas punktu „Saulaino dienu bibliotēka” BKUS, RCB Imantas filiālbibliotēku, kā arī RCB, kur tikās ar administrācijas, Pieaugušo literatūras nodaļas, Bērnu literatūras nodaļas un Mākslas un mūzikas nodaļas pārstāvjiem.

No 17. līdz 22.februārim RCB Bišumuižas filiālbibliotēkas vadītāja Ingrīda Rasa piedalījās UNESCO atbalstītās stāstniecības tradīciju saglabāšanai veltītajā starptautiskajā konferencē „Grand Treasure” Portugālē, kur uzstājās ar prezentāciju „RCB Bišumuižas filiālbibliotēka: stāsti un stāstīšana”.

20.aprīlī Rīgas un Norčēpingas pilsētu sadarbības līguma ietvaros RCB viesojās Norčēpingas pilsētas bibliotēkas un organizācijas „Zviedru valoda imigrantiem” jeb SFI (Swedish for Immigrants) pārstāvji. Viesi iepazinās ar RCB, RCB ārējo apkalpošanas punktu Dienas aprūpes centrā bezpajumtniekiem un maznodrošinātajiem un ārējo apkalpošanas punktu „Saulaino dienu bibliotēka” BKUS. Bez tam viesi piedalījās RCB Bibliotēku dienesta organizētā integrācijas problēmām veltītā diskusijā.

2.augustā Limbažu Galvenās bibliotēkas kolēģu pavadībā RCB viesojās Ļeņingradas apgabala universālās zinātniskās bibliotēkas (Krievija) delegācija. Viesi interesējās par bibliotēkas automatizētajiem procesiem, telpu

infrastruktūru un dizainu un daudziem citiem jautājumiem. Delegācijas vizīte notika Limbažu Galvenās bibliotēkas un Ļeņingradas apgabala universālās zinātniskās bibliotēkas sadarbības programmas ietvaros.

6.augustā RCB viesojās delegācija no Krievijas Valsts bibliotēkas jauniešiem direktores Irinas Minovas vadībā. Viesi interesējās par bibliotēkārā darba procesiem, it īpaši automatizācijas jomā, kā arī personāla vadības jautājumiem un problēmām, kas saistītas ar bibliotēku tīkla darbību un attīstību kopumā.

20. septembrī RCB apmeklēja Amerikas Savienoto Valstu vēstniecības Informācijas resursu speciāliste Vanga Feng-Hua (Feng-Hua Wang) un kultūras jautājumu asistente Marta Sarma, lai apspriestu RCB un vēstniecības turpmāko sadarbību.

Ļeņingradas apgabala universālās zinātniskās bibliotēkas delegācija RCB

ASV vēstniecības Informācijas resursu speciāliste Vanga Feng-Hua un RCB direktore Doloresa Veilande RCB apmeklējuma laikā

No 8. līdz 12.oktobrim RCB direktore Doloresa Veilande EK Mūžizglītības programmas „Leonardo da Vinci” apakšprogrammas „Sagatavošanas vizītes” projekta „Rīgas Centrālās bibliotēkas un Budapeštas Metropoļu Ervina Sabo bibliotēku sadarbības projekta sagatavošana” ietvaros bija komandējumā Budapeštas Metropoļu Ervina Sabo (Ervin Szabó) bibliotēkā (Ungārija).

No 22. līdz 25.oktobrim RCB viesojās Viļņas Centrālās bibliotēkas direktora vietniece Simona Žiliene un Naujoji Vilnia filiālbibliotēkas vecākā bibliotekāre Rita Venskūniene. Vizītes mērķis bija sagatavot priekšnoteikumus projekta „Publiskā bibliotēka – sociāli nozīmīga vieta katram” realizācijai. Viesi piedalījās projekta plānošanai veltītā darba grupā, kā arī apmeklēja RCB, RCB ārējo apkalpošanas punktu „Saulaino dienu bibliotēka” BKUS, RCB ārējo apkalpošanas punktu Dienas aprūpes centrā bezpajumtniekiem un maznodrošinātajiem un RCB Šampētera filiālbibliotēku.

Projekta plānošanas darba grupa RCB administrācijā

No 14. līdz 16.novembrim Maskavā norisinājās Rīgas dienas. Tika atklātas divas RCB darbinieku veidotas literatūras izstādes – „Rīga telpā, laikā, sajūtās” un „Latvju raksti daiļamata mākslā”. Izstādes veidoja RCB Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Natālija Hološa un RCB Mākslas un mūzikas nodaļas vadītāja Dace Sika.

No 26. līdz 29.novembrim RCB sadarbības programmas ietvaros viesojās Ūmeo pilsētas bibliotēkas (Zviedrija) Pieaugušo literatūras nodaļas vadītāja Marija Vesterlunda, Ūmeo filiālbibliotēku sistēmas vadītāja Viktorija Edmane, Ūmeo pilsētas bibliotēkas bibliotekāre Anne Alenbro-Lindstroma, Teg filiālbibliotēkas bibliotekārs Markus Biderholts, kā arī pilsētas Kultūras administrācijas vadītājs Leifs Martensons.

Darba grupa RCB Bibliotēku dienestā

RCB Biķernieku filiālbibliotēkas apmeklējuma laikā

Vizītes laikā tika organizētas darba grupas, kuru gaitā RCB un Ūmeo pilsētas bibliotēkas administrācijas pārstāvji un speciālisti apsprieda abu bibliotēku kopdarbības stratēģiskos jautājumus 2014.gada kontekstā, kad Ūmeo un Rīga kļuva par Eiropas kultūras galvaspilsētu. Ūmeo kolēģus interesēja arī RCB tīkla īpatnības un menedžments, darbs ar vietējām kopienām, sadarbība ar skolām un citi RCB darbības aspekti.

Viesi apmeklēja RCB, RCB nodaļas Graudu ielā 59, Biķernieku, Imantas un Šampētera filiālbibliotēku, filiālbibliotēku „Vidzeme” un „Zemgale” un RCB ārējo apkalpošanas punktu „Saulaino dienu bibliotēka” BKUS un Dienas aprūpes centrā bezpajumtniekiem un maznodrošinātajiem Rīgas iedzīvotājiem.

No 3. līdz 9.decembrim RCB direktora vietniece Andra Vīta un RCB Automatizācijas nodaļas vadītājs Dmitrijs Lancovs EK Mūžizglītības programmas „Leonardo da Vinci” apakšprogrammas atbalstītā RCB mobilitātes projekta „Jaunākās tendences publisko bibliotēku menedžmentā un tehnoloģiskajos procesos” ietvaros pieredzes apmaiņā apmeklēja Vīnes pilsētas bibliotēku (Austrija).

Bibliotēkas materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

2012. gadā veiktie remontdarbi un 2013.gadā plānotie darbi

- Rīgas Centrālā bibliotēka Brīvības ielā 49/53

2012.gada 16.februārī pēc renovācijas lietotājiem atvērtas telpas 2., 6. un 7.stāvā. Veiktie darbi (2011./2012.): 2.stāvā pilnībā nomainīts grīdas segums no linoleja uz laminātu, nomainītas griestu plāksnes, uzstādīti jauni gaismas ķermeņi, izbūvēti atsevišķi sanitārie mezgli t.sk. lietotājiem ar īpašām vajadzībām, nohermetizēti logu rāmji, uzstādīts Eiropas standartiem atbilstošs aprīkojums.

6.stāvā papildināts plauktu skaits grāmatu fonda racionālai izvietojšanai, daļēji atjaunots sienu krāsojums, uzstādīta dušas kabīne darbinieku vajadzībām, renovētas tualetes telpas.

7.stāvā nomainīts grīdas segums, pārkrāsotas sienas, pilnībā nomainīts aprīkojums, nomainītas logu žalūzijas.

- RCB Sarkandaugavas filiālbibliotēkā Aptiekas ielā 14

Atjaunots akmens flīžu klājums pakāpieniem pie ieejas bibliotēkā, uzstādīts apgaismojums pie bibliotēkas ieejas durvīm.

2012.gada nogalē uzsākts daļējs sienu un griestu remonts (plaisu špaktelēšana, krāsošana) abonētā, vadītāja kabinetā, bērnu literatūras nodaļā. Perspektīvā jāatjauno laukums pie bibliotēkas ieejas (jānostiprina ielai piegulošā bruģakmens siena).

- RCB Ķengaraga filiālbibliotēka Maskavas ielā 271a

2012.gadā remontēti koka logu rāmji un daļēji – grīdas segums bērnu literatūras nodaļā. Izveidota uzbrauktuve apmeklētājiem ar īpašām vajadzībām. 2013.gadā nepieciešams nomainīt visus logu rāmjus pret pakešu logiem, jo koka daļas ir satrunējušas un nav atjaunojamas, papildus jānomaina griestu apgaismojums un elektroinstalācija visā bibliotēkā, jārekonstruē ieejas priekštelpa, veidojot vējtveri.

- RCB filiālbibliotēka „Zvirbulis” Lapu ielā 24

2013.gadā jāpārvieto uz jaunām telpām, jo esošo vienstāva būvi renovēt nav ekonomiski izdevīgi kanalizācijas sistēmas un apkures sistēmas rekonstrukcijas dēļ (pašlaik apkurei tiek izmantots granulu katls, būtu vēlams pāriet uz gāzes apkures sistēmu).

Pēc pārvietošanas uz jaunām telpām nepieciešams nodrošināt ar Eiropas standartiem atbilstošu aprīkojumu.

- RCB Pļavnieku filiālbibliotēka Salnas ielā 8

Nepieciešama vispārēja telpu rekonstrukcija un pārplānošana, iekļaujot remontu arī ēkas 1.stāvā un kāpnu telpā. Pēc renovācijas telpās nepieciešams Eiropas standartiem atbilstošs aprīkojums.

- RCB Ilģuciema filiālbibliotēka Lidoņu ielā 27

2012.gadā lokāli nomainīts bojātais grīdas segums, veicot arī grīdas līmeņošanu, daļēja akmens flīžu nomaiņa koridorā.

Perspektīvā jānomaina viss grīdas segums (esošais mīksta segums nokalpojais).

- RCB filiālbibliotēka „Pūce” Saharova ielā 36

2012.gadā veikti krāsošanas darbi iekštelpu kolonām.

- RCB Bolderājas filiālbibliotēka Gaigalas ielā 3

2012.gadā veikta apkures radiatoru naseguma konstrukciju demontāža un konstatēto sienu bojājumu remonts un krāsošana.

Perspektīvā nepieciešama visu bibliotēkas telpu renovācija, kā arī pagraba, kur atrodas cietā kurināmā apkures katls un kanalizācijas sistēmas, remonts (nosēdumu akas atjaunošana).

- RCB Daugavas filiālbibliotēka Maskavas ielā 264 (atrodas privātā pārvaldīšanā)

Daļēji atjaunots grīdas flīžu segums koridorā un izlīdzinātas bedres bibliotēkas ieejas laukumā.

Nekavējoši jāveic pakešu logu apdare (nomainītie pakešu logu rāmji nav nostiprināti logu ailēs).

Pārvietošanas gadījumā nepieciešams Eiropas standartiem atbilstošs aprīkojums.

- RCB Juglas filiālbibliotēka Brīvības gatvē 430a

2013.gadā plānots notecējušo sienu un griestu remonts un jumta notekcauru savienojumu atjaunošana.

- RCB Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka

2013.gadā jāveic bibliotēkas pārvietošana uz telpām Ziemeļblāzmas ielā 36 pēc ēkā veiktās rekonstrukcijas darbu pabeigšanas. Jānodrošina ar Eiropas standartiem atbilstošu aprīkojumu.

Bibliotēkas personāls

2012.gada beigās RCB strādāja **284** darbinieki, no kuriem 202 bija bibliotekārie darbinieki (191 – pilna laika slodzes darbinieks, astoņi strādāja pusslodzi, bet trim bija cita slodze). 198 bibliotekārie darbinieki RCB strādāja pamatdarbā. No 284 darbiniekiem 258 ir sievietes (90,85%) un 26 vīrieši (9,15%). Darbinieku sadalījums pēc vecuma: 20-24 gadi – 14 (4,9%); 25-30 gadi – 54 (19%); 40-59 gadi – 174 (61,3%), no 60 gadiem – 42 (14,8%)

Personāla mainība:

Atlaistie darbinieki 2012.gadā		
Atlaišanas iemesls	Atlaisto darbinieku skaits	
	Kopā	No tiem bibliotekāri
Darbinieka uzteikums	17	10
Darbinieka un darba devēja vienošanās	5	3
Uz noteiktu laiku noslēgta darba līguma izbeigšanās	5	2
Nav izturēts pārbaudes laiks	1	0
Darbinieku skaita samazināšana	1	1
Darbinieka nāve	2	1
Kopā	31	17

Personāla mainība (visādu iemeslu dēļ) attiecībā uz darbinieku kopskaitu 2012.gadā bija 10,92%. Atlaistie darbinieki objektīvu iemeslu dēļ (pensija, mācības, nāve, dzīves vietu maiņa, veselība) bija 16 (5,63%).

2012.gadā pieņemti 25 darbinieki, no kuriem 12 bija bibliotekārie darbinieki.

Bibliotekāro darbinieku izglītība: doktors (citā jomā) – 1, profesionālais maģistrs – 14, maģistrs (citā jomā) – 4, augstākā speciālā – 14, augstākā izglītība – 48, pirmā līmeņa augstākā profesionālā izglītība – 11, otrā līmeņa augstākā profesionālā izglītība – 17, profesionālais bakalaurs – 18, vidējā profesionālā izglītība – 48, vidējā speciālā (citā jomā) – 3, arodizglītība – 3, vispārējā vidējā – 21.

RCB realizē savu darbību atbilstoši Bibliotēku likumam, Latvijas Republikas Darba likumam, Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumam, Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem, Rīgas Centrālās bibliotēkas Nolikumam (apstiprināts Rīgas domē 26.07.2011., Nr.141) un šādiem saistošiem dokumentiem: Rīgas Centrālās bibliotēkas Darba kārtības noteikumi (apstiprināti 22.12.2006.); Rīgas Centrālās bibliotēkas Darba koplīgums (noslēgts starp RCB direktori un RCB darbinieku arodbiedrību 18.12.2006.); kā arī saskaņā ar amatu aprakstiem un instrukcijām.

Septembrī RCB un tās filiālbibliotēku darbinieki, kuri 2012.gadā atzīmēja nozīmīgu darba vai dzīves jubileju, devās ekskursijā uz Igates pili.

Četras RCB filiālbibliotēkas vadītājas vada divas filiālbibliotēkas: filiālbibliotēka „Avots”+Biķernieku filiālbibliotēka, Torņakalna filiālbibliotēka+filiālbibliotēka „Zemgale”, Čiekurkalna filiālbibliotēka+Jaunciema filiālbibliotēka, Juglas filiālbibliotēka+Mežciema filiālbibliotēka. RCB filiālbibliotēkas „Pārdaugava” vadītāja aizvieto RCB filiālbibliotēkas „Kurzeme” vadītāju bērna kopšanas atvaļinājumā.

6.janvārī, Zvaigznes dienā, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS) apbalvoja labākos sadarbības partnerus – darba devējus –, kas aizvadītajā gadā visveiksmīgāk sadarbojušies ar arodbiedrību un stiprinājuši sociālo dialogu. LBAS balvu – ozolzīli un atzinības rakstu saņēma 16 darba devēji; viņu vidū bija arī RCB direktore Doloresa Veilande, kuru balvai nominēja Kultūras darbinieku arodbiedrību federācija.

RCB direktore Doloresa Veilande, balvas saņemot

RCB filiālbibliotēkas „Rēzna” vadītāja Natālija Petrāne

29. februārī RCB direktore Doloresa Veilande saņēma RD IKSD gada balvu „Baltais zvirbulis”. Balvu Rīgas Kultūras un tautas mākslas centrā „Mazā ģilde” pasniedza RD IKSD direktors Guntis Helmanis un RD IKSD KP priekšniece Dzidra Šmita. Doloresas Veilandes Baltais zvirbulis nominācijā „Rīgas pilsētas pašvaldības bibliotēkas darbinieks” ir balva par darbu, kas tika veikts, optimizējot un attīstot RCB tīklu, nodrošinot kvalitatīvu bibliotekāro pakalpojumu attīstību mūsdienīgas publiskās bibliotēkas statusam atbilstošā funkcionālā vidē.

RCB filiālbibliotēkas „Rēzna” un RCB ārējā apkalpošanas punkta Dienas centrā bezpajumtniekiem un maznodrošinātiem vadītāja Natālija Petrāne kļuva par vienu no Latvijas „Eiropas Gada cilvēkiem 2012” Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) rīkotajā konkursā „Eiropas Gada pašvaldība 2012”. Natālija Petrāne konkursa komisijas atzinību guvusi par aizrautīgu un augsti profesionālu darbu un pozitīvu un radošu attieksmi sociāli mazaizsargātu Rīgas iedzīvotāju izglītošanā un integrācijā sabiedrībā.

Darbinieku profesionālā pilnveide

2012.gadā RCB darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi notika profesionālās pilnveides programmas ietvaros, projekta 3td ietvaros, kā arī sadarbībā ar citām institūcijām (skat. pārskata sadaļu „Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums” un „Projektizstrāde”).

RCB bibliotekāriem tika organizētas šādas nodarbības:

- 28.februārī RCB struktūrvienību vadītāji informācijas dienas ietvaros tika iepazīstināti ar komplektēšanas darba organizāciju RCB, realizēto tematisko krājuma kārtojumu, prasībām krājuma marķēšanai un plaukta indeksa maiņai elektroniskajā katalogā.
- 6.martā RCB darbinieki piedalījās seminārā „Kā piesaistīt jauniešus bibliotēkai”, kas notika LNB Bērnu literatūras centrā.
- 10.maijā notika apaļais galds darba problēmsituāciju risināšanai.

- 25.septembrī RCB struktūrvienību vadītāji informācijas dienas ietvaros noklausījās pārskatu par IFLA 78.ģenerālkonferenci un asambleju Helsinkos (Somija), kā arī tika iepazīstināti ar integrālās audzināšanas metodiku un šai tematikai veltītu grāmatu apskatu.
- 27.septembrī RCB struktūrvienību vadītāju delegēti pārstāvji noklausījās lekciju par jaunāko latviešu dramaturģiju (vieslektore – Līga Ulberte).
- 11.oktobrī RCB struktūrvienību vadītāju delegēti pārstāvji noklausījās lekciju par jaunāko latviešu dzeju (vieslektors – Kārlis Vērdiņš).
- 18.oktobrī visi interesenti tika aicināti apmeklēt RCB Šampētera filiālbibliotēku, kurā tika rīkota atvērto durvju diena.
- 25.oktobrī RCB struktūrvienību vadītāju delegēti pārstāvji noklausījās pārskatus par diviem komandējumiem: RCB ārējā apkalpošanas punkta „Saulaino dienu bibliotēka” BKUS vadītāja Ilze Marga iepazīstināja klātesošos, stāstot par dalību otrajā starptautiskajā nekonferencē „Velobrauciens par bibliotēkām” (Cycling for libraries) Viļņa-Rīga-Tallina, bet RCB KAN galvenā bibliotekāre Agnese Veitas iepazīstināja ar pieredzi, kas tika gūta pirmajā starptautiskajā jauno bibliotekāru akadēmijā „Globālie bibliotekāri” (International Young Librarians Academy „Global Librarians”) 2012.gada augustā Ventspilī.
- 26.oktobrī RCB organizēja pieredzes braucienu uz Līvānu novada centrālo bibliotēku.
- Lai veicinātu datubāzu izmantošanas efektivitāti, 8.novembrī RCB struktūrvienību vadītāju delegēti pārstāvji tika iepazīstināti ar informācijas meklēšanas iespējām LNB datubāzēs un „Lursoft” bezmaksas pakalpojumu piedāvājumu (vieslektori no LNB un „Lursoft”).
- 15.novembrī RCB struktūrvienību vadītāju delegēti pārstāvji tika iepazīstināti ar inovatīviem risinājumiem komunikācijā un pieredzē darbā ar bērniem Latvijas publiskajās bibliotēkās.
- 22.novembrī RCB struktūrvienību vadītāju delegēti pārstāvji tika iepazīstināti ar novadpētniecības darba pieredzi Latvijas publiskajās bibliotēkās un inovatīviem risinājumiem darbā ar informāciju.
- 27.novembrī RCB struktūrvienību vadītāji informācijas dienas ietvaros noklausījās pārskatu par viegli uztveramas bibliotēkas vides veidošanas iespējām.
- 28.novembrī RCB bibliotekārajiem darbiniekiem notika mācības „Darbs ar grūtiem klientiem”, ko vadīja personāla trenere Vineta Ikauniece-Ozoliņa.

Martā 10 RCB jaunažiem darbiniekiem tika organizēts tradicionālais mācību kurss par darba procesu organizēšanu RCB, bibliotekārā darba pamatiem un aktualitātēm. Nodarbības vada RCB Bibliotēku dienesta un Automatizācijas nodaļas speciālisti ar mērķi veidot piederības izjūtu RCB. Pilns mācību kurss – 36 akadēmiskās stundas. 2012.gada mācību kursa temati: uzziņu-informatīvais darbs tradicionālajā un elektroniskajā vidē, ieteicošā bibliogrāfija, RCB datubāzes, elektroniskā kataloga izmantošana; novadpētniecības darbs, bibliotēku vēsture; bibliotēkas krājuma komplektēšana un organizēšana RCB, SBA, Repozitārija un vienotā krājuma izmantošana, RCB KAN darbs; RCB struktūra, finansēšana, bibliotekārā dokumentācija, darba plānošana, RCB struktūrvienības Rīgā, Graudu ielā 59; lasītāju un izsnieguma reģistrēšana, statistikas datu izgūšana BIS ALISE; publicitāte, pasākumu organizēšana bibliotēkā, bibliotēkas izstādes organizēšanas metodika; lasītāju apkalpošana, darbs ar lasītāju grupām. Kursa beigās ikviens jaunais darbinieks veica patstāvīgo darbu (tests un praktisks uzdevums).

Mācības kursā „Bibliotēku interešu pārstāvēniecība” bibliotekāriem RCB Mācību centrā un RCB filiālbibliotēkā „Vidzeme”

Rīgas Reģionālajā mācību centrā, kā arī vairākās RCB filiālbibliotēkās 2012.gadā projekta 3td ietvaros notika mācību seminārs „Bibliotēku interešu pārstāvēniecība”, kuru kopumā noklausījās 168 RCB bibliotekāri un struktūrvienību vadītāji.

Lai popularizētu elektroniskās deklarēšanās iespējas, E-prasmju nedēļā Rīgas Reģionālajā mācību centrā (atrodas RCB telpās Graudu ielā 59) tika organizēts mācību seminārs 12 RCB bibliotekāriem. Semināru vadīja Valsts Ieņēmumu dienesta pārstāvji.

Finansiālais nodrošinājums

2012.gadā RCB pamatbudžets bija 1 755 786 LVL (saņemtā pašvaldības dotācija bija 1 734 936 LVL). Salīdzinājumā ar 2011.gadu pašvaldības dotācijas palika nemainīgas. Ieņēmumi par maksas pakalpojumiem tika plānoti 20 850 LVL, taču tie bija 19 935 LVL; samazinājums – 4.5% no plānotā.

No kopējiem izdevumiem RCB un filiālbibliotēku darbības nodrošināšanai 89.3% izlietoti kārtējiem izdevumiem un 10.7% - kapitāliem izdevumiem. Kārtējo izdevumu lielākais īpatsvars ir darbinieku atalgojums, kas kopā ar valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un pabalstiem veido 84.2%. Pārējie kārtējie izdevumi bija 15.8% (galvenokārt periodikas iegāde, telpu īre, apsaimniekošanas izdevumi, apkure, apgaismošana). Informācijas resursu iegādei izlietoti 130 757 LVL (pieaugums – 2 876 LVL, izveidojies līdzekļu pārdales rezultātā), kas ir 7.8% no uzturēšanas izdevumiem. Periodikas pasūtīšanai izlietoti 21 612 LVL. Kopumā izdevumi informācijas resursu iegādei 2012.gadā, salīdzinot ar 2011.gadu, nav pieauguši.

RCB finansējums nodrošina bibliotēkas funkciju veikšanu.

Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte

Darbs ar pašvaldību un kopdarbība ar pašvaldības institūcijām

RCB darba jautājumi 2012.gadā tika regulāri pārrunāti RD IKSD, RD IKSD KP, RD Īpašuma departamentā, kā arī skatīti RD Izglītības, kultūras un sporta lietu komitejā.

Pārskata gadā īpaši tika turpināts strādāt pie infrastruktūras attīstības un sakārtošanas. Pēc reorganizācijas, kas tika uzsākta 2011.gadā, lasītājiem 15.februārī tika atvērta RCB (Brīvības ielā 49/53). RCB tika integrēts Svešvalodu filiālbibliotēkas un Mākslas un mūzikas nodaļas krājums.

2012.gadā RCB (Brīvības ielā 49/53) apmeklēja RD priekšsēdētājs Nils Ušakovs, lai iepazītos ar bibliotēkas darbības efektivitāti pēc papildus telpu saņemšanas un reorganizācijas.

2012.gada 30.jūlijā starptautiskā „Velobrauciena par bibliotēkām 2012” dalībniekus pilsētas Rātslaukumā sagaidīja un uzrunāja RD priekšsēdētāja vietnieks Andris Ameriks.

RD IKSD direktors Guntis Helmanis, RD IKSD KP priekšniece Dzidra Šmita, RD Izglītības, kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāja Eiženija Aldermane un RD IKSD galvenie speciālisti regulāri apmeklē RCB un tās filiālbibliotēkas, piedaloties pasākumos, kā arī bibliotēkas darba izvērtēšanas vizītēs.

RD IKSD KP priekšniece Dzidra Šmita piedalās RCB darba grupās, informācijas dienās, bibliotēku akreditācijās, darbojas RCB Gadagrāmatas redkolēģijā. RD IKSD KP priekšniece Dzidra Šmita ir Bibliotēku padomes locekle. RCB administrācija tiek informēta par nepieciešamajiem jautājumiem.

2012.gada 8.augustā RD IKSD KP priekšniece Dzidra Šmita ar uzrunu atklāja IFLA satelītkonferenci „Informācija pilsoniskajai izglītībai”. Konferences norisei telpas nodrošināja Rīgas Kultūras un tautas mākslas centrs „Mazā Ģilde” (Amatu ielā 3/5) pilsētas vienotās kultūras telpas koncepcijas ietvaros.

RD IKSD KP priekšniece Dzidra Šmita no 20. līdz 25.maijam piedalījās starptautiskajā IFLA Metropoļu bibliotēku sekcijas gadskārtējā konferencē Barselonā (Spānija).

Laba sadarbība ar RD ĪD, RD Labklājības departamentu, RD Mājokļu un vides departamentu, RD ITC, RD Rīgas Austrumu izpilddirekciju.

2012.gada 10.decembrī, Rīgā, Baltijas pilsētu savienības gadskārtējā kultūras konferencē ar referātu „Bibliotēka dodas pie lasītāja” kas atspoguļoja RCB darbu mazaizsargātu sociālu grupu integrācijas jomā, uzstājās RD IKSD KP priekšniece Dzidra Šmita un RCB direktore Doloresa Veilande. Referāts prezentēja RCB ārējo apkalpošanas punktu darbību BKUS, Brasas stingrā režīma cietumā un Dienas aprūpes centrā bezpajumtniekiem un maznodrošinātajiem iedzīvotājiem.

RD IKSD KP priekšniece Dzidra Šmita un RCB direktore Doloresa Veilande, uzstājoties Baltijas pilsētu savienības konferencē

Par sadarbību ar RD ITC skat. pārskata sadaļā „Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums”.

Publicitāte

2012.gadā sabiedrisko attiecību un publicitātes jomā lielākā uzmanība tika pievērsta **informācijai par RCB sniegto pakalpojumu pieejamību ikvienam interesentam**, īpaši apstākļos, kad RCB filiālbibliotēkas tika slēgtas uz laiku iekārtošanas darbu vai krājuma inventarizāciju gadījumā. Rīgas iedzīvotāji vienmēr bija informēti, kur saņemt bibliotekāro pakalpojumu, ja uz laiku kādā RCB nodaļā vai filiālbibliotēkā tas nebija

pieejams. RCB kā klientorientētas informācijas, izglītības, kultūras un saskarsmes iestādes attīstībai svarīgākie bija **grāmatas, lasīšanu un bibliotēku** popularizējoši pasākumi, kuru atspoguļošanā un popularizēšanā tika ieguldīts liels darbs.

RCB sabiedrisko attiecību un publicitātes jomā strādā gan RCB administrācija, gan RCB Bibliotēku dienesta speciālisti, gan RCB nodaļu un filiālbibliotēku darbinieki, taču vislielāko darba apjomu veic **RCB Sabiedrisko attiecību nodaļa** (vadītāja Daina Ģeibaka). RCB Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja strādā pie pilnas publicitātes materiālu paketes sagatavošanas, kurā ietilpst paziņojumu presei veidošana un to nosūtīšana sabiedriskajiem medijiem, komunikācija ar mediju pārstāvjiem un interviju koordinēšanas darbs, komunikācija ar pasākumu rīkotājiem, ielūgumu tekstu sagatavošana, pasākumu potenciālo viesu adresu noskaidrošana un ielūgumu izsūtīšana elektroniski, pasākumu fotodokumentēšana, tekstuālo atskatu veidošana ievietošanai RCB tīmekļa vietnē un RCB informatīvajā izdevumā „Jaunās Vēstis”, fotogrāfiju atlase un apstrāde ievietošanai RCB tīmekļa vietnē un citos interneta resursos, informatīvo tekstu variēšana, piemērojot tos dažādiem nolūkiem dažādām mājaslapām u.c.

Sabiedrisko attiecību nodaļas sagatavotie **paziņojumi presei** par nozīmīgākajiem notikumiem RCB regulāri tika nosūtīti ievietošanai RD IKSD KP mājaslapas ikmēneša jaunumu sadaļā, kā arī Rīgas pašvaldības portālā un Bibliotēku portālā. Informācija tika sūtīta arī Latvijas ziņu aģentūrai LETA, no kurienes tā nonāk plašsaziņas līdzekļu rīcībā, kā arī interneta portāliem *delfi.lv*, *apollo.lv*, *reitingi.lv*, *studentnet.lv*, *kasjauns.lv*, *ir.lv*, *tvnet.lv* u.c., televīzijas (LTV, LNT, TV5, TV3, PRO100) ziņu dienestiem, kā arī citiem plašsaziņas līdzekļiem (laikrakstiem *Diena*, *Neatkarīgā Rīta Avīze*, *Latvijas Avīze*, *Телеграф*, *Весту Сегодня*, *Час*, žurnālam *Santa*). Laikraksts *Cyбooma* regulāri ievieto informāciju par to, ko RCB un filiālbibliotēkas piedāvā, piemēram, skolēnu brīvdienās.

Sabiedrības informēšanai interneta telpā tiek uzturēta un pilnveidota **RCB tīmekļa vietne** www.rcb.lv, kā arī 2012.gadā tika izveidots **blogs Rīgas Centrālā bibliotēka bērniem** <http://bibliotekaberniem.blogspot.com>. Reizi mēnesī tīmekļa vietnē (arī bērnu blogā) tiek ievietota apkopotā informācija par RCB nodaļās un filiālbibliotēkās organizētajiem pasākumiem un izstādēm. 2012.gadā interneta vietnes sadaļā *Aktuāli* publicēta informācija par 207 pasākumiem, izstādēm, aktualitātēm bibliotēku darbā, saņemtajiem dāvinājumiem u.c. notikumiem, kā arī fotogalerijā ievietotas 52 galerijas. RCB tīmekļa vietnē var iepazīties arī ar visu šajā pārskatā minēto notikumu un pasākumu aprakstiem, jo mājaslapā tiek veidots aktualitāšu arhīvs, kurā informācija tiek grupēta un ir ērti atrodamā pēc aktualitātes atspoguļošanas gada un mēneša.

Sabiedrības un bibliotēkas lasītāju viedokļa izzināšanai par RCB un filiālbibliotēku sniegtajiem pakalpojumiem, pasākumiem, bibliotēku pieejamību u.c. **RCB tīmekļa vietnē un bērnu blogā tika veiktas nelielas aptaujas** gan pieaugušajiem, gan bērniem, piemēram, Vai vasara ietekmē Jūsu lasīšanas ieradumus? Kuras RCB mājaslapas www.rcb.lv sadaļas Jūs visbiežāk apmeklējat? Vai apmeklēsiet reorganizēto Rīgas Centrālo bibliotēku Brīvības 49/53 pēc tās atvēršanas? Vai Jūs izmantojat Rīgas Centrālās bibliotēkas elektronisko katalogu? Vai esi piedalījies kādā no bibliotēkas pasākumiem? u.c.

Latvijas Bibliotēku portālā informācija tika ievietota tikai RCB kā reģiona galvenās bibliotēkas profilā, kur tika atspoguļotas nozīmīgākās RCB aktualitātes gada pirmajā pusē. Iepazīstoties ar RCB profila apmeklējuma statistiku, kas 2012.gadā bija 2 290, jāsecina, ka 2013.gadā aktīvāk jāstrādā pie informācijas

ievietošanas RCB profilā, jo vērojama pietiekama interneta lietotāju interese. Visos RCB filiālbibliotēku profilos ir ievietota saite uz RCB tīmekļa vietni un RSS plūsmā redzami RCB Twitter konta ieraksti, līdz ar to arī filiālbibliotēku profilu apmeklētājiem ir pieejama aktuālākā informācija par bibliotēku. Bibliotēku portālam informācija tiek iesūtīta regulāri un tā tiek publicēta sākuļlapas sadaļās „Ziņas” un „Notikumi”. RCB izveidoti arī **profili dažādos sociālajos tīklos** (facebook.com/RigaCB, draugiem.lv/rcb, twitter.com/RigaCB), kur tiek atspoguļota informācija par RCB un filiālbibliotēkām un ko uztur RCB Sabiedrisko attiecību nodaļas un Bibliotēku dienesta speciālisti. Nākotnē jāattīsta šo sociālo tīklu profilu koncepcija, jāstrādā pie šo profilu un tajos iespējamās komunikācijas ar RCB popularizēšanas, jāpiesaista jauni sekotāji.

Reizi mēnesī turpināja iznākt RCB Bibliotēku dienesta sagatavotais **informatīvais izdevums „Jaunās Vēstis”** (pieejams arī RCB tīmekļa vietnē sadaļā „Publikācijas”) – sākot no 2001.gada izdoti 119 numuri.

Gada nogalē tika izdota „**RCB gadagrāmata 2011**”, 13.decembrī notika tās atvēršanas svētki.

2012. gadā RCB un filiālbibliotēku pakalpojumu popularizēšanai tika izmantoti **vienotas formas informatīvās lapiņas un bukleti**, kas latviešu un krievu valodā izveidoti visām RCB filiālbibliotēkām. Plakāti un skrejlapinādas (flaieri) par bibliotēkās notiekošajiem pasākumiem tiek sagatavoti visās bibliotēkās un ir bibliotēku ikdienas darbs.

Sadarbībā ar RD IKSD visām Rīgas **pirmsskolas izglītības iestādēm un vispārizglītojošajām skolām** tika izplatīti speciāli sagatavoti plakāti par RCB sniegtajiem pakalpojumiem.

Iespēju robežās tika veidots **vienots bibliotēku telpu noformējums**: bibliotēku izkārtnes, informācija par darba laikiem, telpu norādes, informācija par pakalpojumiem, plauktu uzraksti, krājuma daleņi u.c. Vienotā stilā veidotais noformējums, pirmkārt, veido RCB kā vienotas iestādes tēlu, otrkārt, palīdz lasītājiem, kas apmeklē vairākas RCB filiālbibliotēkas, labāk orientēties bibliotēkas piedāvājumā. 2012.gadā labiekārtoto RCB filiālbibliotēku telpu norādes un daļa informatīvo uzrakstu RCB finansējuma iespēju robežās tika izgatavotas profesionālās firmās. Dažādu informatīvo norāžu un materiālu noformējumu bibliotēkām veidoja RCB Bibliotēku dienesta noformēšanas māksliniece vai bibliotēku darbinieki saviem spēkiem.

2012.gada jaunums bibliotēku apmeklētāju informēšanai par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, aktualitātēm un pasākumiem bibliotēkā bija **informatīvie televizori**: šāda informēšanas iespēja bija RCB (2. un 6. stāvā), Daugavas, Imantas, Šampētera filiālbibliotēkā un filiālbibliotēkā „Vidzeme”. Bibliotēkas,

izmantojot informatīvos televizorus, piedāvāja apmeklētājiem arī plašāku informāciju, piemēram, Daugavas filiālbibliotēkā tika rādīta slaidrāde „Ķengarags rudenī” un informācija par bibliotēkas jaunieguvumiem, Šampētera filiālbibliotēkas apmeklētāji varēja iepazīties ar konkursam „Šampēteris - manā objektīvā” iesniegtajām fotogrāfijām, kā arī noskatīties slaidrādi „Agrāk un tagad” ar fotogrāfijām par bibliotēkas iekārtošanas darbiem.

Informatīvie televizori RCB un Šampētera filiālbibliotēkā

Iespēju robežās tika pilnveidota RCB **vides reklāma**: uzturētas un nepieciešamības gadījumā labotas bibliotēku izkārtnes, pie ēkas Brīvības ielā 49/53 gada nogalē tika uzlikta jauna RCB lielā izkārtne. Pateicoties Rīgas domes Austrumu izpilddirekcijai, tika uzstādītas norādes ar norādi „Bibliotēka” (RCB Grīziņkalna filiālbibliotēka) Zvaigžņu ielas un Laboratorijas ielas krustojumā, kā arī Ata ielas un Pērnavas ielas krustojumā pie Grīziņkalna parka. Tomēr kopumā informācija un norādes par bibliotēku atrašanās vietu Rīgas pilsētvidē joprojām ir nepietiekama, arī norādes uz bibliotēku ēkām ir nelielas un no lielāka attāluma grūti saskatāmas.

2012.gadā RCB notikuši **1 870 pasākumi**, ko **apmeklējuši 33 854** interesenti (tajā skaitā tematiskie pasākumi, ekskursijas uz bibliotēku, bibliotēkārās stundas, konkursi, lasītāju klubu pasākumi, tikšanās ar sabiedrībā populāriem cilvēkiem u.c. visdažādākajām mērķauditorijām). Visvairāk pasākumu (1 186 jeb 63%) tiek organizēts dažādām bērnu mērķauditorijām, īpaši aktīva ir sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādēm un skolām, kuru audzēkņiem tiek organizēti bibliotēku un to sniegto pakalpojumu un lasīšanu popularizējoši un veicinoši pasākumi.

Nozīmīgākais pasākums 2012.gadā bija **RCB (Brīvības ielā 49/53) atvēršana pēc reorganizācijas**. Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi apmeklētājiem tagad pieejami trijos stāvos agrāko divu stāvu vietā.

Ēkas 2.stāvā izvietota RCB Mākslas un mūzikas nodaļa. Bibliotēkas atklāšanas pasākums notika 15. februārī, un tajā piedalījās RD, RD IKSD pārstāvji, pārstāvji no LR KM, kolēģi no LNB un citām Latvijas bibliotēkām u.c.

RCB atklāšanas pasākums 15. februārī

Liels darbs visa gada garumā tika ieguldīts rīdzinieku informēšanai par bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem, bibliotēkas esošo lasītāju uzrunāšanai un jaunu lasītāju piesaistīšanai – šim nolūkam tika izstrādāti un sagatavoti dažādi publicitātes materiāli: buklets, informatīvas lapiņas, plakāti u.c.

RCB tīkla attīstības, bibliotēku iekārtošanas un pakalpojumu pieejamības un to popularizēšanas jomā nozīmīga bija arī **RCB Torņakalna filiālbibliotēkas atvēršana** (martā) un **RCB Šampētera filiālbibliotēkas atvēršana pēc telpu labiekārtošanas** (maijā).

Bibliotēku pamatvērtība joprojām ir grāmata, tāpēc bibliotēkas apmeklētājiem piedāvā **iespēju tikties ar cilvēkiem, kas piedalījušies grāmatu tapšanā: grāmatu autoriem, rakstniekiem, dzejniekiem, māksliniekiem**. RCB un filiālbibliotēku viesu vidū 2012.gadā bijuši grāmatas „Kā atmodināt radošumu. Da Vinči Gēns” autore Elita Dombrava, rakstniece, „Lata romāna” redaktore Eva Mārtuža, dzejnieki Uldis Auseklis, Viks, Ilona Bikovska, Aija Celma, Lija Blūma, Iveta Ratinīka, Egils Dambis, Sarma Upesleja, Ojārs Ulmanis, Amanda Aizpuriete, Inese Tora, dramaturgi Lelde Stumbre un Jānis Jurkāns, rakstnieki Juris Zvirgzdiņš, Māris Rungulis, Arvīds Dinijs Deģis, Ilze Liliāna Millere, Inga Ābele, Daina Ozoliņa, Laura Dreize, Luīze Pastore, Vladimirs Novikovs, Leonīds Beļikovs, Sandra Vensko, Arnolds Auziņš, Māra Svīre, Vladimirs Kaijaks, Ellena R.Landara, publicists un rakstnieks Māris Ruks, grāmatas „Šrilanka. Noslēpumainā ūdensroze Indijas okeānā” autore Ilze Neikena, grāmatas „Verķu māte” autors Jānis Valks, grāmatas „Eņģeļu vēstījumi” autore, Latvijas Radio redaktore Diāna Bērza, latviešu haiku autors Jānis Pētersons, grāmatu ilustratore Jekaterina Beļajeva u.c.

RCB viesojas Inga Ābele, Lelde Stumbre, Elita Dombrava

29.novembrī RCB filiālbibliotēkā „Pārdaugava” sadarbībā ar izdevniecību „Dienas Grāmata” tika **prezentēta Paula Bankovska grāmata „Viens ar Kantu. Otto Rolava dzīve”**. Otto Rolava darba vieta no 1925. līdz 1944. gadam bijusi Rīgas pilsētas 7.bibliotēka. Pēdējos 10 gadus viņš bijis bibliotēkas pārzinis, tulkojis Imanuela Kanta darbus. Pasākumā piedalījās izdevniecības „Dienas Grāmata” galvenā redaktore Dace Sparāne, Otto Rolava radnieks zvērināts advokāts Linards Muciņš, Liepājas vēsturnieks Arnolds Bērzs, kā arī grāmatas autors Pauls Bankovskis.

24.maijā RCB filiālbibliotēkā „Kurzeme” viesojās **rakstniece Kristīne Ulberga-Rubīne** un notika viņas ceturtās **grāmatas „Zaļā vārna” atvēršanas svētki**.

RCB Imantas filiālbibliotēkā 23.oktobrī notika dzejnieces, kopš 2012.gada RCB Imantas filiālbibliotēkas darbinieces **Daigas Lapānes otrā dzejoļu krājuma „Mirkļis virs valodas” atvēršanas svētki**.

Tikties ar lasītājiem RCB un filiālbibliotēkās tiek aicināti arī **citu nozaru un profesiju pārstāvji**: RCB Daugavas filiālbibliotēkā viesojušies austrumu kultūru speciālists Edgars Katajs, teātra kritiķe Rīta Melnace, franču fotogrāfs Žoržs Azra (*Georges Azra*, viņš piedalījās savas izstādes „Ūdens stihija” atklāšanā arī RCB Mākslas un mūzikas nodaļā un filiālbibliotēkā „Strazds”), dziedniece Velta Golubina; RCB Juglas filiālbibliotēkā – aktrise Anta Krūmiņa, žurnāliste Līga Blaua, mācītājs Artis Burovs, mākslinieki Elita Ābele, Solveiga Kļaviņa, mūziķe Inese Nereta, fotovēsturnieks Pēteris Korsaks; filiālbibliotēkā „Kurzeme” – žurnālists, portāla *senioriem.lv* redaktors Kaspars Odiņš, dziedātāja Viktorija Plēpe, Atmosdas laika televīzijas žurnāliste Velta Puriņa, ģeologs Pēteris Poļaks; Pļavnieku filiālbibliotēka savus apmeklētājus iepazīstināja ar novadnieci – mākslinieci Irēnu Mežvinsku; Šampētera filiālbibliotēkā – mūziķis Andris Kivičs; filiālbibliotēkā „Zemgale” – režisore Ilze Burkovska-Jakobsena; Torņakalna filiālbibliotēkā – aktrise Velta Skurstene, dziesminiece Maija Cālīte, RTU Būvniecības fakultātes docents, rakstnieks Gunārs Kalniņš, fotogrāfe Olga Dundure, Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas vadošais pētnieks, Rīgas domes deputāts, bijušais basketbolists un sporta ārsts Kārlis Strēlis; Imantas filiālbibliotēkā – aktrise Līga Liepiņa, dziesminiece Agita Kaužēna; „Saulaino dienu bibliotēkā” - LTV raidījuma „Nākotnes parks” vadītājs Reinis Zitmanis, mākslinieks Juris Petraškēvics; RCB Mākslas un mūzikas nodaļā muzikoloģe Margarita Tūna, un citi viesi citās RCB filiālbibliotēkās.

Atmiņai par tikšanos bibliotēkā - Andra Kiviča, Luīzes Pastores un Ulda Ausekļa autogrāfi

2012. gadā RCB filiālbibliotēkās iecienīti bija pasākumi, kas tiek organizēti **dažādām lasītāju interešu grupām-klubiem**:

- Populārākie lasītāju klubi, kas darbojas bibliotēkās, bija **lasītāju-senioru klubi**: Grīziņkalna filiālbibliotēkā reizi mēnesī pulcējās Latvijas pensionāru federācijas kluba „Saulīte” dalībnieki, kuri piedalās arī citos bibliotēkas pasākumos un aktivitātēs; Juglas filiālbibliotēkā darbojās neformālais lasītāju

klubiņš „Juglas aicinājums”, kura tikšanās reizēs viesojās novadnieki; tematiski pasākumi un jaunieguvumu apskati senioru domubiedru grupai notika Mežciema filiālbibliotēkā; Pļavnieku filiālbibliotēkā reizi mēnesī pulcējās senioru klubs „Sarma”, lai iepazītos ar jaunieguvumiem un diskutētu par izlasīto; filiālbibliotēkā „Strazds” 2012.gadā tika izveidots radošo lasītāju un senioru klubs “Strazdiņš”; filiālbibliotēkā „Zemgale” darbību turpināja klubs „Lasītprieks”, kura aktivitātes turpina vadīt brīvprātīgā, bijusī bibliotēkas darbiniece Brigita Kuļikovska; Torņakalna filiālbibliotēkas pensionāru kluba „Saulespuķe” dalībnieces ar aizrautību piedalās pasākumos, kuros aktīvi jādarbojas pašām, piem., 2012.gadā šāds pasākums bija „Zaļā balle”.

Lasītāju klubu pasākumi Torņakalna un Juglas filiālbibliotēkā

- Savu darbību pilnveidojuši **lasītāju klubi**, kuru dalībniekus saista kopīgas intereses:
 - Bišumuižas filiālbibliotēkā darbojās „Mājsaimnieču klubiņš”, kura dalībnieces tikās pasākumos „Es daru tā” – zivju ēdienu gatavošanas noslēpumi, „Mans zaļais dārzs” – pārrunas par dārza darbiem un ražas apstrādi, „Tu to arī vari” – tamborēšanas pamatiemaņas u.c.;
 - Juglas filiālbibliotēkā notika dāmu interešu grupas nodarbības „Kā labāk dzīvot” - organizēts pasākumu cikls ar interesantām praktiskām nodarbībām „Veselības stunda”, nūjošanas ievadnodarbība u.c.;
 - Pļavnieku filiālbibliotēkā darbojās klubs „Es protu. Vai, tu, proti?” - pieredzes un ideju apmaiņa cilvēkiem, kuri nodarbojas ar rokdarbiem. Tikšanās reizes tika papildinātas ar žurnāliem un grāmatām par atbilstošu tēmu;
 - Filiālbibliotēkā „Rēzna” savu darbību uzsāka „Māmiņu klubs”, kura aktīvākās dalībnieces iesaistās bibliotēkas bērniem rīkotajos pasākumos;
 - Imantas filiālbibliotēkā darbojās literāri-muzikālais klubs, kura ietvaros notika 10 pasākumi: „Katrai dienai savs uzliesmojums” - ieskats Imanta Ziedoņa „Epifāniju” jaunākajā izdevumā, „Sarunas ar eņģeļiem” - tikšanās ar Latvijas Radio režisori, grāmatas „Eņģeļu vēstījumi” autori Diānu Bērzu, „Es neēju, es lidoju virs zemes” - tikšanās ar dzejnieci Aiju Celmu, dziesmas „Balto margrietiņu valsis” vārdu autori, „Par haiku un suši” - pasākums par latviešu haiku, literārā pēcpusdiena „Zaļais putns” - tikšanās ar dzejnieci Amandu Aizpurieti, „Dzejas dienu lasījumi un dziesmas”, „Dzeja un dziesmas Adventa laikā” u.c.;
 - Filiālbibliotēkā „Vidzeme” turpināja darboties divi lasītāju klubiņi. Laikraksta „Zintnieks” lasītāju klubiņā „Gaismas stars” notika 10 tematiski pasākumi: „Latvju dainu enerģētika” (tikšanās ar Ilzi Liepiņu), „Senie un mūsdienu rituāli” (tikšanās ar dziednieku un astrologu Jāni Ieviņu), „Garšvielas

veselībai un veselīgs dzīves veids” (tikšanās ar dziednieku, uztura speciālistu un folla diagnostiķi Normundu Uzulēnu), „Pirts un veselīgs dzīves veids” (tikšanās ar pirtnieku Ervīnu Lenšu). Klubiņa „Sarunas par dzīvi, kultūru un vidi” mērķauditorija ir kultūrvides cienītāji, kuriem tika rīkoti 10 tematiski pasākumi: tikšanās ar LTV žurnālisti, raidījuma „Ielas garumā” veidotāju Lilitu Eglīti, tikšanās ar teātra zinātnieci un grāmatu autori Silviju Geikinu, ekskursija uz Lieliem kapiem, tikšanās ar grāmatas „Vai tas esi tu vai kāds cits” autoriem Liu Guļevsku un Andri Buiķi, tikšanās ar grāmatas „Eņģeļu vēstījumi” autori Diānu Bērzu u.c. Bibliotēkā no septembra pulcējās arī ceļotāju klubiņa „Sermo” dalībnieki, kas kopā sanāca divas reizes mēnesī.

- Torņakalna filiālbibliotēkā 8 pasākumos pulcējās klubiņa „Dāmas labākajos gados” dalībnieces. Kluba ietvaros notika arī tikšanās ar grāmatas „Verķu māte” autoru Jāni Valku, kurā piedalījās 59 apmeklētāji.
- Regulārus pasākumus konkrētam pasākumu apmeklētāju lokam, piesaistot arī citus interesentus, organizēja Ķengaraga filiālbibliotēka: tie bija pasākumi, veltīti veselības tēmai un latviešu gadskārtu svētkiem, literāri-muzikāli pasākumi Dzejas dienās, atzīmējot 18. novembri un Starptautisko tolerances dienu, u.c.

Realizēt visas bibliotēku ieceres pasākumu organizēšanā dažkārt traucē ar autortiesībām un to atlīdzību saistītie jautājumi.

Salīdzinoši mazāk nekā 2011.gadā, bet tomēr arī 2012.gadā populāra bija dažādu dziednieku, astrologu, netradicionālās medicīnas speciālistu viesošanās bibliotēkās, kas, iespējams, ir saistīts ar sociāli ekonomisko situāciju un noskaņojumu sabiedrībā.

Grāmatas, lasīšanu, bibliotēku un citu kultūras jautājumu popularizējoši pasākumi pilsētas, valsts un starptautiskā mērogā, kuros 2012.gadā piedalījās RCB:

- No 23. līdz 28.aprīlim RCB un filiālbibliotēkās notika **ikgadējā Bibliotēku nedēļa**, kuras temats bija „Bibliotēkas draugi”.
- **Dramaturgu pirmdienas jeb latviešu mūsdienu lugu lasījumi** sadarbībā ar Latvijas Dramaturgu ģildi. Cikla ietvaros RCB Mākslas un mūzikas nodaļā notika lugu „Trīs ar pus atraitnes” (autors Andris Niedzviedzis), „Ķēniņiene Mirdza” (autore Lelde Stumbre), „Dzīvīte, dzīvīte: (Vistas - 3)” (autors Jānis Jurkāns, pasākumā piedalījās arī aktieri Olga Dreģe, Leons Krivāns un Aija Dzērve). Diemžēl sliktā apmeklējuma dēļ, kā arī tādēļ, ka Dramaturgu ģildes vadītāja amatu atstāja Dainis Grīnvalds, cikls netika turpināts.
- **RCB Grāmatu maiņas punkts „Nāc un mainies!”**, kas darbojās Baltijas Grāmatu svētkos Ķīpsalā, izstādē „Bērnu pasaule” Ķīpsalā, 4.maija pasākumā Vērmanes dārzā, Dzejas dienās Esplanādē, Rīgas svētkos Vērmanes dārzā, Zinību dienā Vērmanes dārzā.
- RCB Bolderājas filiālbibliotēkas dārzā un filiālbibliotēkas „Vidzeme” telpās 7.jūlijā notika **starptautiskā folkloras festivāla „Baltica 2012” koncerti**.
- No 28.jūlija līdz 8.augustam cauri Baltijas valstīm devās **„Velobrauciena par bibliotēkām 2012”** dalībnieki. 30.jūlijā velobrauciena dalībnieki viesojās Rīgā, kur iepazinās arī ar RCB filiālbibliotēku „Vidzeme” un „Saulaino dienu bibliotēku”.

- No 1. līdz 19. augustam Helsinku pilsētas bibliotēkā (Somija) bija aplūkojama **RCB ceļojošā fotoizstāde „Viena diena bibliotēkas dzīvē”**, kas tapusi sadarbībā ar mākslinieku Valteru Poļakovu. Tā kā Helsinku pilsētas bibliotēka atrodas pavisam netālu no Helsinku izstāžu centra, kurā augustā norisinājās IFLA 2012. gada kongress, izstādi apmeklēja ne vien Helsinku bibliotēkas lasītāji, bet arī daudzi pasaules bibliotekārās sabiedrības pārstāvji.

RCB izstāde „Viena diena bibliotēkas dzīvē” un informatīvie stendi Helsinkos

- RCB ar diviem lielformāta mobilajiem informatīvajiem stendiem pirmo reizi piedalījās **IFLA kongresa**, kas notika Helsinkos, „**Bibliotēku avēnijā**” (Library Boulevard). Viens no stendiem atspoguļoja darbu ar sociālā riska grupām RCB ārējos apkalpošanas punktos Dienas aprūpes centrā bezpajumtniekiem un maznodrošinātajiem, Brasas cietumā un Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā, bet otrs - ceļojošo fotoizstādi „Viena diena bibliotēkas dzīvē”.
- No 8. līdz 10. augustam Rīgā, Mazajā ģildē, notika **IFLA 2012. gada kongresa satelītkonference „Informācija pilsoniskajai izglītībai”**. Konferences organizēšanā un norisē piedalījās arī RCB. Konferences programmas ietvaros delegāti apmeklēja RCB (Brīvības 49/53). Augstais satelītkonferences novērtējums no tās dalībnieku puses ir arī atzinība vietējās organizatoru komandas (Rīgas dome, LNB, RCB) darbam: šajā gadījumā tas bija labs saturiskais, informacionālais un tehniskais nodrošinājums.

IFLA satelītkonferences dalībnieki Mazajā ģildē un RCB

- 2. septembrī RCB piedalījās Rīgas Domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta organizētajos **bērnu svētkos "Nāc un piedalies"** Vērmanes dārzā, kur aicināja bērnus iesaistīties dažādās atraktīvās ar grāmatu, lasīšanu un bibliotēku saistītās spēlēs radošajā darbnīcā "Bibliotēkas štābiņš".

- **Mūsdienu kultūras forumā „Baltā nakts”** piedalījās RCB un filiālbibliotēka „Avots”, kā arī grāmatas no RCB Repoitārija varēja mainīt Grāmatu maiņas teltī Esplanādē.
- Interessants un kultūras daudzveidību apliecināošs bija pasākums 20.septembrī, kad RCB Mākslas un mūzikas nodaļā **uzstājās Ķīnas pilsētas Sudžou Kongu operas (Suzhou Konqu Opera) mākslinieki**. Pasākuma apmeklētājiem bija iespēja iepazīties arī ar Ķīnas tautas mākslas veidiem - zīda izšūšanu un kauliņu grebšanu. Nelielais sarīkojums notika par godu Rīgas un Sudžou pilsētu sadraudzības 15 gadu jubilejai.
- 2.starptautiskās zinātniskās konferences „Ojārs Vācietis un viņa laiks latviešu rakstniecībā” ietvaros 12. novembrī **Rīgas domē tika atklāta izstāde „Ojārs Vācietis”**. Kopā ar Ojāra Vācieša muzeju izstādes veidošanā ar materiāliem no RCB krājumiem piedalījās RCB darbinieki.
- 18.novembrī Rīgas Latviešu biedrības nama Baltajā zālē notika literāri muzikāls pasākums „Trešā zvaigzne”, kuram RCB Daugavas filiālbibliotēkas darbinieki bija sagatavojuši **literatūras izstādi „...No tavas puses diena aust un sākas valsts: Latgalei”**. Izstāde no RCB Daugavas un citu filiālbibliotēku krājumiem apkopoja materiālus par novada dabu un vēsturi, kultūrvidi un kultūras darbiniekiem, folkloru, valodu, tradīcijām un daudz ko citu. Īpaša vieta izstādē bija latgaliešu valodā izdotajiem materiāliem.
- **Rīgas dienu Maskavā ietvaros novembrī bija aplūkojamas RCB darbinieku veidotās literatūras izstādes** – „Latvju raksti daiļamata mākslā”, kurā bija iekļauti izdevumi, kas veltīti latviešu ornamentam un tā filozofiskajiem un funkcionālajiem aspektiem sadzīves priekšmetos – rokdarbos, tautas tērpos, keramikā, rotaslietās, un izstāde „Rīga telpā, laikā, sajūtās”, kas apkopoja labāko un interesantāko, kas pēdējos gados izdots par Rīgas vēsturi, ēku un parku arhitektūru, mākslu, mūziku u.c.

RCB darbinieku veidotās izstādes

- RCB filiālbibliotēkas iesaistījās **„Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā”** (12.-18.novembris), kuras tēma bija „Dažādība Ziemeļos”.
- Visa gada garumā RCB un filiālbibliotēkās apmeklētājiem bija iespēja aplūkot sadarbībā ar Latvijas Grāmatizdevēju asociāciju organizēto grāmatu mākslas konkursa **„Zelta ābele 2011”** nominēto grāmatu izstādi.
- Visa gada garumā RCB filiālbibliotēkās tika organizēti pasākumi lasīšanas veicināšanas programmas **„Bērnu žūrija 2012”** dalībniekiem. Iespēja piedalīties žūrijas grāmatu kolekciju vērtēšanā tika nodrošināta visās RCB filiālbibliotēkās.
- UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas projektā “Stāstu bibliotēkas” 2012.gadā piedalījās RCB Bišumuižas filiālbibliotēka. 30.septembrī bibliotēkā notika seminārs, kurā piedalījās projekta „Grand-Treasures” partnerorganizāciju pārstāvji no Polijas, Igaunijas, Grieķijas, Portugāles un Spānijas. **RCB Bišumuižas filiālbibliotēka saņēmusi UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Pateicības rakstu** par

nozīmīgu ieguldījumu stāstniecības tradīciju attīstīšanā un saglabāšanā Latvijā un atbalstu UNESCO LNK iniciatīvas „Stāstu bibliotēkas” popularizēšanā starptautiski.

- **Akcijā „Pasaule t@vā bibliotēkā – UNESCO Pasaules mantojuma izzināšana”** piedalījās RCB Bišumuižas filiālbibliotēka un filiālbibliotēka „Strazds”. Filiālbibliotēkas „Strazds” pētījumā tika salīdzināta Stounhendža (Lielbritānija) un Pokaiņi (Latvija). Bišumuižas filiālbibliotēka bija pievērsusies vikingu vietām pasaulē un Latvijā, pētot Grobiņā atrastos vikingu kultūras pieminekļus.
- RCB Grīziņkalna filiālbibliotēka tradicionāli piedalījās Latvijas Sieviešu invalīdu asociācijas “Aspazija” rīkotajos **Vasarsvētkos Grīziņkalnā** ar izstādi par Grīziņkalna vēsturi „Mana planēta tepat Grīziņkalnā”.
- 2.martā „Latvijas grāmatu svētku” laikā Starptautiskajā izstāžu centrā Ķīpsalā notika VAS „Latvijas dzelzceļš” un izdevniecības „Jumava” rīkotā **konkursa „Labāk radošs, nekā pārdrošs”** noslēguma pasākums. Žūrijā darbojās arī RCB direktore Doloresa Veilande. RCB izvirzītajiem laureātiem kā balva tika pasniegts RCB fotoalbums „Viena diena bibliotēkas dzīvē”.

RCB sadarbības un kopīgo projektu jomā kā labi piemēri jāmin:

- **Tikšanās cikls „Restartējot saknes: es protu vācu valodu”** RCB sadarbībā ar Rīgas Vācu kultūras biedrību un Latvijas Studējošo vortālu “StudentNet” (septembrī – decembrī divreiz mēnesī, astoņas nodarbības). Cikls vērtējams kā ļoti laba līmeņa sadarbības un organizācijas paraugs, kurā tika iesaistīta virkne atbalstītāju (VFR vēstniecība, Latvijas Vācu savienība, Ārzemju kultūras attiecību institūts un Gētes institūts Rīgā, kas pasākumus nodrošināja ar nozīmīgiem un dažādiem informatīviem materiāliem, kā arī izdevniecības, kas deva grāmatas pieaicināto viesu un viktorīnas uzvarētāju apbalvošanai). Tika pieaicināti brīvprātīgie dažādu organizatorisku uzdevumu veikšanai un foto un videohroniku veidošanai. Bez tam tika rīkotas ļoti plašas publicitātes kampaņas interneta vietnēs un plašsaziņas līdzekļos. Pilna informācija par cikla norisi: <http://www.studentnet.lv/studejam/article.php?id=272307>. Interesenti dzirdēja tādu sabiedrībā pazīstamu cilvēku kā Eiropas Reģionālā tūrisma institūta direktora Aivara Mackeviča un Biznesa augstskolas „Turība” Starptautiskā tūrisma fakultātes lektores Margaritas Plataces, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas profesora Mārtiņa Boiko un Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūta pētnieces Kristiānas Ābeles, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta pētnieces un Latvijas Gētes biedrības priekšsēdētājas Gundegas Grīnumas un LU Humanitāro zinātņu fakultātes Ģermāistikas un romānistikas nodaļas asociētās profesores Silvijas Pavidis, Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes priekšsēdētāja un Biznesa augstskolas „Turība” profesora Aināra Dimanta un laikraksta „Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai” galvenās redaktora Anitas Daukštes, Mencendorfa nama vadītājas Ilonas Auderes un Latvijas Valsts arhīva Personu fondu un ārvalstu dokumentu nodaļas arhīva eksperta Gunta Švītiņa, Latvijas Kultūras akadēmijas Kultūras socioloģijas un menedžmenta katedras Mediju un kultūras menedžmenta maģistrantūras programmas vadītāja Ivara Bērziņa un RTU Starptautisko un sabiedrisko attiecību departamenta projektu vadītājas Evitas Serjoginas, LR 11.Saeimas deputāta no partijas „Vienotība” Juridiskās komisijas Pilsonības likuma grozījumu apakškomisijas priekšsēdētāja Ingmāra Čaklā, Salaspils novada Domes deputāta no Latvijas Zaļās partijas, Nacionālā Botāniskā dārza direktora Andreja Svilāna, Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas Ārlietu komisijas vadītājas Ritas Brūveres, Rīgas Augstākā reliģijas

zinātņu institūta vācu valodas lektores, tēva Anselma Grīna darbu tulkoņājas latviešu valodā Ineses Mičules un Latvijas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Vācijas Federatīvajā Republikā Ilgvara Kļavas „vācu stāstus”.

„Restartējot saknes: es protu vācu valodu” un „Kinderei 2012” pasākumi RCB

- **Vācu valodas pasākumu cikls bērniem „Kinderei 2012”** RCB Bērnu literatūras nodaļā sadarbībā ar Rīgas Vācu kultūras biedrību (oktobrī – decembrī). Piecās nodarbībās par dažādām tēmām tika aicināti piedalīties bērni no 3 līdz 10 gadu vecumam, kuri mācās vai vēlas mācīties vācu valodu. Projekts tapa ar Vācijas Federatīvās Republikas vēstniecības Rīgā atbalstu un tā mērķis bija veicināt vācu valodas un kultūras popularitāti bērnu un ģimeņu lokā.
- Labs publicitātes pasākums bija kopā ar Rakstniecības un mūzikas muzeju 2011.gadā aizsāktais **muzeja Lasītāju klubs**, kurā reizi mēnesī tika apspriesta RCB ekspertu ieteikta populāra grāmata. Diemžēl interese par šo pasākumu kļuva aizvien mazāka, un pavasarī kluba darbība izbeidzās.

Ar **informācijas tehnoloģiju** attīstību, apguvi un pieejamību visdažādāko iedzīvotāju slāņu pārstāvjiem bija saistīti šādi pasākumi:

- **Eiropas E-prasmju nedēļa** no 20. līdz 26.martam, kuras laikā RCB un filiālbibliotēkās bija iespēja sekot līdzi un interaktīvi iesaistīties E-prasmju nedēļas interneta tiešraidēs, piedalīties dažādās e-prasmju apguves nodarbībās, kā arī aplūkot internetam veltītas izstādes un prezentācijas.
- Iespēja bibliotēku apmeklētājiem bez maksas spēlēt **XBox 360 Kinect datorspēles** RCB Šampētera un Sarkandaugavas filiālbibliotēkā un filiālbibliotēkā „Pārdaugava”, kas piesaistīja arī SIA *Microsoft Latvia* uzmanību un rosināja šo organizāciju uzdāvināt RCB vairākus spēļu komplektus.
- Pieteikšanās Latvijas Valsts radio un televīzijas centra (LVRTC) izstrādātajam **eParakstam** RCB un vairākās filiālbibliotēkās.

RCB nodaļu un filiālbibliotēku apmeklētāji varēja iepazīties ar **2 681 bibliotēkās organizētajām literatūras izstādēm, kā arī mākslas un dažādu radošo darbu izstādēm**. Literatūras izstādes tika veltītas svētkiem, kalendārajiem datumiem, ievērojamu cilvēku jubilejām, kā arī aktuāliem notikumiem Latvijā un pasaulē. Tika veidotas arī cikla izstādes, jaunieguvumu un novadpētniecības izstādes u.c. Atsevišķu filiālbibliotēku norādītais lielais literatūras izstāžu skaits raisa pārdomas par izstāžu saturisko vērtību un kvalitāti, tāpēc RCB nodaļas un filiālbibliotēkas, plānojot izstāžu darbu, tiek aicinātas labāk samazināt izstāžu skaitu, bet domāt par to aktualitāti, saturu, informacionālo vērtību un vizuālo noformējumu.

Ikviens izstāde kalpo kā labs piemērs paralēli bibliotēkas tradicionālajiem un datorpakalpojumu piedāvājumiem sniegt papildus pakalpojumu – estētisko un emocionālo baudījumu gan bibliotēkas apmeklētājiem, gan darbiniekiem. **Mākslas darbu, radošo darbu un kolekciju izstādes** ir neatņemama sastāvdaļa Bīķernieku filiālbibliotēkā, „Saulaino dienu bibliotēkā”, Daugavas un Ķengaraga filiālbibliotēkā, filiālbibliotēkās „Pārdaugava” un „Vidzeme” un RCB nodaļās. Savus apmeklētājus bibliotēku telpu iespēju robežās iepriecina arī Grīziņkalna filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Strazds”, „Zemgale” un „Kurzeme”, Imantas filiālbibliotēka.

Par RCB atpazīstamu liecina arī citu **iestāžu, organizāciju un firmu vēlme izmantot bibliotēku telpas savu pasākumu organizēšanai.**

- Piemēram, RCB Mākslas un mūzikas nodaļā:
- 25. aprīlī notika mediju programmas „Bibliotēkas medijiem, mediji bibliotēkām” seminārs „Kāda esi, 21. gadsimta bibliotēka?”, kas tika organizēts 3td iniciatīvas „Bibliotēkas interešu pārstāvniecība” ietvaros un bija veltīts bibliotēku popularizēšanai sabiedrībā. RCB direktore Doloresa Veilande iepazīstināja mediju pārstāvjus ar RCB, tās darbību un pakalpojumiem.
 - 23.augustā notika diskusija “Reportēšana no arābu valstīm: Ēģiptes piemērs”, ko organizēja jauno žurnālistu organizācija FEJS Latvija. Pasākumā piedalījās viesis no Ēģiptes, ekonomists Muhameds Sābers, žurnālists Jānis Krēķis un Arābu Kultūras centra pārstāvis Hosams Abu Meri. Uz diskusiju par arābu valstu reprezentāciju Latvijas medijos un tās lomu kultūras sakaru veidošanā pulcējās žurnālistikas studenti un jaunie žurnālisti, kā arī arābu valodas studenti un citi interesenti;
 - 30.oktobrī RCB telpās norisinājās diskusija „Žurnālistika – voice of the voiceless?”, kurā piedalījās Latvijas žurnālisti un cilvēktiesību aktīvisti, kā arī Latvijas - Lietuvas jauno žurnālistu vasaras projekta „The Code of Democracy” dalībnieki un kuru arī rīkoja FEJS Latvija.
- RCB filiālbibliotēkas „Vidzeme” telpās notika LNB Mācību centra rīkotās lekcijas bibliotekāriem, 3td sižetu „Bibliotēkas lietotāju veiksmes stāsti” filmēšana bibliotēkā. Turklāt bibliotēka ieguvusi jaunu sadarbības partneri - starptautiska datorpakalpojumu uzņēmuma „Accenture” Latvijas filiāli. Firma ne tikai sniedz datorpakalpojumus, bet arī iesaistījies studentu bezmaksas konsultēšanā un apmācībā. Apmācību nodarbības notika filiālbibliotēkā „Vidzeme”, tajās studenti tika iepazīstināti arī ar bibliotēku. Sadarbības ietvaros bibliotēka no firmas saņēma dāvinājumu - jaunas datoraustiņas u.c. datorpiederumus, bet mazajiem apmeklētājiem jaunas spēles un materiālus radošajām nodarbībām. Ar firmas palīdzību tika atrisināta arī bezvadu interneta problēma divās bibliotēkas apkalpošanas telpās.

- RCB filiālbibliotēkas „Pārdaugava” telpās sadarbības ar dienas centru „Ābeļzieds” rezultātā notika spāņu un norvēģu valodas kursi (pasniedzējs Aleksandrs Azarevičs) un klasiskās ģitāras kursi (pasniedzējs Modris Baumanis).
- Sadarbībā ar Rīgas Dabaszinību skolu Šampētera, Juglas un Ilģuciema filiālbibliotēkā, kā arī filiālbibliotēkā „Pārdaugava” notika pulciņu „Vides eksperimenti”, „Izzini pasauli” un „Dabas detektīvi” nodarbības.
- Biedrība „Cita Rīga” RCB nodaļas un filiālbibliotēkas iesaistīja savās aktivitātēs „Radi Rīgu – rādi Rīgu”, kas notika sadarbībā ar RD IKSD Jauniešu mēneša ietvaros septembrī, un „Gadsimtu pieskārieni Rīgai” 6. oktobrī.

RCB radio pārraidēs un televīzijas raidījumos:

- Vairāki sižeti tapuši TV24: sižets par RCB, kurā par bibliotēku stāsta RCB direktore Doloresa Veilande, sižets „Vai viegli būt bibliotēkām RCB?”, sižets par IFLA satelītkonferenci Rīgā.
- LTV raidījumā „100 g kultūras” tika intervēti filiālbibliotēkas „Avots” darbinieki un lasītāji.
- Filiālbibliotēkas „Zvirbulis” vadītāja Daina Slicāne sniedza interviju LTV raidījumam „Ielas garumā”, kurā tika stāstīts par Lapu ielu.
- Filiālbibliotēkā „Vidzeme” tika filmēta diskusija par sabiedrisko un publisko telpu pieejamību māmiņām ar maziem bērniem LTV raidījumam „Viss notiek”.
- Sižets ziņās kanālā TV5 par RCB ārējo apkalpošanas punktu Dienas aprūpes centrā.
- 19. novembra Latvijas Radio1 rīta programmā izskanēja RSU Žurnālistikas fakultātes studentes Lauras Studentes sagatavots sižets par to, kādas lasītāju atstātas piezīmes atrodamas bibliotēku grāmatās. Sižetā tika intervēti „Pārdaugavas” filiālbibliotēkas lasītāji un bibliotēkas vadītāja.
- Sadarbība ar Latvijas radio 4 raidījumu „Doma laukums” izveidojusies Ķengaraga filiālbibliotēkai, kuras darbinieki un pasākumu viesi regulāri piedalījās raidījuma tiešraidēs.

Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore
15.02.2013.

D.Veilande

Rīgas Centrālās bibliotēkas 2012. gada darba pārskata sagatavošanā piedalījās: *Velga Bāliņa, Daiga Bērziņa, Solvita Brežinska, Aiga Čakule, Zinta Geršmane, Daina Ģeibaka, Māra Grigorevska, Ineta Kaļķe, Dmitrijs Lancovs, Inta Logina, Maija Mauriņa, Alla Peskiševa, Jānis Plaudis, Inta Sallinene, Ingūna Stranga, Gunta Šahova, Klāra Švedra, Iveta Vaišļa, Doloresa Veilande, Lelde Vilka, Andra Vīta, Gida Zepkāne.*

Pārskats par Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku kopējo krājumu

Nr. p. k.	RCB struktūrvienība	Krājums	Saņemts	Rekomplektēts	Krājums	(+) vai (-)
		2012.01.01.	2012.	2012.	2013.01.01.	
1.	Rīgas Centrālā bibliotēka (1.)	89 212	7 785	5 031	91 966	2 754
2.	RCB Repoziārija Aktīvais fonds (F1)	13 098	1 116	1 413	12 801	-297
3.	Bibliotēku dienests (11.)	1 743	49	276	1 516	-227
4.	Filiālbibliotēka "Avots" (15.)	17 738	1 786	1 328	18 196	458
5.	Biķernieku filiālbibliotēka (43.)	9 242	1 219	230	10 231	989
6.	Bišumuižas filiālbibliotēka (24.)	11 829	1 179	836	12 172	343
7.	Bolderājas filiālbibliotēka (8.)	22 382	1 292	2 198	21 476	-906
8.	Čiekurkalna filiālbibliotēka (14.)	15 364	1 394	2 763	13 995	-1 369
9.	Daugavas filiālbibliotēka (30.)	27 260	2 644	2 518	27 386	126
10.	Grīziņkalna filiālbibliotēka (5.)	13 178	1 258	1 340	13 096	-82
11.	Iļģuciema filiālbibliotēka (46.)	27 636	1 816	1 813	27 639	3
12.	Imantas filiālbibliotēka (48.)	37 868	1 793	1 158	38 503	635
13.	Jaunciema filiālbibliotēka (21.)	7 800	1 181	924	8 057	257
14.	Juglas filiālbibliotēka (27.)	24 208	2 276	2 770	23 714	-494
15.	Filiālbibliotēka "Kurzeme" (10.)	17 617	925	1 202	17 314	-277
16.	Kengaraga filiālbibliotēka (41.)	24 898	1 680	1 673	24 905	7
17.	Mežciema filiālbibliotēka (42.)	10 462	1 030	3 459	8 033	-2 429
18.	Filiālbibliotēka "Pārdaugava" (7.)	32 083	1 847	726	33 204	1 121
19.	Pļavnieku filiālbibliotēka (33.)	28 887	2 886	1 557	30 216	1 329
20.	Filiālbibliotēka "Pūce" (22.)	20 449	937	5 720	15 666	-4783
21.	Filiālbibliotēka "Rēzna" (13.)	28 282	1 624	6 088	23 818	81
22.	Sarkandaugavas filiālb. (20.)	31 130	1 557	3 609	29 078	2 052
23.	Filiālbibliotēka "Strazds" (35.)	21 352	1 220	2 324	20 248	-1 104
24.	Šampētera filiālbibliotēka (2.)	28 232	1 630	10 457	19 405	-8 827
25.	Torņakalna filiālbibliotēka (12.)	26 048	1 421	6 308	21 161	-4 887
26.	Filiālbibliotēka "Vidzeme" (9.)	47 592	2 535	2 756	47 371	-221
27.	Filiālbibliotēka "Zemgale" (25.)	19 206	1 067	2 833	17 440	-1 766
28.	Ziemeļblāzmas filiālbibl.(16.)	20 601	1 264	975	20 890	289
29.	Filiālbibliotēka "Zvirbulis" (31.)	18 518	1 377	636	19 259	741
30.	Reorganizētās struktūrvienības	72 565	0	24 697	47 868	-24 697
Kopā:		766 480	49 788	99 618	716 650	-49 830

**Pārskats par Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku saņemtajiem informācijas nesējiem
2012.gadā**

Nr. p.k.	RCB struktūrvienība	Iegādāti budžeta ietvaros (eks.)	Nepirktie eks.	Saņemti no citas struktūr- vien.	Iepirkta periodika		Kopā saņemts
					Žurnāli	Laik- raksti	
1.	Rīgas Centrālā bibliotēka (1.)	2 627	975	2 042	2 118	23	7 785
2.	Bibliotēku dienests (11.)	8	4	26	9	2	49
3.	RCB Rep.Aktīvais fonds (F1)	615	89	10	402	0	1 116
4.	Filiālbibliotēka "Avots" (15.)	757	107	562	356	4	1 786
5.	Biķernieku filiālbibliotēka (43.)	730	155	34	297	3	1 219
6.	Bišumuižas filiālbibliotēka (24.)	759	93	16	308	3	1 179
7.	Bolderājas filiālbibliotēka (8.)	706	106	9	466	5	1 292
8.	Čiekurkalna filiālbibliotēka (14.)	807	95	24	466	2	1 394
9.	Daugavas filiālbibliotēka (30.)	962	479	426	769	8	2 644
10.	Grīziņkalna filiālbibliotēka (5.)	694	138	32	390	4	1 258
11.	Ilģuciema filiālbibliotēka (46.)	812	311	157	530	6	1 816
12.	Imantas filiālbibliotēka (48.)	1 094	185	108	398	8	1 793
13.	Jaunciema filiālbibliotēka (21.)	666	47	7	460	1	1 181
14.	Juglas filiālbibliotēka (27.)	872	399	337	666	2	2 276
15.	Filiālbibliotēka "Kurzeme" (10.)	694	208	0	18	5	925
16.	Ķengaraga filiālbibliotēka (41.)	763	383	155	373	6	1 680
17.	Mežciema filiālbibliotēka (42.)	675	160	0	192	3	1 030
18.	Filiālbibliotēka "Pārdaugava" (7.)	1 088	636	82	35	6	1 847
19.	Pļavnieku filiālbibliotēka (33.)	738	511	1 247	385	5	2 886
20.	Filiālbibliotēka "Pūce" (22.)	743	58	112	21	3	937
21.	Filiālbibliotēka "Rēzna" (13.)	799	77	17	724	7	1 624
22.	Sarkandaugavas filiālbibliotēka (20.)	883	191	58	420	5	1 557
23.	Filiālbibliotēka "Strazds" (35.)	799	127	32	258	4	1 220
24.	Šampētera filiālbibliotēka (2.)	804	391	412	21	2	1 630
25.	Torņakalna filiālbibliotēka (12.)	804	147	41	425	4	1 421
26.	Filiālbibliotēka "Vidzeme" (9.)	1 233	117	171	1 006	8	2 535
27.	Filiālbibliotēka "Zemgale" (25.)	764	46	5	249	3	1 067
28.	Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka (16.)	808	66	6	379	5	1 264
29.	Filiālbibliotēka "Zvirbulis" (31.)	746	159	11	458	3	1 377
Kopā:		24 450	6 460	6 139	12 599	140	49 788

**Pārskats par Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku izslēgtajiem informācijas nesējiem
2012.gadā**

Nr. p.k	RCB struktūrvienība	Rekomplektēts (dažādi iemesli)	Nodots uz citu krājumu	Rekomplektētā periodika		Kopā rekomplektēts
				žurnāli (2009/2010)	laikraksti (2011)	
1.	Rīgas Centrālā bibliotēka (1.)	2 148	41	2 820	22	5 031
2.	Bibliotēku dienests (11.)	117	3	150	6	276
3.	RCB Repozitārija Aktīvais fonds	193	33	1 187	0	1 413
4.	Filiālbibliotēka "Avots" (15.)	864	0	459	5	1 328
5.	Biķernieku filiālbibliotēka (43.)	221	6	0	3	230
6.	Bišumuižas filiālbibliotēka (24.)	447	0	386	3	836
7.	Bolderājas filiālbibliotēka (8.)	1 281	0	913	4	2 198
8.	Čiekurkalna filiālbibliotēka (14.)	2 272	0	489	2	2 763
9.	Daugavas filiālbibliotēka (30.)	1 539	0	965	14	2 518
10.	Grīziņkalna filiālbibliotēka (5.)	695	0	640	5	1 340
11.	Iļģuciema filiālbibliotēka (46.)	1 034	0	772	7	1 813
12.	Imantas filiālbibliotēka (48.)	0	0	1 140	18	1 158
13.	Jaunciema filiālbibliotēka (21.)	400	0	521	3	924
14.	Juglas filiālbibliotēka (27.)	2 024	0	741	5	2 770
15.	Filiālbibliotēka "Kurzeme" (10.)	763	0	434	5	1 202
16.	Kengaraga filiālbibliotēka (41.)	1 058	0	609	6	1 673
17.	Mežciema filiālbibliotēka (42.)	2 782	80	595	2	3 459
18.	Filiālbibliotēka "Pārdaugava" (7.)	649	38	27	12	726
19.	Pļavnieku filiālbibliotēka (33.)	844	0	707	6	1 557
20.	Filiālbibliotēka "Pūce" (22.)	5 295	0	420	5	5 720
21.	Filiālbibliotēka "Rēzna" (13.)	5 852	18	210	8	6 088
22.	Sarkandaugavas filiālb. (20.)	2 909	201	495	4	3 609
23.	Filiālbibliotēka "Strazds" (35.)	1 769	0	551	4	2 324
24.	Šampētera filiālbibliotēka (2.)	9 935	0	519	3	10 457
25.	Torņakalna filiālbibliotēka(12.)	5 497	1	808	2	6 308
26.	Filiālbibliotēka "Vidzeme"(9.)	1 244	0	1 502	10	2 756
27.	Filiālbibliotēka "Zemgale" (25.)	2 078	0	752	3	2 833
28.	Ziemeļblāzmas filiālbibl. (16.)	519	0	453	3	975
29.	Filiālbibliotēka "Zvirbulis" (31.)	75	0	559	2	636
30.	Reorganizētās struktūrvienības	18 979	5 718	0	0	24 697
Kopā:		73 483	6 139	19 824	172	99 618

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku izmantojuma rādītāji 2012.gadā

Struktūrvienība	Lasītāju skaits 2012	T. sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	Apmeklējumu skaits 2012	T.sk. apmeklējums bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	Izsniegums 2012	T.sk. izsniegums bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem	Datorpakalpojumu izmantošana
RCB	14853	2448	147120	16517	219288	25733	36366
Filiālbibliotēka „Avots”	2280	400	30685	5064	46141	8888	8322
Biķernieku filiālbibliotēka	1573	435	21362	4882	35506	8385	6174
Bišumuižas filiālbibliotēka	1132	301	16572	4019	41239	8712	2852
Bolderājas filiālbibliotēka	1979	685	29443	7121	53804	14211	4734
Čiekurkalna filiālbibliotēka	1336	438	14673	3501	29398	5993	3348
Daugavas filiālbibliotēka	3592	899	52669	10565	92253	13110	12531
Grīziņkalna filiālbibliotēka	2231	353	22914	3046	37452	4744	4359
Iļģuciema filiālbibliotēka	2533	667	44571	6233	54341	9228	5956
Imantas filiālbibliotēka	3568	1314	65025	13104	76193	15033	11349
Jaunciema filiālbibliotēka	526	194	8706	4079	9455	2461	3603
Juglas filiālbibliotēka	2690	431	33356	4143	58043	4901	9451
Filiālbibliotēka „Kurzeme”	2182	589	25034	4001	56407	8242	10474
Kengaraga filiālbibliotēka	2784	928	42378	15976	72518	17294	10741
Mežciema filiālbibliotēka	909	368	16854	5917	21078	7523	5542
Filiālbibliotēka „Pārdaugava”	4395	1158	75474	14258	93805	14914	31096
Pļavnieku filiālbibliotēka	2521	883	32615	9736	64579	15294	12461
Filiālbibliotēka „Pūce”	1139	393	14197	4460	16285	2411	5918
Filiālbibliotēka „Rēzna”	2055	369	21707	2967	55516	6949	6767
Sarkandaugavas filiālbibliotēka	2288	936	31721	10079	51415	12715	12501
Filiālbibliotēka „Strazds”	1775	582	41513	6259	41991	12827	7598
Šampētera filiālbibliotēka	1285	388	13263	5408	19454	3650	3097
Torņakalna filiālbibliotēka	1676	256	17439	2903	38098	3786	3347
Filiālbibliotēka „Vidzeme”	6254	1422	65780	11909	110644	17940	18131
Filiālbibliotēka „Zemgale”	1840	576	30013	8127	41870	7972	3954
Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka	1218	366	13350	2926	34835	4042	2830
Filiālbibliotēka „Zvirbulis”	1715	661	24139	12079	35127	8228	11398
„Saulaino dienu bibliotēka”	1271	796	17652	8495	12786	6836	6143
Ārējais apkalpošanas punkts Dienas centrā	490	0	15754	0	20401	0	4068
Kopā:	74 090	19 236	985 979	207 774	1 539 922	272 022	265 111

RCB vienotajā elektroniskajā lasītāju datubāzē reģistrēti **61 043** lasītāji, no tiem bērni un jaunieši līdz 18 gadiem - **17 143**.

SBA un RCB Repozitārija izmantojums pakalpojuma nodrošināšanai

Struktūrvienība	SBA izpildītie pieprasījumi/ atteikumi	Repozitārija Pasīvais krājums	Repozitārija Aktīvais krājums	Repozitārija Apmaiņas krājums (nomaīnai, lietošanai uz laiku, ar apstrādi KAN)
RCB	169/7	22	157	855
Ārējais apkalpošanas punkts BKUS	25/2	0	0	26
Filiālbibliotēka „Avots”	19/1	0	574	14
Bīķernieku filiālbibliotēka	22	2	1 056	42
Bišumuižas filiālbibliotēka	2	0	334	37
Bolderājas filiālbibliotēka	0	3	4	24
Čiekurkalna filiālbibliotēka	39/4	5	27	32
Daugavas filiālbibliotēka	51/11	1	271	50
Grīziņkalna filiālbibliotēka	0	16	140	57
Ilguciema filiālbibliotēka	0/1	2	1 232	15
Imantas filiālbibliotēka	1	0	10	59
Jaunciema filiālbibliotēka	5	0	2	13
Juglas filiālbibliotēka	122/9	3	12	122
Filiālbibliotēka „Kurzeme”	8/1	3	3	5
Kengaraga filiālbibliotēka	50/1	0	32	173
Mežciema filiālbibliotēka	80	3	978	115
Filiālbibliotēka „Pārdaugava”	10/1	11	62	373
Pļavnieku filiālbibliotēka	0	18	1 027	178
Filiālbibliotēka „Pūce”	11	0	0	226
Filiālbibliotēka „Rēzna”	14	0	4	9
Sarkandaugavas filiālbibliotēka	3/8	2	38	30
Filiālbibliotēka „Strazds”	5	1	229	6
Šampētera filiālbibliotēka	1	16	5	210
Torņakalna filiālbibliotēka	0	16	230	91
Filiālbibliotēka „Vidzeme”	83/11	12	126	185
Filiālbibliotēka „Zemgale”	0	83	165	309
Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka	1	0	0	23
Filiālbibliotēka „Zvirbulis”	5	1	4	18
Kopā:	726/57	220	6 722	3 297

**Piekomplektēšanas aktivitāte 2012.gadā
(RCB vienotās piekomplektēšanas datubāzes rādītāji)**

Nr. p.k	RCB struktūrvienība	Pieprasījumu skaits	Izpil- ditie	Atteikumi		Iepirkuma atteikuma iemesls
				Iegāde paredzēta 2013.g.	Netiks iepirkti	
1.	Rīgas Centrālā bibliotēka (1.)	62	47	1	14	RCB vienotajā krāj. ir daudz eks.; iesējums – reģistra mape; pieejama vienotajā krājumā
2.	RCB ārējais apkalpošanas punkts BKUS	0	0	0	0	
3.	Bibliotēku dienests	2	2	0	0	
4.	Filiālbibliotēka "Avots" (15.)	14	10	0	4	Pieejama RCB Apmaiņas fondā
5.	Biķernieku filiālbibliotēka (43.)	5	4	0	1	Pieejama RCB vienotajā krājumā
6.	Bišumuižas filiālbibliotēka (24.)	9	9	0	0	
7.	Bolderājas filiālbibliotēka (8.)	3	2	0	1	Pieejama RCB vienotajā krājumā
8.	Čiekurkalna filiālbibliotēka (14.)	11	8	0	3	Pieejama RCB Apmaiņas fondā
9.	Daugavas filiālbibliotēka (30.)	23	22	0	1	RCB vienotajā krāj. ir daudz eks.
10.	Grīziņkalna filiālbibliotēka (5.)	1	1	0	0	
11.	Iļģuciema filiālbibliotēka (46.)	7	1	0	6	Pieejama RCB vienotajā krājumā
12.	Imantas filiālbibliotēka (48.)	15	10	0	5	Pieejama RCB Repozitārija Aktīvajā fondā
13.	Jaunciema filiālbibliotēka (21.)	0	0	0	0	
14.	Juglas filiālbibliotēka (27.)	4	3	0	1	Pieejama RCB vienotajā krājumā
15.	Filiālbibliotēka "Kurzeme" (10.)	0	0	0	0	
16.	Kengaraga filiālbibliotēka (41.)	112	77	0	35	Pieejama RCB vienotajā krājumā
17.	Mežciema filiālbibliotēka (42.)	0	0	0	0	
18.	Filiālbibliotēka "Pārdaugava" (7.)	15	13	0	2	Pieejama RCB vienotajā krājumā
19.	Pļavnieku filiālbibliotēka (33.)	77	50	0	27	Pieejama RCB vienotajā krājumā
20.	Filiālbibliotēka "Pūce" (22.)	0	0	0	0	
21.	Filiālbibliotēka "Rēzna" (13.)	13	12	0	1	Pieejama RCB Repozitārija Aktīvajā fondā
22.	Sarkandaugavas filiālbibliotēka (20.)	16	10	4	2	Izpārdota
23.	Filiālbibliotēka "Strazds" (35.)	22	19	0	3	Pieejama RCB vienotajā krājumā
24.	Šampētera filiālbibliotēka (2.)	28	15	1	12	Pieejama RCB vienotajā krājumā
25.	Torņakalna filiālbibliotēka(12.)	3	3	0	0	
26.	Filiālbibliotēka "Vidzeme"(9.)	0	0	0	0	
27.	Filiālbibliotēka "Zemgale" (25.)	25	16	0	9	Pieejama RCB vienotajā krājumā
28.	Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka (16.)	0	0	0	0	
29.	Filiālbibliotēka "Zvirbulis" (31.)	11	11	0	0	
		478	345	6	127	

Pārskats par RCB 2012.gadā saņemtajiem dāvinājumiem

- 02.01.2012, 29.03.2012, 01.10.2012; 15.11.2012 saņemts dāvinājums – žurnāli ar ceļojumu maršrutiem – no AS „Latvijas Valsts meži” struktūrvienības „Mammadaba”: Pazemes valstībā, Mežu noslēpumi, Dabas takās, Velotakās, Pilis un parkos, It Means Mother Nature. Ad It's True, Skulptūru dārzos, Purva rapsodija. 30 eks. no katra nosaukuma iekļauti krājumā;
- 04.01.2012 – no biedrības „Latvijas pilsoniskās sabiedrības atbalsta centrs” dāvinājumā saņemts pētījuma par veselības un aktīva dzīvesveida īstenošanas iespējām dažāda vecuma sociālās atstumtības riskam pakļautām grupām ziņojums CD formātā (5 eks.);
- 11.01.2012; 31.01.2012; 05.12.2012 – saņemts dāvinājums no pašvaldības aģentūras „Rīgas pilsētas arhitekta birojs”:
 - Jānis Krastiņš. Reinholds Šmēlings, 1840-1917 – 35 eks.,
 - Rīgas pilsētas arhitekts Johans Daniels Felsko, 1813-1902 – 35 eks. (latviešu valodā), 10 eks. (angļu valodā),
 - Grava, Sigurds. Angļu-latviešu pilsētvides vārdnīca – 5 eks.,
 - Rīga – a Future Cosmopolis of Modern Architecture – 2 eks.,
 - Dziesmu svētku estrāde, Rīga, Mežaparks – 3 eks.,
 - Daina Lāce. Pirmais Rīgas pilsētas arhitekts Johans Daniels Felsko (1813–1902) – 31 eks.;
- 19.01.2012 – dāvinājumā saņemtas grāmatas no izdevniecības „Didam”:

Ādmīdiņš, R.	Teitan un tagad	22		Krimināltango	27
	Aforismi	20		Mazais resgalis	10
	Ak, gadi, gadi	24		Mēle ģipsī	22
	Aniņ, pūt stabulīti	22		Meli blefs	27
	Armēņu radio	27		Nodokļi ar prieku	27
	Aug buciņš	27		Olillā	25
	Aug radziņi	27		Pacienti	22
	Autoprieks	21		Sarrrauj	27
Dzintra	Manas dzīves valsis	1		Temza, ser	27
	Einšteins un dievmāte	24		Trīs dakteri	22
	Fiat iutitia	8		Zīrgam jāsmejas	22
	Haim, tu arī	24		Laikreģis 2012	10
	Kad naudas kā spaļu	27		Ticējumu vācelīte 2012	10
	Karātavu kalnā	27			
- 16.02.2012 – izdevniecības SIA „NORDIK” dāvinājumā grāmatas „Vārdi un mūzika” 11 eks.;
- 18.05.2012 – privātpersonu Zinas Gvasālijas un Gaļinas Romašenokas dāvinājums:
 - Nine Commentaries on the Communist Party (1 CD) – 1 eks.,
 - Девять комментариев о коммунистической партии (1 CD) – 1 eks.,
 - Asiņainā raža: ziņojums ar apgalvojumiem par orgānu izņemšanu Faluņgun praktizētājiem Ķīnā – 20 eks.,
 - Nine Commentaries on the Communist Party – 1 eks.,
 - Nine Commentaries on the Communist Party (ķīniešu val.) – 1 eks.,
 - Девять комментариев о коммунистической партии – 1 eks.;
- 18.05.2012; 06.06.2012 – saņemts dāvinājums no SIA „VESTA – LK”:
 - Dziesmu laivā sasēduši: Ņujorkas latviešu koris – 4 eks.,
 - Latvija Francija – 30 eks.,
 - Marina Zirdziņa – 1 eks.;
- 06.06.2012 – dāvinājums no „Lauku ceļotāja”: tūrisma ceļvedis „Baltijas nacionālie parki” – 15 eks. (latviski), 3 eks. (angliski);
- 13.06.2012 – grāmatas „Zaļais patvērums” dāvinājums no SIA „Divpadsmit”;
- 20.06.2012 – dāvinājums no Rīgas domes Satiksmes departamenta - veloceļvedis „Iepazīsti Rīgu ar divriteni: 15 maršruti”;
- 05.07.2012 – dāvinājums no SIA „Apgāds Mansards”

A.Zīle	Draudzīgi kodieni	30	B.Alegra	Senomagusas spoki	22
A.Zīle	Sapņu pils pie jūras	30		Mans sapnis ir un paliek kādreiz atgriezies	2
A.Zīle	Vājību garša	12	Z.Mežavilks	Opermūzikas svētki Siguldā	5
Z.Skujiņš	Raksti, 1.sēj.	2	J.Jeerīts	Ziņas par nāvi	20
Z.Skujiņš	Raksti, 2.sēj.	1	A.Zeibots	Ūdens ķirzaka	8
Z.Skujiņš	Raksti, 3.sēj.	1	D.Lūse, D.Ūdre	Alberts Bels	6
Z.Skujiņš	Raksti, 5.sēj.	1	S.Lenone	Džons	26
Z.Skujiņš	Raksti, 6.sēj.	1	O.Šalkonis	Devītā ģērbtuve	23
Z.Skujiņš	Raksti, 7.sēj.	1	Ž.M.Simoešs	Sesārija Evora	13
Z.Skujiņš	Raksti, 8.sēj.	1	V.Avens	Avena dzejoļi	26
Z.Skujiņš	Raksti, 9.sēj.	1	I.Vīksna	Es saku paldies	17
Z.Skujiņš	Raksti, 10.sēj.	2	E.Ādamsons	Koklētājs Samtabikse	37
E.Šturma	50 gadu mākslai pa pēdām	4	K.Hamsuns	Pa aizaugušām tekām	17
	Jelgavai azotē	4		Žurnāla „Kino Raksti” 2008.-2011.gada numuri	
M.Brancis	Jelgavas gleznotājs Uldis Roga	1			

12. 03.08.2012 – autore Ilona Liniņa dāvinājums – grāmata „Pasakas pieaugušajiem” – 6 eks.;
13. 09.08.2012 – Ludviga fon Mises grāmatas „Birokrātija” 30 eks. dāvinājums no Uzņēmēju trasta kompānijas;
14. 25.09.2012 – A II Pozitīvs grāmatas „Mauzeru pavēlnieki” 1.grāmatas dāvinājums no SIA „Drukātava” (3 eks.);
15. 17.10.2012 – Maikla Morisa grāmatas „Veismīga biznesa sākums” 27 eks. dāvinājums no Didža Birnieka kunga;
16. 05.11.2012 – grāmatu un mācību filmu dāvinājums no Valsts aģentūras „Latviešu valodas aģentūra”:
 - Rokasgrāmata latviešu valodas un literatūras skolotājiem par formatīvo un summāro vērtēšanu – 5 eks.,
 - Lingvodidaktikas terminu skaidrojošā vārdnīca – 30 eks.,
 - Ar mūsdienu acīm uz klasiskām lietām : saturs un metodika – 5 eks.,
 - Latviešu valodas kā svešvalodas apguves pamatjautājumi – 5 eks.,
 - Jaunais un aktuālais bilingvālajā izglītībā Latvijā un pasaulē – 5 eks.,
 - Rakstīt prasmes pilnveide latviešu valodā dažādos mācību priekšmetos 7.-9.klasē – 5 eks.,
 - Žurnāls „TAGAD” – 5 eks.,
 - Mācību līdzeklis „No modernisma līdz postmodernismam” (CD) – 5 eks.,
 - Latgales kultūrmantojums (DVD) – 5 eks.,
 - Piebalgas kultūrmantojums (DVD) – 5 eks.,
 - Personības. Laiks. Vide (DVD) – 5 eks.,
 - Latviešu rakstnieku muzeji (DVD) - 5 eks.;
17. 11.12.2012 – grāmatu dāvinājums no Latvijas Olimpiskās komitejas:
 - Latvija Londonā – 3 eks.,
 - Olympic Team Latvia, London 2012 – 3 eks.,
 - Olympic Team Latvia, Vancouver 2010 – 3 eks.,
 - Latvijas Olimpiskā komiteja : sportam un Latvijai – 2+2 eks. (latviešu un angļu val.),
 - Zaļā Olimpiskā rokasgrāmata – 2 eks.